

תיקון חלק ה

תקונא שתיתאה

בראשית תמן תרי אש ואלין אינון תרין אשין דאינון בורא מאורי האש ועלייהו אתמר (שיה"ש ב ה) סמכוני באשיות בתרי אשות ואמאי אמר בהון סמכוני אלא בלילי שבת נשמה יתירה קא נחתא לסמכא שכנתא תתאה בגלותא דאתמר בה (עמוס ה ב) נפלה לא תוסף קום וכד אתא מוצאי שבת וקסח ע"א ¹ אסתלקת נשמתא יתירתא דבה וינפש (&) וינפש מיד דאיהי אסתלקת וי נפש ² דלית מאן דסמיך לה בההוא זמנא איהי אמרת לישראל סמכוני באשיות דאינון מאורי האש:	בראשית שם, תרי"א"ש, ואלו הם שני האשים, שהם "בורא מאורי האש" ועליהם נאמר "סמכוני באשיות", בשתי אשות. ולמה אמר בהם "סמכוני", אלא בלילי שבת, הנשמה היתרה יורדת לתמוך את השכינה התחתונה בגלות, שנאמר בה "נפלה ולא תוסף קום". וכשבא מוצאי שבת, מסתלקת הנשמה היתרה, שבה "וינפש". וינפש, מיד שהיא הסתלקה, וי נפש, שאין מי שתומך אותה. באותו זמן היא אומרת לישראל "סמכוני באשיות", שהם "מאורי האש".
---	---

תיקון ו'

בראשית תמן תרי אש ואלין כו' - ר"ל, דכר ונוקבא, כמ"ש ל (י ע"א &) והמשכילים כו' בראשית דאיהי ברית אש וברית איהו יוד ועם אש אתעביד איש ואוף הכי את ה' עם אש איהי נוק' ועל תרין אשות אתמר בקדמיתא כתנות אור דבהון עקבו מכהה גלגל חמה והיינו בורא מאורי האש בתר דחאבו כו' וידעו כי עירומים הם כו' ובגין דבשבת אתחזי לן באדלקת שרגא דשבת בתרין פתילות דאש ובמ"ש יתעברון מינייהו תקינו למימר במ"ש הברלה באש ובגין דבשבת ויו"ט מתלבשין נשמתין בכתנות אור אמר הנביא ע"כ באורים כבדו ה' כו'³, כנ"ל. וז"ש ואלין אינון כו': אלא בלילי שבת כו' בההוא זמנא כו' - וכבר כתבנו שהישראל הן ענפין דשכינתא⁴, כפי שהישראל מאירין, כן השכינה. וכמו שבמוצאי שבת מסתלקין הכתנות אור, והן רוח ונפש יתירה דבאדם, שהן דו"נ דכתנות אור, באורים כבדו כו' (&), תרי אשות, שהן דו"נ כנ"ל. ע"כ צריך סמיכה בהבדלה, שהיו מאירין כל השבוע הארה מינייהו. והענין שדו"נ הן ב' אש, כי ראשית שרש דו"ן הוא במ"ס⁵, שרש האש, כרסייה שביבין דנור (דניאל ז ט)⁶ וכמ"ש באד"ר (קבח ע"ב): {קסח ע"א}

ומאי ניהו תרי תורות דאינון הצובות מאש	ומה הם שתי תורות שהן
---------------------------------------	----------------------

¹ בדפ"ו איתא קסה ע"א.

² ע"י ביצה טז ע"א: אמר רבי שמעון בן לקיש נשמה יתירה נותן הקדוש ברוך הוא באדם ערב שבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו שנאמר שבת וינפש כיון ששבת ווי אבדה נפש.
³ הכל מודגש?

⁴ עד"ז הוא ג"כ כל הענין הצרות והגליות דישראל, כי אנחנו בני המלכות יוצאי חלציה ויונקי שדיה והיא אמנו השוכן בקרבינו תמיד, כי נשמת ישראל היא מנקודת הפנימיות דהמלכות עצמותה העיקריות שלה העולה עד מלכות דא"ס, והיא מתפשטת בכל אחד ואחד מישראל, ואנן איברים דילה. וכל מעשה ישראל וכל עניניהם הכל בה והיא כלל ישראל [וכמ"ש הגר"א כ"ז בתיקונים (דף מח ע"ד בד"ה הוא ובית דינו, ושם ע"ג בד"ה בכמה תחנונים, ובדף נ ע"ב ד"ה וכד כו', ובדף פז ע"ג בד"ה ולקבל נעימו, ושם ע"ד בד"ה מה כתיב בה, ובדף קו ע"ג כי השכינה אין בניינה כו' ושכנתי בתוכם כו' כו', וב"א תיקונים האחרונים בריש תיקון ו בד"ה אלא בליל שבת) וכן באדרת אליהו בפ' תשא בפסוק (שמות לד ט) ילך נא אדני בקרבנו] ולכן מקרה אחד לכולנו, שכל מה שאירע לשכינה אירע לישראל (דע"ה ח"ב יח ע"ב).

⁵ ע"י לעיל קמא ע"ב ועי' אד"ז רפח סע"א.

⁶ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁷ ז"ל: סבא דסבין עתיק מעתיקין טמיר מטמירין ובתיקוניו ידיע ולא ידיע מארי דחוור כסו (ס"א בסומק) וחזיו בוסטיא דאנפוי יתיב על כורסייא שביבין די נור לאכפייא לון.
תרגום: כאחד שהוא זקן יותר מכל הזקנים, עתיק יותר מכל העתיקים נסתר יותר מכל הנסתרים, ובתיקוניו ידוע ולא ידוע, בעל הלבון כסו (באדום), ומראה תואר פניו יושב על כסא של ניצוצי אש כדי להכניעם.

תיקוני חלק ה

<p>דאיהי אלהי"ם מדת הגבורה ומאי ניהו למודי ה' (ישעיה נד יג)⁸ תרין שפון דאקרין להבות (נ"א דאוקרין בלהבות) אש ואינון תרין תפוחין דמנהון רוחא דמשיחא נפיק⁹ דאתמר ביה (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה' לבת מלך¹⁰ דהות בבי מרעא מרחימו דבעלה דאזל בעלה איהי נפלת למשכבה¹¹ צווחת ואמרת (&) סמכוני באשישות הא איהי בבי מרעא¹² היא אומרת רפדוני במאי בתפוחים דמתרבים בעצי היער ואלין אינון עצי בשמים:</p>	<p>חצובות מאש, שהיא אלהי"ם, מדת הגבורה. ומה הם "למודי יהוה", שתי שפתים, שנקראו להבות (שנשרפו בלהבות) אש, והם שני תפוחים, שמהם יוצאת רוחו של משיח, שנאמר בו "ונחה עליו רוח יהוה". [משל] לבת מלך שהיתה בבית חוליה מאהבת בעלה, שהלך בעלה, היא נפלה למשכב. צווחת ואמרת "סמכוני באשישות". הרי היא בבית חוליה, היא אומרת "רפדוני". במה, בתפוחים שמתרבים בעצי היער, ואלו הם עצי בשמים.</p>
---	---

וז"ש ומאי ניהו תרין תורות - שהן משם, ולכן הן מאש חצובות, והן דו"ן, תורה שבכתב ושבע"פ. והן שורש לכל הנבראים, שבתורה נברא העולם, כמ"ש (&) ואהיה אצלו אמון ה' (משלי ג יט&) בחכמה יסד כו', וזהו בראשית, בתרין אשין (לעיל קסז ע"ב) אלו, ברא אלהים את כו'. וכמו שב' אשין הן דו"ן, כן הנבראים שמים וארץ, וכן כל הנבראים, כמ"ש (ב"ב ע"ב) כל מה כו' הכל דו"ן: דביה וינפש - ר"ל, לשון מנוחה, כי הנשמה יתירה היא המנוחה, כמ"ש ברע"מ (נשא קכב ע"ב)¹⁴ ובה נפש עצמה ויגיעה, שבת וינפש, וכמ"ש בפ' ויקהל (דר ע"ב)¹⁵ בארוכה, והן דו"ן פרצופין¹⁶ נגד יום השבת ולילה. ולכן נאמר בשבת, זכר ונקבה¹⁷, כל העושה בו מלאכה מחלליה כו' (שמות לא ד), וכנגד שניהם אמר שבת וינפש. ומ"ש וי נפש, דנפש צריכה סמיכה יתירה, דהיא נופלת בגלותא בחול, כנ"ל שנאמר נפלה כו': מאש חצובות דאיהו אלהים כו' - י"ה דאלהים, ומשרשו כנ"ל, כורסייה כו'. וכן בתורה דלמטה, דהיא תורת הבריאה¹⁸, הוא מכסא דנק' אלהים כמש"ל בהקדמה (&). ובאצילות ב' תורות מבינה, דנק' ג"כ אלהים, דבה שארי התורה, אנכי כו' (&), ולמעלה בשורש השרשים, כורסייה שביבין כו' (הניאל &) כנ"ל. ולמטה בנו"ה, דתמן דו"ן, שהן שניהם מסט' דגבורה, כרובים זהב, ירכתי צפון. וז"ש ומאן ניהו למודי ה' תרין שפון דאקרין להבות אש [ונלע"ד שז"ש (שבת ל

⁸ עי' ז"ח כח ע"א: וכד הוה בידיהו דמשה ואהרן דאינון אחידין בנצ"ח והו"ד דאינון תרין סמכין איקרי מטה לישנא דסמכא דהא ע"י אסתמיך עלמא באורייתא דנפיק מבין תרין למודי ה' ואתייהבא על ידיהו ועל דאינון סמכין לעלמא באורייתא דנפיק מבין נצ"ח והו"ד דאחידן בהו קרא ליה מטה ומאן דאחיד באורייתא סמכא ליה ומחזקא ליה על ירכוי דלא יסטי לימינא ושמאלא. תרגום: וכשהיה בידי משה ואהרן שהם אחוזים בנצ"ח והו"ד שהם שני עמודים נקרא מטה לשון של תמיכה שהרי על ידו נסמך העולם בתורה שיוצאת מבין שני למודי ה' ונתנה על ידם ועל שהם תומכים את העולם בתורה שיצאה מבין נצ"ח והו"ד שאחוזים בהם קראה לו מטה ומי שאוחז בתורה תומכת אותו ומחזיקתו על ירכוי שלא יסטה ימין ושמאל.

⁹ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁰ עי' לעיל קכג ע"א.

¹¹ לאזל בעלה איהי נפלת למשכבה (נמחק צנוסח רבינו).

¹² (הא איהי צבי מרעא) ווכלן אזל בעלה איהי נפלת למשכבא (נוסח רבינו).

¹³ ז"ל: אמר רב יהודה אמר רב: כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו - זכר ונקבה בראם, אף לויתן נחש בריח ולויתן נחש עקלתון - זכר ונקבה בראם.

¹⁴ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

¹⁵ עי' מלואים אות (א).

¹⁶ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁷ עי' זהר ח"א לב ע"א: תנינן מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל בגין דתרין דרגין אינון מילה ופריעה זכור ושמור צדיק וצדק דכר ונוקבא אות ברית דא יוסף וברית דא רחל ואצטריך לחברא לון.

תרגום: שנינו, מל ולא פרע את המילה, כאלו לא מל, בגלל ששתי דרגות הן, מילה ופריעה. זכור ושמור, צדיק וצדק, זכר ונקבה. אות ברית זה יוסף, וברית זו רחל, וצריך לחברם.

¹⁸ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

תיקוני חלק ה

ע"ב¹⁹ כל תלמיד כו' ואין שפתותיו נוטפות כו' תכוינה], שבשפון לומד התורה, ומהן התורה יוצאה לעולם, שהן שני הלוחות. ולכן התורה ניתנה באש (&) והיא אש שחורה ע"ג אש לבנה, חצובות מאש, וכמ"ש (&) קול ה' חוצב להבות אש. ואלין הבלים דנפקין מפומא, שהן להבים, כמש"ל (קו ע"ב &) הבל איהו להב הבלים אינון להבים ועלייהו אתמר קול ה' חוצב להבות אש. ואמר שם בהגהה (&) דאינון שבעה ושבעה מוצקות (זכריה ד ב), שהן כפולות, והן ב' תורות מב' שפון דאינון אשים, כמש"ל (קטז ע"א &) אשה לה' דא נו"ה, עלייהו אתמר (במדבר כח ב) את קרבני לחמי לאשי, אשי ה' אתקריאו, עלייהו אתמר סמכוני באשישות, ע"כ באורים כבוד ה' וריח אפך כתפוחים תפוחי זהב כו': וז"ש ואינון תרין תפוחים - ור"ל דז"ש רפדוני בתפוחים, שכנגדן מבדילין בעצי בשמים, כמ"ש למטה רפדוני במאי בתפוחים דמתרביין בעצי היער ואלין אינון עצי בשמים: ואמר דמנהון רוחא דמשיחא נפיק - ור"ל זהו ריח כמ"ש (&) והריחו ביראת ה', וכמ"ש (&) והריחו ביראת ה' דא ריח ניחוח ומנהון נפקין ב' משיחין, כמ"ש ברע"מ בפרשת אחרי מות (סח ע"א)²⁰ תרין שוקהא נו"ה תרין נביאים מתמן אולידת תרין משיחין וש"מ הרבה. וכל הריח הוא ברוחא, ולכן נאמר (ישעיה יא ב-ג)²¹ ונחה עליו רוח ה' רוח כו', והריחו כו', והיא בהאי רוחא, נפשא חזרת לגבה, כמש"ל תיקון כ"ה (עח ע"ב) ועוד ההוא חולה דאיהו לבא, כד רוחא, לא נשיב לגבה, דאתמר ביה ורוח אלהים מרחפת על פני המים, ואיהי לא דפיקת בערקין דילה, וכלהו חשיבין בגלותא כמתים, ואתמר בהו במחשכים הושיבני כמתי עולם, ובג"ד בגלותא אני ישנה (ש"ה ש ה ב) ואיהו חולה בגלותא. וכמה אסיין ת"ח קמשתדלן לגבה בכמה בוסמין וריחין כו', ולא אתחזרת רוחא לגבה עד דייתי ר"מ רחימו דילה כו' ואייתי לה תפוח ושווי לחוטמא וארח ליה ואשתמודעת לגביה מיד חזרת רוחא ודפיקו לגבה בההוא זמנא שבחת ליה בתפוח הה"ד כתפוח כו', וב' משיחין הן נו"ה והוא השלישי, כי יבא שילה (בראשית מט ט). צדיק, ריח ניחוח. ומ"מ כל הריח דצדיק הוא מנו"ה, וצדיק ל"ל דיליה אלא מה דקביל מינייהו. וכל הריח הוא בהון, וז"ש למטה, לקבל תרין תפוחין, דאינון תרי נביאי קשוט, די בהון עתיד לאפקא רוחא דקודשא, דאיהו רעיא מהימנא דלעילא, דביה אתיישבת נפשא דילה כו', ומסט' דאש הן אשישות, ומסט' דרוח תפוחים, ומסט' דמים היא הבדלה, כמ"ש בפרשת בראשית (דף יז ע"א)²² ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א ט), הכא כפרט רזא לאפרשא בין מיין עילאין לתתאין, כרזא דשמאלא ואתברי הכא מחלוקת כרזא דשמאלא, דעד הכא רזא דימינא הוא, ר"ל דיום ראשון הוא ימינא, וביה שלמא. אבל יום שני הוא שמאלא, וביה מחלוקת והבדלה, וכמו שמפרש והולך (סו) ימינא איהו שלימא דכולא כו' כד אתער שמאלא כו' וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא וכרזא דמחלוקת שמאי והלל דתורה שבע"פ עאלת ברחימו גבי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים הבדלה איהי וודאי בשמאלא כתיב הכא הבדלה ויהי מבדיל וכתוב ויבדל וכתוב התם המעט מכס כי הבדיל וגו' וכתוב בעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי דהא וודאי לית הבדלה אלא בשני באתר שמאלא ואי תימא כו' הבדלה במ"ש בין אינון כו' מיין עלאין דכורין ומיין תתאין נוקבי כו', עש"ב. וענין תרין המחלוקת, חד דאתפלג ימינא משמאלא, והיא שירותא דקשיו, וכמ"ש (עמוד א' &) בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא ובההוא מחלוקת כו', ומחלוקת השני, כד אתפלגו לקבל נוקבא בינייהו, כמ"ש בפרשת פנחס (רמד ע"א)²³ עשירית האיפה לקבל כ"י דאיהי עשיראה דדרגין ואצטריכא לאתיהבא בין תרין דרועין ואיהי סולת נהמא כו', וכן שם (רמו ע"א)²⁴ סלת למנחה לאעלא להאי

¹⁹ ז"ל: אמר רב גידל אמר רב: כל תלמיד חכם שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר - תכוינה, שנאמר שפתותיו שושנים נוטפות מור עבר, אל תקרי מור עובר, אל תקרי שושנים אלא שושנים! לא קשיא, הא - ברבה והא - בתלמיד. ואיבעית אימא: הא והא ברבה, ולא קשיא, הא - מקמי דלפתח, הא - לבתר דפתח. כי הא דרבה, מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא, ובדחי רבנן. לסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא.

²⁰ ע"י מלואים אות (ב).

²¹ ז"ל: ונחה עליו רוח ידוד רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ידוד: והריחו ביראת ידוד ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח:

²² ע"י מלואים אות. Error! Reference source not found.

²³ ע"י מלואים אות (ג).

²⁴ ז"ל: [ובחבורא קדמאה] סלת למנחה לאעלא להאי סלת קמי מלכא עלאה למנחה בין תרין דרועין:

תרגום: \$

תיקון חלק ה

סלת כו'. ור"ל שנאמר (&) את הכבש אחד תעשה בכוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערכים, דאינון ב' דרועין, ונא' ועשירית האיפה סולת למנחה כו'. וע"ל (עח ע"א &) והן בג' חושים. מאורי האש בראיה, והוא באור. הבדלה בשמיעה, דהיא ברכת הבינה, כמ"ש (&) מתוך שהיא בינה. ושמיעה היא בבינה בשמאלא, כמ"ש בתיקון ע (&), וכמ"ש בבהיר (&)²⁵. וז"ש (&) אשר לא תשמע לשונו, וכן נאמר (&) תשמע חלום לפתור כו', ונאמר (&) ונתת לעבדך לב שומע לשפוט כו'. ובאד"ז (רצד ע"ב)²⁶ וקלא עייל בההוא עקימא כו', וכדין אתעכבת תמן ואתבחין בין טב לביש הה"ד כי און מלין תבחן כו', ובג"כ אתבחן בין טב לביש כו', והוא הבדלה. ריח ברוח, כמ"ש (ישעיה יא ב)²⁷ ונחה עליו רוח ה' כו' והריחו כו', וכנ"ל וודאי שהוא ברוח, וע"ל (סא ע"א &) בהגהה. וברכת היין היא רביעית, שהיא בפה, חוש הטעם, וזהו סוד הפסוק (&) הביאני אל בית היין, ואח"כ סמכוני כו', ואח"כ רפדוני כו', ואח"כ שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני (שיה"ש ב ו), והן ד' אותיות השם בד' חושים, כמ"ש בתיקון ע (&): *לבת מלך דהות בבי מרעא מרחימו דבעלה צווחת ואמרת סמכוני באשישות (הא איהי בבי מרעא) אזל בעלה איהי נפלת למשכבא היא אומרת רפדוני כו' - כצ"ל, ור"ל בבי מרעא, אינה חולה לגמרי, כמ"ש (&) קצירי ומריעי, אלא חולה שהוא יכול להלך²⁸, ולכן אמרו²⁹ שכיב מרע, ששוכב מחלי: וכד אזל בעלה אז נפלת כו' מרחימו דבעלה - מבקשת באשישות, שהן רחימו דאיש ואשה, כנ"ל ב' אשות, שבהן הרחימו, כמ"ש (שיה"ש ח ו) רשפיה רשפי אש, ב' אשות, שלהבת יה (שיה"ש ח ו)³⁰, י"ה דב' אשות איש ואשה³¹ (לה ע"ב), מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה

ביאור: סלת - בחבורא קדמאת בפרשת פנחס כדפירשנו "האי סולת" היינו מלכות (אור יקר). מלכא עלאה - תפארת בהיותו על חסד וגבורה בסוד בינה ב"ן י"ה יה"ו, ולזה היא עולה "בין תרין דרועין" דהיינו שתופסים אותה, חסד וגבורה בסוד שמאלו תחת לראשי וימינו וכו' דהיינו צפונת מערבית מערבית דרומית כדפירשנו בספ"ר בשער מהות והנהגה (אור יקר). תרין דרועין - פי' להניחה בין חו"ג דזעיר שמקום המ' הוא אחורי הת"ת (מ"מ).

Error! Bookmark not defined. עי' לעיל הערה.

²⁵ ז"ל: מתלת חללי דמוחי נטיף נטיפא לאודנין וההוא אקרי נחל כרית כד"א נחל כרית (מלכים א' יז) כלומר כרותא דאודנין וקלא עייל בההוא עקימא ואשתאב בההוא נהרא דההוא נטיפא וכדין אתעכב תמן ואתבחין בין טב לביש הה"ד כי און מלין תבחן (איוב לד) ומ"ט און מלין תבחן משום דאתעכב קלא בההוא נהרא דנטיפא בעקימותא דאודנין ולא עייל בבהילו ובג"כ אתבחין בין טב לביש וחיך יטעם לאכול מ"ט חיך יטעם לאכול בגין דיתעכב תמן ולא עייל בבהילו בגופא וע"ד יטעם ויתבחן בין מתיקו למרירו.

תרגום: מג' חללי המוח, נוטפת נטיפא לאזנים. והיא נקראת "נחל כרית". כמ"ש "נחל כרית". כלומר כריתה של האזנים. והקול נכנס במקום ההוא העקום ונקלט באותו הנהר של הנטיפא ההיא. ואז מתעכב שם ונבחן, אם הוא טוב או רע. ז"ש, "כי און מלין תבחן", מהו הטעם שאון תבחן מילים? משום שהקול מתעכב באותו הנהר של הנטיפא, בהעיקום שבאזנים, ואינו נכנס במהירות. ועל כך נבחן אם הוא טוב, אם הוא רע. "וחיך יטעם לאכול", מהו הטעם שחיך יטעם לאכול? הוא משום שנתעכב שם ואינו נכנס במהירות לגוף, וע"כ יטעם ויבחן בין מתוק למר.

²⁷ לשונו מובא לעיל הערה 21.

²⁸ ולא נפל למשכב.

²⁹ עי' תרגום יונתן (בראשית מח א) הנה אביך חולה - אבוך שכיב מרע.

³⁰ היינו על אף שהמילה כתוב שלהבתיה בפסוק, אבל הוא דורש את זה כשלהבת של שם י"ה. עי' פת"ש אבי"ע כא, וז"ל ושמות החכמה מילוי מ"ה דהו"ה בסוד חכמה כח מ"ה, וכן בינה הכל שמות אה"ה זה ידוע, ושמות הגבורה בסוד שם אלהים בנקודות או בגילופי יוד"ן, ובאחוריים הפנימי סוד שם י"ה, והוא כמ"ש (שיה"ש ח ו) שימני כחותם וגו' כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה, כי עיקר האהבה הוא דביקותא דרוחא ברוחא בסוד אש ואש דבאיש ואשה שבהם ב' אותיות י"ה, שמצד הדין הנמצא במאורות שהוא גורם חסרון בתחתונים תשוקת הנבראים ומאורות התחתונים למלאות חסרונם, והוא סוד (בראשית ג טז) ואל אישך תשוקתך בסוד הצמצום וחפירה שביסודה שרצונה להתמלאות מיסוד דכורא, והוא סוד כוונה פנימית של הגבורות כדי שיתגבר התשוקה בתחתונים להתמלאות מאור עליון מבאר מים חיים.

עי' שעה"כ סב ע"ד: והנה נתבאר כי המים חמין הם בסוד שלהובא דאשא הנז' בזוהר המגרשת את הקלי', ולכן צריך שבשעת רחיצתך במים החמין, תכוין בסוד כוונת שלהבת י"ה, ר"ל כי זו השלהבת יוצאת משם י"ה, כדי לגרש ולהפיל הקלי' למטה. ונבאר איך זו השלהבת נמשכת משם י"ה. הנה שם י"ה, יש בו ג' מיני מלויים, ביוד"ן ובאלפ"ן ובהה"ן, כזה: יוד הי, יוד הא, יוד הה. ושלשתם יחד הם בגימ' אמן, כמנין יאהדונה"י. אחר כך תכה ב' אותיותיו זו בזו בכל שלשה המלויים, כזה: יוד פעמים ה"י, הם בגימ' שלש מאות. יוד פעמים ה"ה, הם בגימ' מאתיים. יוד פעמים ה"א, הם בגימ' ק"ך.

תיקוני חלק ה

(שם ז). **וכד אזל בעלה** ונסתלק ממנה רוחא ודפיקו, ומבקשת לאחזרא רוחא לגביה בריחין כנ"ל, ולכן אומרת, רפדוני כו', והוא במוצאי שבת, דאסתלק רוחא דקודשא, נשמה יתירה דשבת, מנפשא שהוא בעלה, רחימו דילה. וכנ"ל בתיקון כ"ה (&). ותחלה כשרוצה להתפרש, והיא ברחימו דילה, צריך לאסתמכא באשישות, מאורי האש. ואח"כ כשמסתלק בתפוח עצי בשמים, והיא כדעת בית שמאי ואליבא דר"י או כר"מ לדברי הכל³², אלא ממ"ש יין תחילה בפסוק, הוא כדברי ב"ש אליבא דר"י, וזהו כי חולת אהבה אני (שיה"ש ב ה), שני דברים רחימו וחולה, ולכן סמכוני ורפדוני, וכ"ז³³ במ"ש, לאסתמכא האי נפשא, דהיא חולה כל השבוע, דהיא נופלת כל השבוע כנ"ל, וצריך לסמיכה. ונפילה הוא כמו, ותפול מעל הגמל (בראשית כד סד) כמ"ש בתרגום אונקלוס³⁴, שהוא רק הטיה. ולכן נאמר, סומך ה' לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים (תהלים קמה יד), דבכפופים צריך זקיפה, והוא כד שוכב, כמ"ש כאן **כד איהי במשכבא**, דכאן צריך קימה, כמ"ש (&) ואשר שכב לא יוסיף לקום, ואתה ה' חנני והקימני כו' (&):

<p>קם סבא תליתאה ואמר רבי רבי הא אנן בעצי בשמים מבדילין והכא איהי לא אמרת אלא בתפוחים אלא אנן מברכין על עצי בשמים בגין דאתמר בהון (&) וריח אפך כתפוחים ולא עוד אלא כל³⁵ מיני בשמים אינון טבאן לברכא עליהו ואנן דעבדין בהדס בגין דאית ביה תלת עלין דאתקריאו תלת הדסים רמיזין לתלת אבהן אבל תרין נוקבין דחוטמא אינון לקבל תרין תפוחין דאינון תרי נביאי קשומי די בהון עתיד לאפקא רוחא דקודשא דאיהו רעיא מהימנא דלעילא³⁶ דביה אתישבת נפשא דילה ובגין דא איהי אמרת רפדוני בתפוחים (&) כי חולת אהבה אני (שיה"ש ב ה):</p>	<p>קם הזקן השלישי ואמר, רבי רבי הרי אנו מבדילים בעצי בשמים, וכאן היא אינה אומרת אלא בתפוחים. אלא אנו מברכים "על עצי בשמים", משום שנאמר בהם "וריה אפך כתפוחים". ולא עוד אלא, כל מיני בשמים הם טובים לברך עליהם, ואנו שעושים בהדס, משום שיש בו שלשה עלים, שנקראו שלשה הדסים, שרומזים לשלשת האבות. אבל שני נקבי החוטם הם כנגד שני תפוחים, שהם שני נביאי אמת, שבהם עתידה לצאת רוח הקודש, שהוא הרועה הנאמן שלמעלה, שבו מתישבת נפשה. ולכן היא אומרת "רפדוני בתפוחים" "כי חולת אהבה אני".</p>
--	--

קם סבא ואמר ר' כו' *אפך כתפוחים וכל מיני בשמים אינון כו' כצ"ל - ור"ל לא כמ"ש ר"ש דתפוחים היינו עצי בשמים, אלא תפוחים קאי על ב' נקבי דחוטמא, דמשם הריח. ולכן כל מיני בשמים אינון טבאין לברכא, דלדברי ר"ש דווקא עצי בשמים, והוא ההדס שמברכין עליו במ"ש (&), אבל הוא לאו דווקא. וזה שמברכין אהדס, לאו משום דרמיזי לתפוחים, שהן נו"ה, אלא משום דרמיזי לתלת אבהן, שמהן מקבלין נו"ה, שהן ב' נוקבי דחוטמא, כמו שמפרש והולך, ומהן מקבלין הריח, וז"ש **אבל תרין כו' : *דאיהו ר"מ דביה אתישבת כו' - כצ"ל**, דהוא רוחא דקודשא, שהוא סוד הדעת, וע"ל (קיא ע"א &) בהגהה:

ושלשתם יחד הם בגימ' כת"ר. והענין הוא כי ג' י"ה הם שלשה מוחין, והם למעלה בבחינת הכתר של הנקבה, כי כל בחי' מוחין שלה הם משם י"ה כנודע אצלנו. עי' שער הפסוקים (פרשת שמות): ונמצא, כי שת והבל הם אותיות אלו שלהב"ת י"ה, כי הם השלהבת והנשמה היוצאת משם י"ה, שהוא אבא. וטעם קריאהם שלהבת, הוא כנודע ענינה אצלנו, בענין רחיצת האדם בכל ערב שבת פניו ידיו ורגליו במים חמין. ושם נתבאר כי בחינת שם י"ה, בכל בחינותיו במלואו ובפשוטו, נקרא שלהבת וע"ש.

³¹ עי' שו"ע (או"ח רסג ס"א): יהא זהיר לעשות נר יפה, ויש מכוונים לעשות ב' פתילות אחד כנגד

³² ז"ל: ^

³³ נוסח זה כנגד זה ?

³⁴ ז"ל: ואתרכינת מעל גמלא.

³⁵ "ולא עוד לללא כל" נמחק בנוסח רבינו, ובמקומו איתא "וכל".

³⁶ נמקה בנוסח רבינו?

תיקון חלק ה

<p>בליליא דשבת אתמר (שיה"ש ה ה) קמתי אני לפתוח לדודי בשבת וכד נפיק שבת אתמר (&) ודודי חמק עבר (קסח ע"ב³⁷) ובהווא זמנא (&) בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני עד דאומינא³⁸ דבזמנא דייתי זמנא אחרא דאוחיד³⁹ בידיה ולא אשבקיניה למיזל כמה דאתמר (שיה"ש ג ה) אחזתיו ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי דא בי מקדשא דלעילא (שם) ואל חדר הורתי דא בי מקדשא דלתתא:</p>	<p>בליל שבת נאמר "קמתי אני לפתח לדודי", בשבת. וכשיוצאת שבת נאמר "ודודי חמק עבר". ובאותו זמן "בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני", עד שנשבעתי שבזמן שיבא פעם אחרת, שאחז בידו ולא אעזב אותו ללכת, כמו שנאמר "אחזתיו ולא ארפנו עד שהבאתיו אל בית אמי", זה בית המקדש שלמעלה, "ואל חדר הורתי", זה בית המקדש שלמטה.</p>
--	--

בליליא דשבת כו' - ר"ל, וזהו ענין הבדלה במוצ"ש כנ"ל. וכן רמיז לגלותא דנפיק שבת ותפלה, וז"ש ובהווא זמנא {קסח ע"ב} בקשתיהו כו': *עד דבזמנא דייתי זמנא אחרא אוחיד בידיה ולא אשבקיניה למיזל כו' כצ"ל - וקאי על הגאולה, וכן הוא בשבתות, אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלין (&), דשבת ראשונה היא נגד בית⁴⁰ המקדש ראשון ושני שנתבנה ע"י אדם, והן נגד יום השבת ולילה. ואח"כ הגלות, לקבל ימי החול, אסתמכא בגלות כימי החול משיריין וריחא דנשמטא משבת שעברה, שע"ז תוכל לקבל הנשמה בשבת הבאה לגמרי ע"י הקב"ה שלא תפול עוד. וכן אנחנו בגלות, ונשלמה פרים שפתינו (&), הציבי לך ציונים (ירמיה לא ס), וחיים מעט בשיריין דבית⁴¹ המקדש והתורה שניתנה לנו בשבת כסיני, שע"ז נצא לחירות ולא נפול עוד. וע"ל (קמד ע"א &) **בגין דבגלותא קדמאה לא כו' אבל בפורקנא בתרייתא כו'**, דלא ישתעבדון בה ובבנהא לעולם, ויתבנו ב' בתי⁴² המקדש, בנין קיים לעלמין, כמ"ש בפרשת פנחס (רכ ע"ב)⁴³. וז"ש לא אשבקיניה למיזל כו' דא בי מקדשא דלעילא ואל חדר כו' ואל חדר הורתי, שהיא שם, הורה גבר (איוב ג ג)⁴⁴, חדר המטות, דב' שבתות הוא שבת תחתון ועליון, וכיניהן הן ו' ימים, ולכן הי'⁴⁵ זוכה לשבת עליון, עלמא דחירו (והר ח"ב פ"ב ע"א). וכן בפורקנא בתרייתא ע"י התורה, שהוא ו' ימים. שהתורה הוא

³⁷ בדפ"ו איתא קסה ע"ב.

³⁸ נמחק זנוסח רצינו.

³⁹ אוחיד (נוסח רצינו).

⁴⁰ בתי@.

⁴¹ דבתי@.

⁴² נוסח היה ר"ת @

⁴³ עי' זהר ח"ג רכ ע"ב: ומשה כן אמר (במדבר כה יב) הנני נותן לו את בריתי כמה דצדיק דלעילא נותן אוף אנא הנני נותן מתנה למהדר מתנה איחי [ו]בגין (ד)ברית דא רווח כהונה עלאה ואי לא תהא בהדיה לא אתקשר פנחס בדרגא דכהונה עלאה דהא ברית דבאקא איהו תדיר בימינא עלאה וימינא עלאה דא זמין למבני בי מקדשא דאיהו ברית אמר רבי אבא אדכרנא מלה חדא דשמענא מבוצינא קדישא דשמע משמיה דרבי אליעזר יומא חד אתא לקמיה חד חכים [גוין] א"ל סבא סבא תלת בעיין בעינא למתבע מנך חד דאתון אמרין דיתבני לכו בי מקדשא אחרא והא לא הוו למבני אלא תרי זמנין בית ראשון ובית שני בית שלישי (ובית רביעי) לא תשכח באורייתא והא מה דהוה ליה למבני כבר אתבנון ולעולם לית ביה יתיר דהא תרי בתי ישראל קרא לון קרא וכתיב (חגי ב ט) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון:

תרגום:

ביאור: בהדיה - הנוקבא צריכה שתהיה בשותפו ובסיעתו (רח"ו). בימינא עלאה - כי החסדים מכוננים יסוד דנוקבא ג"כ בסוד מקדש ה' כוננו ידיך (רח"ו).

⁴⁴ ז"ל בשלימות: יאבד יום אַןְלָד בו והלילה אמר הָרָה גָבַר. ועי' זהר ח"ג מג ע"א: תא חזי בשעתא דבר נש אתי לאתקדשא לאזדווגא בנוקביה (בכוונה) ברעותא קדישא דיליה אתער עליה רוחא (אחרא) קדישא כליל דכר ונוקבא ורמיז קודשא בריך הוא לחד שלוחא ממנא על עדוייהון דבני נשא ומני בידיה ההוא רוחא ואודע ליה לאן אתר יפקוד ליה הדא הוא דכתיב (איוב ג ג) והלילה אמר הורה גבר הלילה אמר לההוא ממנא הורה גבר מפלניא וקודשא בריך הוא אפקיד ליה לההוא רוחא כל מה דאפקיד והא אוקמה:

תרגום: \$

⁴⁵ היה היא

תיקוני חלק ה

ו', כמש"ל ריש תיקון כה (&) ע"ש, זוכה לחירו. ולכן כששומר ב' שבתות וו' ימים בתורה, זוכה לנשמת חיים:

ובזמנין דאחיד בידיה בפורקנא בתרייתא לא יהא לי בזמנין אוחרנין דבכל פורקנא ופורקנא הוה אתי ולבתר הוה פרח מנאי אבל בפורקנא בתרייתא אנא אחיד ביה וקשיר ליה בכמה קשורין דרחימו דלא יזוז מנאי לעלם ולעלמי עלמין דבכל גלותא וגלותא הוה אזיל מנאי והוינא שאיל עליה ⁴⁶ לכל עובר ושב ⁴⁷ הה"ד (&) כמעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי וזמנין לא הוינא אשכח מאן דיימא [קמב ע"ב] לי מידי מניה והוינא אומי בניניה לכל בני קרתא הה"ד השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני (שיה"ש ב ה) וכמה זמנין על משכבי בלילות דאינון גליות בקשתי את שאהבה נפשי ולא הוה מאן דיימא לי עד דאיהו הוה אתי ⁴⁸ וכען בפורקנא ⁴⁹ (נ"א בגלותא) בתרייתא ברח דודי בכעסא סגי ושאינא בניניה ולא אשכחנא מאן דיימא לי מידי ובנין דא אנא אומינא דבזמנא דייתי ואחידנא בידוי דלא יזוז מנאי ואנא אחזתי ולא ארפנו אחזתי בקשורא דתפלין דיד ולא ארפנו בתפלין דרישא:	ובזמן שאחז בידו, בגאולה האחרונה, לא יהיה לי כמו הפעמים האחרות, שבכל גאולה וגאולה, היה בא, ואחר כך היה פורח ממני. אבל בגאולה האחרונה, אני אחז@ בו ואקשר@ אותו עם כמה קשרים של אהבה, שלא יזוז ממני לעולם ולעולמי עולמים. שבכל גלות וגלות היה הולך ממני, והייתי שואל עליו את כל עובר ושב, זהו שנאמר כ"מעט שעברתי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי". ולפעמים לא הייתי מוצאת מי שיאמר לי ממנו דבר. והייתי משביעה בשבילו את כל בני העיר, זהו שנאמר "השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני". וכמה פעמים על משכבי בלילות, שהן הגליות, "בקשתי את שאהבה נפשי", ולא היה מי שיאמר לי, עד שהוא היה בא. וכעת בגאולה (בגלות) האחרונה, ברח דודי בכעס רב, ושאלתי בעבורו ולא מצאתי מי שיאמר לי דבר. ולכן אני נשבעתי, שבזמן שיבא ואחז@ בידי שלא יזוז ממני, ואני אחזתי ולא ארפנו, אחזתי בקשר של תפלין של יד ולא ארפנו בתפלין של ראש.
--	--

בכמה קשורין דרחימו - כמ"ש למטה בקשורא דתפלין כו': *והוינא שאיל ביה לכל עובר ושב עד דהוה אתי לגבאי הה"ד כמעט כו', כצ"ל, וכמש"ל וכמה זמנין על משכבי כו', עד דאיהו הוה ייתי, וכען בגלותא בתראה, ברח בכעסא סגי ושאינא כו', כמ"ש (&) על משכבי בלילות כו', שהוא גלות בכל (&), כמעט שעברתי מהם כו' (שיה"ש ג ד), שנבנה מהרה. אבל בגלות הזה, (&) ודודי חמק עבר כו' הכוני פצעוני כו' השבעתי אתכם אם תמצאו כו', והם אומרים (שיה"ש ו א) ⁵⁰אנה הלך דודך כו'. וז"ש ושאינא בניניה כו' ואמר ואנא אחזתי ולא ארפנו כו', אע"ג דהוא כתיב אצל על משכבי כו', משום דשם כתב, עד שהביאותיו כו', וכאשר בא לבית המקדש, חזרתי לחטוא ואזיל מיני. אבל עתה (שיה"ש ח ו-ז) כי עזה כמות אהבה כו', מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. והענין כמ"ש בסוף תיקון ס"ב (&) שהתעוררות הזיווג הוא מהגבורות ושלהבת הרחימו, ואח"כ מ"ד מתגברין, ונפסק האהבה. וכן בבית המקדש מחמת רוב החסד והשלוח מרדו, כמ"ש (דברים לב יג) ירכיבהו על במתי ארץ ויאכל כו', כל הפרשה שם, וישמן ישורון ויבעט כו' (שם טו). אבל בפורקנא בתרייתא, תהיה האהבה גדולה כל כך עד שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה (&), ולכן יהיה זיווגא

⁴⁶ ציה (נוסח רבינו).

⁴⁷ עד דהוה אתי לגבאי (נוסח בנוסח רבינו).

⁴⁸ ייתי (נוסח רבינו).

⁴⁹ נמחק בנוסח רבינו, ועיקר כמוסגר.

⁵⁰ ז"ל: אנה הלך דודך היפה בנשים אנה פנה דודך ונבקשנו עמך.

תיקון חלק ה

תדיר⁵¹ דלא פסיק ובשפע תמיד, והאהבה לא יפסוק. וזהו הטעם שאינו יכול⁵² לקבל רוב טובה, אבל באשר האהבה גדולה, אינו מזיק רוב טובה:

<p>תא חזי דודהא כד ייתי לגבה יימא לגבי תרין משיחין (&) נשכימה לכרמים דאינון ישראל די בהון אתמר (&) כי כרם ה' צבאות בית ישראל נראה הפרחה הגפן דאיהי שכינתא בהון (&) הנצו הרמונים אלין אינון דמליין מצות כרמון⁵³:</p>	<p>בא ראה, כשיבא דודה אליה, יאמר לגבי@ שני המשיחים "נשכימה לכרמים" שהם ישראל, שבהם נאמר "כי כרם יהוה צבאות בית ישראל נראה הפרחה הגפן", שהיא השכינה, בהם "הנצו הרמונים", אלו אותם שמלאים מצוות כרמון.</p>
<p>קם רבי שמעון ואמר סבא סבא נשכימה לכרמים הא אית כרמים דלאו אינון ישראל בגין דא⁵⁴ (&) שמוני נומרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי ואינון ערבוביא דערב רב דאינון מעורבין בהון בישראל בגלותא ובגין דא כד ייתי קודשא בריך הוא לגבי שכינתא איהו יימא לגבה (&) נשכימה לכרמים נראה אם פרחתה הגפן בהון דאתמר בה (&) כי כרם ה' צבאות בית ישראל (&) הנצו הרמונים אלין ודאי אינון דמליין מצות כרמונים (&) שם אתן את דודי לך, אלו שהם אוהבים שלך, שם נתתי אותם לך, "כי הנה הסתיו עבר", [זו]@ שלטונם של שאר הממונים של עובדי כוכבים. "הגשם חלף הלך לו" [זו]@ השלטון של הערב רב.</p>	<p>קם רבי שמעון ואמר, זקן זקן "נשכימה לכרמים", הרי יש כרמים שאינם ישראל, לכן "שמוני נומרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי", והם הערבוביה של הערב רב, שהם מעורבים בישראל בגלות, ולכן כשיבא הקדוש ברוך הוא אל השכינה, הוא יאמר לה@ "נשכימה לכרמים נראה אם פרחתה הגפן", בהם שנאמר בה "כי כרם יהוה צבאות בית ישראל". "הנצו הרמונים" אלו ודאי אותם שמלאים מצוות כרמונים, "שם אתן את דודי לך", אלו שהם אוהבים שלך, שם נתתי אותם לך, "כי הנה הסתיו עבר", [זו]@ שלטונם של שאר הממונים של עובדי כוכבים. "הגשם חלף הלך לו" [זו]@ השלטון של הערב רב.</p>

קם ר"ש ואמר כו' ובג"ד כד ייתי כו' - ר"ל, "אם נשכימה לכרמים" קאי על ישראל, על כן⁵⁵ פרחתה הגפן לא קאי על ישראל, ולכן פי' על שכינתא. אבל אין ענין הקרא מכוון, שהכל קאי על ישראל, כמ"ש "הנצו הרמונים", לכן פי' לכרמים על כלל בערב רב, אם "פרחתה הגפן", דאינון ישראל ביניהן: **הגשם חלף הלך לו כו'** - דע"ר קשין יותר מאומות העולם⁵⁶, שהם (משלי כו טו) גשם טורד לישראל, והן (&) אשת מדינים, שהן יגרו מדון תמיד בין ישראל לאביהם שבשמים:

<p>⁵⁷בההוא זמנא יימא לגבה (&) שובי שובי השולמית בתרי בתים דאינון בית ראשון ובית שני לתתא שובי שובי בבית ראשון ושני לעילא (&) ונחזה בך דבר אחר שובי שובי ארבע זמנין בארבע אתוון דילה דאינון אדנ"י ונחזה בך בארבע אתוון דילה דאינון יהוה אמר קודשא בריך הוא לגבי ישראל ארבע</p>	<p>באותו זמן, יבא אליה "שובי שובי השולמית", בשני בתים, שהם בית ראשון ובית שני. למטה "שובי שובי" בבית ראשון ושני. למעלה "ונחזה בך". דבר אחר, "שובי שובי", ארבע פעמים בארבע אותיותיה, שהם אדנ"י. "ונחזה בך", בארבע אותיותיו, שהם יהוה. אמר הקדוש ברוך הוא אל ישראל, ארבע פעמים שובי</p>
--	---

⁵¹ פי' חו"ב הם כתרין רעין דלא מתפרשין (זהר ח"ג ד ע"א).@

⁵² שאינה יכולה.

⁵³ עי' ברכות נו ע"א: כפלח הרמון רקתך. מאי רקתך, אפילו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון.

⁵⁴ אפסר כג"ד??

⁵⁵ כרחח?@ היה ר"ת

⁵⁶ עי' לעיל קסג ע"ב ד"ה ובג"ד מני.

⁵⁷ צנוסח רבינו פיסקא זז צל אחרי פיסקא הצלה.

תיקוני חלק ה

<p>בשכינה@ בתשובה, "ונחזה בך", בארבע כוסות של הגאולה, שהם בפסח, שחייבים בו ישראל לשתות ארבע כוסות כדוגמת ארבע הגאולות. "שובי שוב", בארבעה היחודים (היסודות) שלך. "ונחזה בך", בארבע חיות. "ונחזה בך" בשמים ובארץ, ומיד "שמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יהוה מלך".</p>	<p>זמנין שובי בשכינתא בתיובתא ונחזה בך בארבע כוסות דפורקנא דאינון בפסח דחייבין ביה ישראל למשתי ארבע כוסות כגוונא דארבע גאולות שובי שובי בארבע יחודין⁵⁸ (ס"א יסודין) דילך ונחזה בך בארבע חיוון ונחזה בך⁵⁹ בשמיא וארעא ומיד (תהלים צו יא) ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך (שם צג א):</p>
---	--

שובי שובי כו' לעילא ונחזה בך - שביח ראשון ושני דלתתא כבר ראו, אבל דלעילא, ונחזה בך, כמ"ש (זכריה ב ט) ולכבוד אהיה בתוכה (ישעיה ס ב) ועליך יורח ה' וכבודו עליך יראה, שהן ב' בהמ"ק דלעילא, והלכו גוים לאורך (שם ג), ומלכים לנוגה זרתך (&): ד"א כו' ונחזה בך כו' - כנ"ל, ונחזה בך, הוא דבר מלמעלה שיהיה בה, וכמ"ש (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' כו', וזהו ונחזה בך, דכאן בד' כו'. וז"ש זהו תפילין של ראש, דתפילה של יד הוא ד' אתוון דאדנ"י, ותפילין של ראש דהוי"ה, כמ"ש"ל בהקדמה (&) וש"מ: *דארבע גאולות שובי שובי בארבע יסודין דילך ונחזה בך בשמיא וארעא כו' - כצ"ל, ור"ל דד' יסודות דארץ, הוא ד' אתוון דאדנ"י, דהיא ארץ, ושמיא וארעא שהוא ארץ הכללית, שהיא ה' אחרונה שבשם, הן הוי"ה, וכמו שמפרש והולך, ומיד ישמחו השמים ותגל הארץ, בר"ת, וכידוע בסוד ה' אחרונה ואדנ"י⁶⁰, והוא סוד רוח אלהים מרחפת (&), שהיא כלל הארץ, כתר דילה, והוא הארץ בקמץ⁶¹, דכורא דנוק':

<p>באותו זמן הנצנים נראו בארץ, אלו האבות, זכויותיהם התגלו על השכינה, שהיא ארץ החיים, ועל בניה, שנאמר בהם "והיה זרעך כעפר הארץ". "עת הזמיר הגיע", "אז ישיר משה ובני ישראל" וקול התור נשמע בארצנו" "קול צופיך נשאו קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו בשוב יהוה ציון":</p>	<p>בההוא זמנא (&) הנצנים נראו בארץ אלון אבהן זכוון דלהון אתגליאן על שכינתא דאיהי ארץ החיים ועל בנהא דאתמר בהון והיה זרעך כעפר הארץ (&) עת הזמיר הגיע (שמות טו א) אז ישיר משה ובני ישראל (&) וקול התור נשמע בארצנו (ישעיה נב ח) קול צופיך נשאו קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון⁶²:</p>
<p>באותו זמן הקדוש ברוך הוא משבח אותה, זהו שנאמר "ראשך עליך ככרמל", זה תפילין של ראש, והרצועות תלויות מכאן ומכאן כמו זמורות, שהן ככרמל שתלויים מן הגפן. "ודלת ראשך כארגמן", זו תפלה של יד, מה שהיתה דלת@ בגלות, עניה, זהו שנאמר "תפלה לעני כי יעטוף", תהיה לבושה כארגמן, שהוא סוד א"וריאל ר"פאל ג"בריאל מ"יכאל</p>	<p>בההוא זמנא קודשא בריך הוא משבח לה הה"ד ראשך עליך ככרמל (שיה"ש ז ו) דא תפלין דרישא ורצועין תליין מכאן ומכאן כזמורות דאינון ככרמל דתליין מגפן ודלת ראשך כארגמן דא תפלה דיד מה דהות דלת בגלותא עניה הה"ד (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטוף תהא (קסט ע"א⁶³) לבושה בארגמן</p>

⁵⁸ נמחק בנוסח רבינו וגורם את המוסגר.

⁵⁹ בארבע חיוון ונחזה בך (נמחק בנוסח רבינו).

⁶⁰ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כו ע"א וז"ל, את המאור הגדול שמשא, ואת המאור הקטן סיהרא במיעוטה, שנעשית ראש לשועלים, ונקראת שם אלקים, דבאצילות נקראת ה"א אחרונה של הו"ה, זנב לאריות, ובירדה בבריאה נעשית ראש לשועלים לעולמות ב"ע, ששם שועלים מחבלים כרמים, דבאצילות לא יגורך רע כמ"ש בתיקון² ובת"ח בכמה מקומות, עכ"ל.

⁶¹ כל הארץ היא בקמץ?## עי' לעיל קנא ע"א שקמץ ניקוד הכתר.

⁶² בנוסח רבינו, כאן מקומו של פיסקא דההוא זמנא יימא לעיל@.

⁶³ בדפוס וילנא איתא קסו ע"א.

תיקוני חלק ה

נ"וריאל.	דאיהו סוד א"וריאל ר"פאל ג"בריאל מ"יכאל נ"וריאל:
----------	--

בההוא זמנא הנצנים כו' - קאי למעלה, "כי הנה הסתיו עבר כו", ואח"כ כתיב "הנצנים נראו כו", ונתחלף המאמר זה וכצ"ל *הגשם חלף הלך לו שלטנותא דע"ר בההוא זמנא הנצנים נראו כו', עד יראו בשוב ה' ציון, ואח"כ בההוא זמנא יימא לגבה שובי שובי השולמית כו', עד ויאמרו בגוים ה' מלך, ואח"כ בההוא זמנא קב"ה משבח לה ראשך עליך ככרמל כו', וכן הוא הכתובים כסדר, וכן הענין הזה כסדר, שאמר בד' אתוון דילה, דאינון אדנ"י, ונחזה בך ארבע כו', שהן תפילה של יד ותפילין של ראש, כמש"ל: וז"ש ראשך עליך כו', ודלת ראשך כו', כמו שמפרש והולך, ונתחלפו אלו בההוא זמנא המוקדם למאוחר: דא תפילין דיד - שהיא דלה דלית לה מגרמה (&), יד כהה (מנחות לז ע"א). ואמר ודלת ראשך, שתפילין של ראשו שריא בגווה, וקשר של ראש הוא התחלה דילה, שהוא דלת⁶⁴, דו"ע דבה כידוע⁶⁵: מה דהות דלת כו' בארגמן דאיהו סוד כו' - הענין, כי כאשר היא ד' בלא נקודה דבגווה, וכאשר היא ה', אז היא עשירה, והוא סוד ארגמן, שהוא ה'. ועי' בסתרי אותיות פרשת בראשית (זו"ח ה ע"ג)⁶⁶ רזא דה"א אינון ד' כו' רתיכא דא {קסט ע"א} מיכאל גבריאל רפאל אוריאל אלן אינון ארבע וחדא נקודה דקיימא עלייהו ואינון ה"א ולא אקרי ה"א אלא ברזא דאלין ארבע ונקודה בתראה דשריא עלייהו ורזא ה"א דא דל"ת וההוא נקודה דשריא עליה באמצעיתא אתעבד ה"א, והוא נוריאל דהוא מטטרוון⁶⁷, דהוא צדיק, ועי' בפרשת משפטים (קד ע"א)⁶⁸. ובז"ח שיה"ש (נב ע"ה)⁶⁹, בענין רזא דא"ת ב"ש. ואמר הה"ד תפלה לעני כו', דהוא תפלה של יד תפלה לעני דלת כו', וע"ל (קמג ע"א &) ומה דהות בגלותא דלת תפילה לעני ודא תפילה דיד דבה הוה מתעטף עני בצלותא הה"ד תפילה כו', ר"ל צדיק, דהוא עני⁷⁰, מתעטף בח"י ברכאין דצלותא, דהוא ביה, וצריך שיהיה בתפילין כדי שיתעטף בה, שיהיה מדוריה בה:

מלך אסור ברהטים (שיה"ש ז ו) דא קודשא בריך הוא יהו"ה דיהא אסור בארבע בתים דילה דאינון אדנ"י ארבע רהיטי מוחא דיהא אסור ברהטים כגוונא דא יאהדונה"י כי שמך בך ובך שמך"י ודא איהו סוד אמן מן ארגמן:	"מלך אסור ברהטים", זה הקדוש ברוך הוא, יה"ה, שיהיה אסור בארבעה בתים שלה, שהם אדנ"י. ארבעה רהיטי @ המת, שיהיה אסור ברהטים, כזה יאהדונה"י, כי שמך בך ובך שמך, וזהו הסוד אמן מן ארגמן.
--	--

מלך אסור כו' - דהוא ד' פרשיין, דהן ד' אתוון דהוי"ה, כמ"ש בכ"מ. ואסור ברהטים בד' בתים דאינון ד' אתוון דאדנ"י, וע"ל (ח ע"ב & ט ע"א &) הה"ד אז תקרא וה' יענה כו' בד' בתי דתפילין דיד ואינון אדנ"י כו' יהו"ה ד' פרשיין כו', ולפ"ז מלך כו', קאי על תפילה של יד. ואמר ד"א ראשך כו', מלך כו', על תפילין של ראש: סוד אמן של ארגמן - דהן כוללין כל ארגמן, דצפון נכלל בדרום, ומערב במזרח, דלכן לא היו תקיעות באלו ב' סטריין⁷², ובקרבנות לא היו, אלא מהנך ב' סטריין, ונכללין בסט' דדרום ומזרח: אריה אכיל קרבנין ואדם מקבל כו'⁷³ (&), וזהו סוד אמן, דנכללין דו"ג, שמאלא בימינא.

⁶⁴ אות ד'. @

⁶⁵ ##*

⁶⁶ עי' מלואים אות (ד).

⁶⁷ עי' תז"ח מב ע"א: איתמר (יחזקאל א &) והחיות רצוא ושוב רצו"א דא נוריאל ושו"ב מטטרוון הכי סלקי בחושבן. עי' דביר ריבנו בספד"צ יג ע"ד: והענין כי מט"ט הוא יסוד דיצירה כידוע, וארבע חיות הן בנוקבא, והוא יסוד דדכורא, רק שכליל בנוק', כמו כל יסוד דדכורא, וכל יסוד יש בו שני בחינות, א' דדכורא וא' דנוק', שהוא כלול בה.

⁶⁸ ז"ל: ד"ה אמאי וד"ה אלא ד' באתדבקותא (דא בהדי דא אלא ד' באתדבקו) דרע בהדה איהי ודל"תו (דלת) מסכנא [אייתי] ואיהו ואצטריך לאתבא בגלגולא לאתעכלא ההוא רע ולמתבלי בעפרא ולבתר לצמחא בסטרא דטוב ולנפקא ממסכנו לעתירו וכדין ה' ועל דא ויה"ו ד"הו (יהו דה).

תרגום: \$

⁶⁹ עי' מלואים אות (ו).

⁷⁰ היינו בגלות עי' לעיל מט ע"ב.

⁷¹ עי' לעיל קנד ע"ג ד"ה בך יברך כו' בך כו' - הכל בכ"ב אתוון דאורייתא.

⁷² כמ"ש לעיל דף סט ע"ד ד"ה לקבל (לש"ו).

⁷³ עי' מלואים אות. Error! Reference source not found.

תיקוני חלק ה

<p>דבר אחר ראשך עליך ככרמל (שיה"ש ז ו) דא ראש דברך אמת (&) ודלת ראשך כארגמן (&) דא שכינתא מלך דא אברהם אסור דא יצחק בעקדה בקשרא דתפלין דדרועא שמאלא ברהמים (שם) דא יעקב בארבע [קמג ע"א] רהיטי מוחא דתפלין דרישא דאתמר (& ברהמים בשקתות המים:</p>	<p>דבר אחר "ראשך עליך ככרמל", זה "ראש דברך אמת", "דלת ראשך כארגמן", זו השכינה. "מלך" זה אברהם. "אסור" זה יצחק בעקדה, בקשר של תפילין של זרוע שמאל. "ברהמים", זה יעקב בארבעה בתי@ המח של תפילין של ראש, שנאמר "ברהמים בשקתות המים".</p>
--	--

ד"א כו' ראש דברך אמת - שהוא עמודא דאמצעיתא, שנק' אמת (&). וז"ש **ודלת כו' -** והוא בק"ש, שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דשם א"ל ישוב ד"ך נ'כלם⁷⁴ (תהלים עד כא&). מלך אסור ברהמים, ציצת ותפלין, וכמו שמפרש והולך, **מלך דא אברהם, כמ"ש** (בראשית כג ו) נשיא אלהים כו', עמק שוה (שם יד יז) שהושוו כל האומות ועשאוהו למלך (תנחומא בהעלותך)⁷⁵, והוא בציצית⁷⁶, והוכן בחסד כסא (&)⁷⁷:

<p>קם רבי שמעון ואמר אתכנישו חיילין קדישין עלאין ותתאין למחמי בקשומהא דכלה⁷⁸ דהא חופה⁷⁹ מתתקנא לנבה⁸⁰ וחתן קא נטיל לה תמן פתח ואמר אליהו אליהו נחית הכא אנת וחיילין דנשמתהון דצדיקייא דמתיבתא עלאה ותתאה לקשטא לכלה מיד הא נחית אליהו בכמה חיילין דמלאכין וכמה נשמתין:</p>	<p>קם רבי שמעון ואמר, התכנסו חיילות קדושים, עליונים ותחתונים, לראות את קשוטי הכלה, שהרי חופה מתקנת לה, והחתן נושא@לוקח אותה ל@שם. פתח ואמר, אליהו אליהו, רד לכאן אתה וחילותיהם של נשמות הצדיקים של הישיבה העליונה והתחתונה לקשט את הכלה. מיד הנה אליהו יורד עם כמה חילות של מלאכים וכמה נשמות.</p>
--	---

קם ר"ש כו' דהא חופה כו' אמא עלאה וחתן קא נטיל כו' - כמ"ש (שיה"ש ג יא) צאינה וראינה בנות ציון בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו כו', וזהו דנטיל לה לחופה, דהוא עטרה שעטרה כו', שהיא החופה, כידוע (&). ונאמר אח"כ קישוטין דילה, הנך יפה רעיתי הנך יפה שעריך כו' (&), אלא

⁷⁴ ר"ת אדנ"י.

⁷⁵ עי' יהל אור ח"ב ד ע"ג שזה חיבור של מלכות וכהונה.

⁷⁶ עי' תז"ח ו ע"ב: אתקין לי' כורסייא בציצית כמה דאוקמוה (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא. עי' לעיל כז ע"א: צדיקים גמורים דמתקנין כרסיא לקודשא בריך הוא בציצית ונחתין ליה בתפלין.
⁷⁷ עי' זהר (ח"ב &): כסא אתקין אברהם באתקשרותא (דיליה) ודעבידו טיבו ושליומו דנשמתין לכל בני עלמא ולית תקונא דכסא אלא ובחסד דאברהם (חסד דאברהם) כמה דאת אמר (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא.

תרגום: הכסא תקן אברהם בהתקשרותו שעשה טוב ושלמות הנשמות לכל בני העולם ואין תקון הכסא אלא בחסד של אברהם כמו שנאמר (ישעיה טז) והוכן בחסד כסא.
 ביאור: בחסד כסא - פי' מלכות התבוננותה על ידי החסד (מ"מ). אור התיקון דימות המשיח, שהוא בעטרת היסוד, מלך הדר, מלכות דז"א, ועל המלכות נאמר (שם ה) והוכן בחסד כסא (ביאורים ח"א כא ע"ד) ועי' פקודי רכ ע"ב. והוא קץ הימין עי' בפ' בראשית (נד סע"א) ובפ' בא (לד ע"א) (ביאורים ח"ב מב ע"ד), ועי' ע"ח שער ט"ל פרק א.

⁷⁸ עי' זהר ח"א ח ע"א: תקונה דאיהי אתתקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובדרשות דקראי וברזי דחכמתא בגין דאלין אינון תיקונין דילה ותכשיטהא.
 תרגום:

ביאור: למלעי - ר"ל לחדש (בהגר"א בתיקון"ז יח ע"ג). דחכמתא - בפ' אמור משמע שהעיקר הוא תורה שבעל פה, שהם קישוטי הכלה ולזה צריך שימעט בתנ"ך וירבה בשאר כפי ידיעתו (אור יקר). ותכשיטהא - תיקונין ה"ס איבריה המתקנים, תכשיטין ה"ס הארות מבחוץ שהם כ"ד צרופי אדנ"י (רמ"ז).

⁷⁹ עי' לקמן קסט ע"ב ד"ה ובהוא זמנא.

⁸⁰ "אמא עלאה" נוסף בנוסח רבינו. @אמסטורדס

תיקוני חלק ה

לפי שאינן מפורשין שם כולם, מתחיל מפסוק⁸¹ שובי שובי כו' (&), דשם נאמר (&) מה יפו פעמיך כו' ראשך כו'. וגם שכבר פי' פסוק שובי שובי כו', ופי' ראשך כו', התחיל אליהו ז"ל ג"כ משם, והוא ג"כ כסדר מלמעלה למטה:

<p>פתח ואמר ראשך עליך ככרמל (שיה"ש ז ו) כלה כמה מתתקנא ראשך בתפלין דאיהו (ג"א דאינון) פאר על ראשך דעלייהו אתמר פארך חבוש עליך (יחזקאל כד יז) ורצועין תליין מהאי סטרא ומהאי סטרא מה דהוו (שיה"ש ה יא) תלתלים שחורות כעורב הא אינון ירוקין ככרמל בעלין ירוקין דאינון בגפנין ככרמל ומה דהות בגלותא דלת תפילה לעני (&) ודא תפילה דיד דבה הות מתעטפא עני בגלותא (ס"א בצלותא) הה"ד (תהלים קב א) תפלה לעני כי יעטוף כען אתמר בך ודלת ראשך כארגמן (&) מלך אסור ברהטים (שיה"ש ז ו) אלין ארבע רהטי מוחא ארבע בתי דתפלין דאינון אהי"ה וכן ביד אהי"ה כחושבן חד ועשרין אזכרות דתפלין דרישא וחד ועשרין אזכרות דתפלין⁸² דיד וסליקו לחושבן אהי"ה אהי"ה הוא מלך אסור ברהטים אשר אהי"ה (&) ואיהו רא"ש⁸³ יהו"ה קרינן ליה אסור בכלהו אזכרות:</p>
--

תיקוני חלק ה

פגשים", שהיו שמונים ספרי האגדה. "ועלמות אין מספר", הם ההלכות שאין להם מספר וחשבון, שאותם הנימים של שערות הכלה, אין להם חשבון. ואת, הכלה, עולה על כולם, זהו שנאמר "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה".	רבוא ושמונים פילגשים דהוו תמנין ספרי דאגדתא ועלמות אין מספר (שיה"ש ו ח) אינון הלכות דלית לון מספר וחושבן דאינון נימין דשערין דכלה דלית לון חושבנא ואת כללה ⁸⁶ סליקת על כלהו הה"ד רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה (משלי לא כט):
--	--

ד"א כו' רישא דילך כלה כו' - כמו שמפרש והולך ואת עלית על כלנה רישא על הכל: [דאינון שחין מסכתין וסלקין כו' - כצ"ל]:

דבר אחר "ראשך עליך ככרמל", השער שלך, כמה היא מתוקנת@ן בשלש עשרה תקונים, שהם שנים עשר המזלות, והלבנה שלשה עשר. והנימים שלך הם כוכבים (ומזלות), שאין להם חשבון. "ודלת ראשך" את (הוא) שהיית הלבנה עניה תחת כל הכוכבים, מהודקת@ בין הרגלים, זהו שנאמר "ותגל מרגלותיו ותשכב", כעת את הראש לכולם, כארגמן, שהוא אמ"ן יאהדונה".	דבר אחר ראשך עליך ככרמל (שיה"ש ז ו) שערך דילך כמה איהו מתתקנא בתלת עשר תקונין דאינון תרי עשר מזלות וסיהרא תלת עשר ונימין דילך אינון כוכביא (ומזלי) דלית לון חושבן ודלת ראשך אנת (הוא) דהוית סיהרא עניה תחות כללה ככביא מהדקא בין רגלין הה"ד (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב כען הא אנת רישא לכלהו כארגמן דאיהו אמ"ן יאהדונה":
---	---

ד"א כו' כמה איהי מתתקנא בתלת עשר תיקונין כו' - דשערא הן הכוכבים והמזלות, כמש"ל בריש תיקון י"ח (לב ע"ב) ושם י"ג תיקונין בי"ג נימין, והן י"ג תיקונין דסיהרא, שניתן לה הכוכבים, שהן י"ב מזלות, והיא י"ג. כמו בשנים עשר בקר, שהיא המשלמת לעולם לי"ג. כל אלה שבטי ישראל (&), שנים עשר, וזאת (&). וכל שער הוא ככב. וז"ש ונימין דילך כו', ואף שאמר י"ג תיקונין, לא קשה⁸⁷, אלא שהן י"ג תיקונין עם סיהרא, אבל הקרא לא קאי⁸⁸ אלא על הכוכבים לבד, שהן הנימין, ככרמל. ועל הסיהרא אמר, ודלת ראשך, שהיא עניה, דלית לה מגרמה אלא משמשא, והיא עניה בגלותא, כמו שמפרש והולך. והענין כי כל האומות פלחי כוכביא, יש להם מזל כפי הכוכבים, אבל ישראל, כשהן מונין ללבנה⁸⁹, אין להם מזל (שבת &), ולכן כשהם יורדין, יורדין עד עפר, וכשעולין עולין כו' (מגילה טז ע"א)⁹⁰, בהשגחה פרטית, שהוא למעלה מן המזל. ולכן בגלותא, סיהרא, כנסת ישראל, עניה. ומהדקא בין רגלי האומות, וכן הסיהרא היא בגלגל התחתון תחת כולם. ואין לה⁹¹ אלא מה שמקבלת מהן. וכמו אנחנו התמצית מאומות. אבל לעתיד לבא, אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה (תהלים קיח כב), שתעלה למעלה מכולן. ואמר כארגמן דאיהו אמ"ן מלך כו' - ר"ל דמלך אסור ברהטים הוא כארגמן, בסוד אמ"ן כנ"ל, דשמשא יהא נהיר בה תמיד, ולא תחסר לעולם:

את אדני, המלך, שהוא יהו"ה, אסור ברהטים" שלך, ארגמן,	אנת אדני מלך דאיהו יהו"ה אסור ברהטים
---	--------------------------------------

⁸⁶ פי' הלכה למשה מסיני, היא קבלה, ומכונה כלה.

⁸⁷ קאמר (פרלמ).@

⁸⁸ קאמר (פרלמ).@

⁸⁹ גוים מונים לחמה (סוכה כט ע"א) ועי' לעיל נז סע"ד: הלבנה חלקם של ישראל, אבל חמה, ע' שמות לה, והיא מושלת על שבעין אומין וכו'. אמנם צ"ע שכן עי' יהל אור ח"ג לד ע"ד, שישמעאל אינם מונים אלא ללבנה.

⁹⁰ ז"ל: אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים כשהן יורדין יורדין עד עפר וכשהן עולין עולין עד לכוכבים. ועי' כתובות (דף סו): כשיצא ריב"ז וראה הבת של נקדימון בן גוריון לוקטת שעורים מגללים של חמורים (אוכל שאפילו חמורים לא עכלו) אמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם ובזמן שאין עושין רצונו של מקום מוסרין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה. DOES THE KESUBOS HELP@? לנו⁹¹

תיקון חלק ה

<p>(שיה"ש ז ו) דילך ארגמן אוריאל ר"פאל ג"בריאל מ"יכאל ג"וריאל חיילין קדישין שמעו⁹² כד חתן דאיהו שמשא ייתי לאנהרא לסיהרא איהי אתקשטת בשערהא דילה⁹³ מתתקנא בתלת עשר (נ"א בתריסר) דיקנין (ס"א דרגין)⁹⁴ (תקונין) דאינון תריסר מזלות שמשא (צ"ל וסיהרא⁹⁵) והוא כחתן יוצא מחופתו (&) ואיהו ישיש כגבור לרוץ ארחין ברקיעא יציץ לגבה ודאי הה"ד (שיר השירים ב ט) משניה מן החלונות מציץ מן החרכים לאסתכלא לגבה ברקיעא דאיהו (ס"א דא איהו) ישיש⁹⁶:</p>	<p>אוריאל ר"פאל ג"בריאל מ"יכאל ג"וריאל חיילין קדישין שמעו, כשהחתן, שהוא השמש, יבא להאיר ללבנה, היא מתקשטת בשערותיה מתוקנת בשלשה עשר (בשנים עשר) זקנים (דרגות ס"א תקונים), שהם שנים עשר מזלות השמש (צ"ל ולבנה), והוא "כחתן יוצא מחופתו" והוא "ישיש כגבור לרוץ", דרכים ברקיע יציץ אליה ודאי, זהו שנאמר "משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים", להסתכל אליה ברקיע שהוא (זה הוא) ישיש.</p>
--	---

***ארגמן אוריאל כו' חיילין קדישין דילה כד כו' - כצ"ל, ול"ג שמעו כד חתן דאיהו כו',** הוא מתחיל ענין אחר: ולמעלה פי' דארגמן הוא חיילין קדישין דילה: **יציץ לגבה - דש' וצ' מתחלפין⁹⁷,** והיא מתנהרא מנציצו דילה, באסתכלותיה דילה⁹⁸, איהי מנהרא, כידוע וראיתיה כו' (בראשית ט טז)⁹⁹, וז"ש (ברכת הלבנה) ראה והתקין כו': ***לאסתכלא לגבה ברקיעא ודא יציץ מאי כגבור כו' - כצ"ל:**

<p>מאי כגבור מה גבורה עביד בהאי אלא תרין עשר משקופין אית ברקיע וכלהו חיילין מקטרגין לגבייהו נטורי תרעין שמשא וקסט ע"ב¹⁰⁰ מתעטרא באתוון דתפילין דאיהו שם יהו"ה ואתלבש בגבורה הה"ד (ישעיה מב &) יהו"ה כגבור יצא ודא איהו ישיש¹⁰¹ כגבור לרוץ אורה ובקע חלונות כלהו דרקיע ועביד תרין עשר ארחין כמה דעביד משה על ימא ודא איהו לרוץ ארח ובגין דנטיל בקדמיתא מגבורה שמשא נפיק סומקא:</p>	<p>מה זה כגבור, כמו@מה @שגבורה עושה בזה, אלא שנים עשר משקופים יש ברקיע, וכל החיילות מקטרגים בהם שומרי השערים. השמש מתעטר באותיות התפילין, שהוא שם יהו"ה, ומתלבש בגבורה, זהו שנאמר "יהו"ה כגבור יצא", וזהו "ישיש כגבור לרוץ אורח". ובוקע את חלונות כולם של הרקיע, ועושה שנים עשר דרכים, כמו שעשה משה על הים, וזהו "לרוץ אורח", ומשום שנוסע בראשונה מגבורה, השמש יוצאת אדומה.</p>
---	---

ואמר **וכלהו חיילין כו' - דאיהי חולקא דישראל, וכלהו מקטרגין עלה, ועל {קסט ע"ב} בנהא תמיד, כידוע (&): *ה' כגבור יצא כגבור לרוץ אורה כו' - כצ"ל, ול"ג כאן "ודא איהו יציץ", אלא למעלה כו': ועביד תרין עשר כו' - נגד תיקונין דידה: כמה דעביד משה - שהוא שמשא כידוע (&):**

⁹² ר"ש אמר שימעו, או הם שמעו?

⁹³ "שמעו כד חתן דאיהו שמשא ייתי לאנהרא לסיהרא איהי אתקשטת בשערהא דילה" נמחק ברבינו, ובמוקמו איתא "דילה כד".

⁹⁴ נוסחא?מסטרס.

⁹⁵ נוסח

⁹⁶ "דאיהו (ס"א דא איהו) ישיש" נמחק בנוסח רבינו, ובמוקמו איתא "ודא יציץ".

⁹⁷ עי' ס"י (פ"ב מ"ג) עשרים ושתים אותיות יסוד, חקקן בקול, חצבן ברוח, קבען בפה, בחמשה מקומות, אחה"ע בגרון, גיכ"ק בחיך, דטלנ"ת בלשון, זסור"ץ בשינים, בומ"ף בשפתים.

⁹⁸ דילה (פרלמ).@

⁹⁹ עי' לעיל גא ע"א: בהיותה דבוקה עדיין אין שם ז' נקבי הראש וצורה עד הנסירה⁹⁹, וכמ"ש (ברכת יוצר לשבת, קידוש לבנה) ראה והתקין כו'. ועי' דברי רבינו לעיל קז ע"ב וספד"צ טז ע"ד שמציין לאד"ר קמא ע"ב ועבד גלגלתא וכו'.

¹⁰⁰ בדפ"ו איתא קסו ע"ב.

¹⁰¹ ודא איהו ישיש (נמחק בנוסח רבינו).

תיקוני חלק ה

<p>לבתר אתלבש בחסד דאיהו חוור וביה אשתכך רוגזא דשמשא ירוק הוה מסטרא דעמודא דאמצעייתא וכד אתלבש (נ"א אתלבן) בחסד בנהורא חוורא מניה יהא נהיר לסיהרא מקצה השמים מוצאו (&) דא עמודא דאמצעייתא קצה דילה¹⁰² צדיק ותקופתו על [קמג ע"ב] קצותם תרי סמכי קשוט ובהון אין נסתר מחמתו דא שכינתא עלאה דאיהי חמה מן תמן יצטבע¹⁰³ בגוון ירוק דאיהו רחמי בההוא זמנא מסתכלין שמשא וסיהרא כחדא ואין נסתר מחמתו דאיהי חופה דילה:</p>	<p>אחר כך מתלבש בחסד, שהוא לבן, ובו שוכך הרוגז של השמש. ירוק הוא מצד העמוד האמצעי, וכשמתלבש (נ"א מתלבן) בחסד, באור לבן, ממנו יהיה מאיר ללבנה. "מקצה השמים מוצאו", זה העמוד האמצעי, הקצה שלה צדיק, "ותקופתו על קצותם", שני עמודי אמת, ובהם "אין נסתר מחמתו", זו השכינה העליונה, שהיא חמה, משם יצטבע בצבע ירוק, שהוא רחמים. באותו זמן, מסתכלים השמש והלבנה יחד, "ואין נסתר מחמתו", שהיא החופה שלה.</p>
--	--

וכד אתלבש בחסד כו' - דסיהרא היא חוורא, והוא כד מנהרא, אבל היא באמת כלולה ג"כ מג' גוונים שלו הנ"ל, וכמ"ש למטה, ובההוא זמנא נטלת היא מתלת גוונין כו', ומראה רביעית שלה כו', והוא (&) מי זאת הנשקפה כו', שהוא מראה דילה בשחר, כד לא נהיר שמשא¹⁰⁴, ויפה כלבנה (&), חוורא, ברה כחמה, ירוקה, שהיא מראה דילה כל היום, איומה כנדגלות, הוא כד עביד^(*) תרין עשר ארחין בגבורה כו', והן תרין עשר דגלים, זהו כנדגלות. ואמר כ"ז כאן, לפרש "מלך" שהוא שמשא, אסור בעבותות אהבה כרהטים במרוצתו, "לרוץ אורח", לאנהרא לה כנ"ל: **מקצה השמים כו' - ר"ל, שהוא יוצא מדרגא דצדיק לאנהרא לה, שמשם מאיר לה, ושם הוא שמשא, והוא קצה השמים, כמו שמפרש והולך, *דא עמודא דאמצעייתא קצה דילה צדיק, כצ"ל, "ותקופתו על קצותיו", הן נר"ה, דהצדיק במרוצתו בנוק', הוא מנו"ה, ביעין וכליות¹⁰⁵, והתחממו הוא מאימא עלאה, דלכן נק' מלכא דשלמא דילה (והר ח"א ה ע"ב¹⁰⁶, כט ע"א), שהיא נותנת הגבורות להתחמם, והן גבורות ממותקות: *דאיהי חמה מן תמן נצבע בגוון ירוק כו' - כצ"ל. ואף שאמר למעלה ירוק הוא מסט' דעמודא דאמצעייתא, הוא דנטל מן בינה, דביה איהי מתלבשת, וכמ"ש ל' (קמד ע"א &) **כד אתחזרו ירוקין הא חתן דילה אסתלק לגבי חמה דאיהי אמא עלאה: ובההוא זמנא כו' דאיהי חופה דילה - שאמא עלאה מנהרת לשניהם, והוא החופה דילה:****

<p>ובההוא זמנא נטלת היא מתלת גוונין לאתפארא קדמיה בתלת גוונין דעינא דאינון חוור סומק ירוק ובההוא זמנא איהו יימא לגבה (&) הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני (&) מוקדין לי בשלהובין דרחימו דילך ובוצינא קדישא תרין עינין אינון תרין לוחין יקירין דאורייתא דאתמר בהון (שמות לב &) לוחות אבן כתובים באצבע אלהים (&) כתובים משני עבריהם ומרקמא מתרין עשר גוונין מהאין</p>	<p>ובאותו זמן, היא נוטלת משלשה צבעים להתפאר לפניו בשלשת צבעי העין, שהם לבן אדום ירוק. ובאותו זמן הוא יאמר לה "הסבי עיניך מנגדי", שהם "הרהיבוני", [פירוש@] שורפים אותי בשלהבות של האהבה שלך. והנר הקדוש, שתי עינים הם שני לוחות המכובדות@יקרות של התורה, שנאמר בהם "לחות אבן כתובים באצבע אלהים". "כתובים משני עבריהם", ומרוקמים משנים עשר צבעים. מהצד הזה ומשנים עשר</p>
--	--

¹⁰² ליליה (נוסח רצינו).

¹⁰³ נצבע (נוסח רצינו).

¹⁰⁴ עי' זהר ח"א רט ע"ב.

¹⁰⁵ עי' ח"ג רלה ע"א: אבל כד אינון בארעא דישראל מזוניהון ע"י שכינתא וייהון תרין כנפי ריאה משקין אומה שר המשקים ותריין כוולייין (שר) האופים דמבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה ולבתר דייכול מלכא דאיהו לבא אתמר בתרין כליין דיליה (שיה"ש ה א) אכלו רעים [ולתריין] (ולבתר) כנפי ריאה שתו ושכרו דודים:

תרגום: \$

¹⁰⁶ עי"ש במאיר הזהר: בינה (רח"ו). ר"ל מלכא בינה, שלמא יסוד (יהל אור).

תיקון חלק ה

צבעים. מן הצד הזה, שהם ארבעה ועשרים ספרים, ועליהם נאמר "מזה ומזה הם כתובים". ז"ה וז"ה פעמים [בגימטריא] ארבעה ועשרים ספרים.	סמרא ומתרין עשר גוונין מהאי סמרא דאינון ארבע ועשרין ספרין ועלייהו אתמר מזה ומזה הם כתובים ז"ה וז"ה תרין זמנין ארבעה ועשרים ספרים:
--	---

ובהוא זמנא נטלת - כמ"ש למעלה, בשלהובין דרחימו דילך, שהיא ובנהא תולין תמיד עיניהם למרום, וזהו עיניך יונים (&), בכך זוגא דילה: ובוצינא קדישא כו' ומרקמא מתרין עשר גוונין כו' - ר"ל, כמו שמפרש והולך, דבלוחות כתיב "מזה ומזה הם כתובים", וז"ה הוא תרין עשר גוונין, והוא אבן ספיר¹⁰⁷ שכלולה מכל תרין עשר גוונין (&) די"ב אבנין. וכתיב "מזה ומזה", והוא נגד י"ב אנפין דחיות וי"ב גרפיין, וכן בעיינין י"ב גוונין הנ"ל, נגד ג' חיות בכל א' ד' אנפין (לעיל יד ע"ב), שפ"ת @ עין היא אדם דכליל כולן, נגד הי"ג. שכן הוא בחיות ואופנים, כמ"ש במ"א בארוכה¹⁰⁸. וכרוב ועפעפי עינא הן ג"כ ג', ובכל א' נכלל ג"כ ד', הן י"ב גרפיין. ועי' ברע"מ פ' עקב (רע"א עב)¹⁰⁹. והם י"ב אנפין נגד שם י"ב¹¹⁰ דהוי"ה. וגרפיין נגד שם אדניי מלא¹¹¹, שהוא ג"כ ג' פעמיין ד', וע"ל (נו ע"ג &). ואמר **וחיון בהון וקרא זה כו', ר"ל האנפין וגרפיין, והוא התכללותן זה בזה, שנכללין ונשלבין זה בזה בקדושה ותפלה, כמ"ש בפרשת בראשית (מב ע"ב)¹¹², ופרשת פקודי (רמו ע"א)¹¹³ בהיכלות, ואמר ג' פעמיין קדוש, נגד ג' הנ"ל, וכ"ז הוא בכל עין כמו בלוחות, בכל אבן והן שני כרובים, שני לוחות:**

והם שנים עשר פנים ושנים עשר כנפים של החיות, זהו שנאמר "ופני אריה אל הימין לארבעתם", הצבע הלבן של העין. "ופני שור מהשמאל לארבעתם", הצבע האדום של העין. "ופני נשר לארבעתם", הם הצבע הירוק של העין, שנאמר "וארבעה פנים לאחד וגו' וארבע כנפים וגו'". הרי ארבעה ועשרים הכנפים, הם כנפי העין.	ואינון תרין עשר אנפין ותרי עשר גרפיין דחיוון הה"ד ופני אריה אל הימין לארבעתם (יחזקאל א י) גוון חוור דעינא ופני שור מהשמאל לארבעתם גוון סומק דעינא ופני נשר לארבעתם אינון גוון ירוק דעינא דאתמר וארבעה פנים לאחת וגו' (יחזקאל א ו) וארבע כנפים וגו' (&) הא ארבעה ועשרים גרפיין אינון כנפי עינא:
ועליהם נאמר "מזה ומזה הם כתובים", ובחיות נאמר בהם "וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת מלא כל הארץ כבודו". "זה אל זה", ודאי, כדוגמת הלוחות של התורה, שנאמר בהם "כתובים משני	ועלייהו אתמר מזה ומזה הם כתובים וחיוון בהון כתיב (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו זה אל זה ודאי כגוונא דלוחין דאורייתא דאתמר בהון כתובים משני עבריהם מזה ומזה

¹⁰⁷ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

¹⁰⁸ לעיל קנה ע"ד ד"ה הנותן (לש"ו).

¹⁰⁹ ז"ל: קם רעיא מהימנא פתח ואמר אהרן כהנא קום משינתך למדבח תורין ועאנין ואמרין ועופין וכל מינין דצריכין לסעודתא דמלכא ולחם הפנים דאינון לקבל תרין לוחי דאורייתא דמזה ומזה הם כתובים (שמות לב טו) זה תריסר אנפין דאינון (במדבר ו כד-כו) יברכך יי' יאר יי' ישא יי' זה תניינא¹⁰⁹ אדניי אדניי אדניי דאינון תריסר חיון דאתמר בהון (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין לארבעתן ופני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן ואתמר עלייהו (יחזקאל א ו) ארבע' פנים לאחת להם¹⁰⁹ והאי איהו (ישעיה ו ג) וקרא זה אל זה ואמר לקבל עשרים וארבע ספרי תורה והאי איהו (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יי' מאנין דפתורא דמלכא אינון מ"מ מארי צלותין ודתקיננו (דתקין) לון לקבל קרבנין:

תרגום:

תניינא - ר"ל זהו מזה ומזה ב' לוחות ימינא ושמאלא הוי"ה ואדניי (יהל אור).

¹¹⁰ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹¹¹ אלף דלת נון יו"ד. SCHOTENSTIEN@

¹¹² עי' מלואים אות (ח).

¹¹³ עי' מלואים אות (ט).

תיקון חלק ה

<p>הם כתובים לוחות אבן כתובים וגו' (&) לוחות אבן מאי אבן דא אבן השתיה שממנה הושתת העולם והיא בת עינא עלה אתמר (&) על אבן אחת שבעה עינים ואינון שבעה גלדי עינא ועלייהו אתמר שבע ביום הללתיך (תהלים קיט קסד) ודא מלכותא קדישא דאתמר בה (תהלים קיה כב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה:</p>	<p>עבריהם", "מזה ומזה הם כתובים", "לוחות אבן כתובים וגו'". "לוחות אבן", מה זה "אבן", זו אבן השתיה, שממנה הושתת העולם, והיא הבת עין. עליה נאמר "על אבן אחת שבעה עינים", והם שבעה גלדי העין, ועליהם נאמר "שבע ביום הללתיך". וזו המלכות הקדושה, שנאמר בה "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה".</p>
<p>מאי הבונים אלין אינון מארי מתניתין דאינון בנאן בניינין דעלמא ופסקי הלכות דמאסו בה בגלותא¹¹⁴ אתמר בה היתה לראש פנה בגין דאיהי הלכה למשה מסיני קבלה למשה ומה דהות בת עינא אוכמא מינה ובה יהא קודשא בריך הוא נהיר עלמא בגין דאיהו נהיר בה:</p>	<p>מה הבונים אלו. אותם בעלי המשנה, שבונים את הבנינים של העולם, ופסקי הלכות שמאסו בה בגלות, נאמר בה "היתה לראש פנה", משום שהיא הלכה למשה מסיני, קבלה למשה. ומה שהיתה בת העין, שחורה, ממנה ובה יהיה הקדוש ברוך הוא מאיר לעולם, משום שהוא מאיר בה.</p>

ופסקי הלכות דמאסו בה בגלותא אתמר כו' - דעתה אין אנו סומכין על פסק, אלא בראיות ופולפולא, כמו שהוא בכל הש"ס ופוסקים. אבל פסקי הלכות, אינן אלא לעמי הארץ. אבל לעתיד לבא, שילמדו מפי משה, הלכה למשה מסיני, ושם אין קושיא ופלפול כלל¹¹⁵. וזהו "לראש פינה". ומפרש הכל בעין, כי העין הוא התורה כנ"ל, והיא בת עין, שהיא אבן מאסו הבונים, חיה רביעית, שהיא אדם, שאינה בכלל י"ב הנ"ל, והיא מאסו הבונים, שהיא שחורה בגלותא, אבל לע"ל, משה, שהוא אדם, כמש"ל תיקון ס"ט (&) אזי הוא מנהר לה, והיא תהיה עקרית כנ"ל. וז"ש **ומה דהות בת עינא אוכמא כו'**:

<p>ועיינין דנהרין באורייתא עלייהו אתמר עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו וצריך בר נש לאתעסקא בהון תדיר ערב ובקר וצהרים תמיד בגין לאסתכלא בה קודשא בריך הוא בעיניו הה"ד (דברים יא &) עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה ואוליפנא תמיד מתמיד תמיד דערב ובקר מתמיד דתמיד עיני ה' אלהיך בה והא תמיד דערב ובקר דקריאת שמע איהו אלא מכאן אוליפנא דמאן דקרי קריאת שמע ערב ובקר בכל יום תמיד כאלו קיים (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה באורייתא הה"ד לא ימוש ספר התורה הזה מפיו והגית בו יומם ולילה:</p>	<p>והעינים שמאירות בתורה, עליהם נאמר "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו". וצריך אדם להתעסק בהם תמיד, ערב ובקר וצהרים. תמיד כדי שישתכלל בה הקדוש ברוך הוא בעיניו, זהו שנאמר "תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה". ולמדנו תמיד מתמיד, תמיד של ערב ובקר מתמיד של "תמיד עיני יהוה אלהיך בה", והרי התמיד של ערב ובקר, הוא של קריאת שמע, אלא מכאן למדנו, שמי שקורא קריאת שמע ערב ובקר בכל יום תמיד, כאילו קיים "והגית בו יומם ולילה" בתורה. זהו שנאמר "לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, והגית בו יומם ולילה".</p>
--	---

[01] Commented: מְתַמֵּד יד או מְתַמֵּד

¹¹⁴ עי' לעיל טו ע"ג ד"ה דא הלכה: משנה שאין מורין ממנה, היא ביצירה, והלכות פסוקות של הגמ' הוא בבריאה והלכה למשה מסיני הוא בשכינה.
¹¹⁵ עי' זהר ח"ב רעד ע"ב.

תיקון חלק ה

ועיינן דנהרין כו' ואתה נותן כו' - כמ"ש (&) לכו לחמי בלחמו כו', בעתו, ע"י דשכינתא, כמ"ש בפרשת אחרי מות (נח ע"א)¹¹⁶:

<p>וספר תורה איהו עין תרי כנפי עינא תרי לוחי ועליהו אתמר תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ומאי בה בבת עין דאיהו¹¹⁷ שכינתא וכנפי יונה¹¹⁸ עליהו אתמר (תהלים קיה יט) פתחו לי שערי צדק תלת גוונין כלל ופרט וכלל¹¹⁹ ואינון אהי"ה אשר אהי"ה (&) דאינון כלל בכל אורייתא אהי"ה כלל אשר פרט אהי"ה כלל:</p>	<p>וספר תורה הוא עין, שני כנפי העין, שני לוחות, ועליהם נאמר "תמיד עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה". ומה זה "בה". בבת עין, שהיא השכינה. ועל כנפי העין נאמר "פתחו לי שערי צדק" שלשה צבעים, כלל ופרט וכלל. והם "אהי"ה אשר אהי"ה", שהם כלל, בכל התורה אהי"ה כלל, "אשר" פרט, אהי"ה כלל.</p>
---	---

*דאיהו שכינתא וכנפי עינא עליהו כו' - כצ"ל: תלת גוונא עינא כו' - הכל נדרש על התורה. ואמר כלל ופרט וכלל - כמ"ש בתז"ח (עג ע"ג ג ע"ד) ויסע ויבא ויט דאינון כלל ופרט וכלל דאתכלילן במיא ואשא ורוחא כו', והן ג' גוונין הנ"ל, שהן מחג"ת: וכד נטיל בקדמיתא כו'¹²⁰ ואמר, אהי"ה אשר אהי"ה, דהן בכח"ב כידוע (&), והן נחתין ונהרין בחג"ת כמ"ש"ל בכמה מקומות:

<p>קריצין דעל עיינין עליהו אתמר (שיה"ש ה יא) תלתלים שחורות כעורב ואינון תלי תלים¹²¹ מצחא דעל עיינין בה ציץ נור הקדש (&) מרוקם בגוונין וציורין דבי מקדשא דלעילא וציורין דילה שרטוטין בפותיא ובאורכא מנהון דיקיין מנהון רברבין ועליהו אתמר במקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר אינו רשאי להאריך להאריך מסטרא דו' לקצר מסטרא די':</p>	<p>הגבות @ שעל העינים, נאמר עליהם "תלתלים שחורות כעורב", והם תלי תלים. המצח שעל העיניים, בה "ציץ נזר הקודש", מרוקם בצבעים וציורים של בית המקדש שלמעלה. והציורים שלה שרטוטים ברוחב ובאורך, מהם דקים @ קטנים מהם גדולים, ועליהם נאמר (&) במקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר, לקצר אינו רשאי להאריך. להאריך מהצד של ו', לקצר מצד של י'.</p>
---	---

קריצין כו' ואינון תלי כו' - ר"ל, שאמר (&) על כל קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות: מצחא דעל עיינין כו' - ר"ל, הוא תפילה, כמ"ש (תהלים סט יד) ואני תפילתי עת רצון, שהוא מצחא דרעותא (&), וכמ"ש בציץ (&) על מצחו לרצון כו'. וז"ש ועליהו אתמר במקום שאמרו להאריך כו' - שכל התקונין לפי השרטוטין, הכל בתיקונא דלעילא. ובפותיא ואורכא, הן מסט' דב' ההין, מנהון דיקיין ומנהון רברבין, הוא דו' י'. וז"ש להאריך מסט' כו' לקצר כו', ולכן הציץ מרצה על הקרבנות (&), שהן התפלות. ובתפלות נאמר (&) מציץ מן החרכים, כמ"ש בפ' פקודי בהיכלות (דנ ע"ב)¹²², וזהו

¹¹⁶ ז"ל: כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו (תהלים קד כז) מאן עתו (דא עתו דצדיק) דא מטרוניתא דאקרי עתו דצדיק ובגין כך כלהו מחכאן להאי עתו כלהו דאתזנן [לתתא] מאתר דא אתזנן ורזא דא אוקימנא (שם קמה טו) עיני כל אליך ישברו וגו' כמה דאוקימנא: תא חזי בשעתא דהאי כל מבסס לעתו ומתחברא עמיה כלהו עלמין בחדו כלהו עלמין בברכאן כדין שלמא אשתכח בעלאי ותתאי וכד גרמין חייבי עלמא דתמן לא אשתכחו ברכאן דאינון נחלי וינקא האי עת מסטרא אחרא כדין דינין מתערין בעלמא ושלמא לא אשתכח וכד בעאן בני עלמא לאתברכא לא יכלין אלא על ידא דכהנא בגין דיתער כתרדא דיליה ויתברך מטרוניתא וישתכחו ברכאן בכלהו עלמין: תרגום: \$

¹¹⁷ לאוהו (נוסח רבינו). ע"י אומסטרלס.

¹¹⁸ עינא (נוסח רבינו).

¹¹⁹ ע"י לעיל קמט ע"ב.

¹²⁰ מאיפה הנוסח הזה? תז"ח? יש לעיל אבל לא מובן.

¹²¹ ע"י אד"ר קלו ע"א.

¹²² ע"י מלואים אות (י).

תיקוני חלק ה

ציץ, והוא נזר הקודש, דקדושה, וקדיש¹²³. וז"ש בגוונין וציריין דכי {קע¹²⁴ ע"א} מקדשא כו' - שהוא בית הכנסת¹²⁵. ודקיין ורברבין, כנ"ל ארוכה וקצרה. ובפוחיא ואורכא, הוא לחתום ושלא לחתום, שהיא ג"כ מענין ארוכה וקצרה, כמ"ש בירושלמי (&) מטבע ארוך פותח כו' מטבע קצר פותח ואינו חותם כו', וז"ש במתני', מקום שאמרו להאריך כו' לחתום כו', וזהו ציור הברכות. וז"ש ועלייהו אתמר במקום שאמרו כו' - וע"ל תיקון ע' (קכד ע"ב &) ולא למגנא אמרו קדמאין במקום כו'. ועי' בפרשת בראשית (כד ע"ב)¹²⁶ וע"ד אוקמוה כו', ועוד¹²⁷ ישי שאינו רשאי לשנות נוסח וענין הברכות, כמ"ש (ברכות יב ע"א)¹²⁸ כל שלא אמר אמת ויצייב שחרית ואמת כו', כל שלא אמר ברית ותורה כו', ומלכות ב"ד כו': וז"ש מרוקם בגוונין וציריין - גוון הוא ענין¹²⁹, וציריין הוא הציור כנ"ל. ואף שבתוספתא (ברכות פ"א ה"ה)¹³⁰ חשיב עוד א', מקום שאמרו לפתוח כו' וכ"כ הרמב"ם (&). מ"מ אינו בכלל אלו, שהרי גם במתני' לא חשיב לה כנ"ל, והיא אינה אלא משום שסמוכה לחברתה וסמיק על חברתה, וכאלו היא פותחת ג"כ, אבל כולן צריכין לפתוח:

<p>{קע ע"א} [קמד ע"א] אנפוי דמטרוניתא אינון מ"ט אנפין טהור¹³¹ נהריין כשושנה חוור וסומק נטליין מימינא ושמאלא גוון חוור בליבון דענוה סומק בבשת דרחילו ירא בשת¹³² כד אתחזרו ירוקין הא חתן דילה אסתלק לגבי חמה דאיהי אימא עלאה ומאלין תלת גוונין דאנפין תליין שבעין ותרין אנפין כחושבן חס"ד ובהון רי"ו אתוון כחושבן גבורה ודא איהו רזא דויעבר ה' (שמות לד ו) רזא דעיבור</p>	<p>פני המלכה הם ארבעים ותשע פנים טהור, מאירים כשושנה, לבן ואדום, נוטלים מימין ומשמאל. צבע לבן בליבון@ של ענוה, אדום בבושת של יראה, ירא בשת. כשחוזרים של @לירוקים, הרי החתן שלה הסתלק לחמה, שהיא האם העליונה, ומשלשת הצבעים הללו של הפנים, תלויים שבעים ושתיים פנים, כחשבון חס"ד. ובהם מאתים ושש עשרה אותיות, כחשבון גבורה. וזהו הסוד של "ויעבר יהוה", סוד העיבור מאיר</p>
---	---

? ¹²³

¹²⁴ בדפ"ו איתא קסז ע"א.

¹²⁵ היה כתוב בה"כ.

¹²⁶ עי' מלואים אות (יא).

¹²⁷ מודגש?

¹²⁸ ז"ל: אמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב: כל שלא אמר אמת ויצייב שחרית ואמת ואמונה ערבית - לא יצא ידי חובתו, שנאמר: להגיד בברך חסדך ואמונתך בלילות.

¹²⁹ חומר?

¹³⁰ למה אמרו אחת קצרה מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר לקצר אינו רשאי להאריך לחתום אינו רשאי שלא לחתום לא לחתום אינו רשאי לחתום לשוח אינו רשאי שלא לשוח ושלא לשוח אינו רשאי לשוח לפתוח בברוך אינו רשאי שלא לפתוח בברוך ושלא לפתוח בברוך אינו רשאי לפתוח בברוך.

¹³¹ עי' לעיל טו ע"א: מארי משנה דאינון מארי מתניתין מ"ט אנפין טהור ומ"ט אנפין טמא מ"ט אנפין טהור אינון מ"ט אתוון דפרשה דיחודא עלאה דאיהו שמע ישראל (דברים ו ד) כ"ה אתוון וכ"ד אתוון דפרשה תנינא דיחודא דאיהו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם

ביאור רבינו: דאינון מ"מ מ"ט כו' - הוא ראייה על מארי מתני' דהיא ביצירה שהיא מ"ט אנפין כו', ומט"ט הוא מ"ט אנפין כו', כידוע בסוד מטה הנהפך לנחש (זהר ח"ג רנה ע"א ופע"ח לולב ג):

ועי' זהר ח"ב קטו ע"א: וכען דחזרת בתיובתא ואתדבקת באילנא דחיי הא נפקת מעבד ואתהדרת בן לקודשא בריך הוא ומטה דאתמסר בידך יהא עץ חיים ו' דאיהו בן י"ה ויעול (ד"א ותיעול) במ"ט אנפין דילך באורייתא ויתעבד מ"ט ויתקיים בך (תהלים נה כג) לא יתן לעולם מוט לצדיק מ"ט אנפין מ"ט אתוון דשמע ישראל וברוך שם שית תיבין דיחודא עלאה ו' עלאה תפארת שית תיבין תניינין דברוך שם ו' תניינא צדיק מ"ט באמצעיתא א וישאוהו במוט.

תרגום: וכשם שחזרת בתשובה ונדבקת בעץ החיים הרי יצאת מעבד והפכת להיות בן לקדוש ברוך הוא והמטה שנמסר בידך יהיה עץ החיים ו' שהוא בן י"ה ותכנס בארבעים ותשע הפנים שלך בתורה ויעשה מוט ויתקים בך לא יתן לעולם מוט לצדיק ארבעים ותשע פנים ארבעים ותשע אותיות של שמע ישראל וברוך שם שש תבות התבות של היחוד העליון ו' עליונה תפארת שש תבות שניות של ברוך שם ו' שני צדיק מ"ט באמצע ו' וישאוהו במוט בשנים.\$

¹³² עי' לעיל ו ע"ב, כה ע"א, פ ע"א, קיח ע"א.

תיקוני חלק ה

<p>נהיר בהון לגבי כלה בארבע אנפין הה"ד וארבע פנים לאחת (יהוקאל א ו) ועמודא דאמצעייתא איהו וא"ו עיבור השנה דאית בה תלת עשר ירחין ואינון (נ"א ואיהי) בראשי תיבין ויהו א"ני ויהו וביה איהי¹³³ אשה עוברת (וביה אשה (נ"ל איש) ואיהי אשה עוברת)¹³⁴ סוד העבור יסוד דאיהו יסוד טפה דמינה אתעבידת עבור דאיהו וא"ו דהא וא"ו בלא טפה לית לה עבור ודא איהו מוחא דתמן חכמה:</p>	<p>בהם, לכלה בארבע פנים, זהו שנאמר "וארבעה פנים לאחת". והעמוד האמצעי הוא ו', עבור השנה, שיש בה שלשה עשר חדשים והם (והיא) בראשי תיבות ו'הו א"ני ו'הו, ובו היא אשה מעוברת, סוד העיבור, יסוד, שהוא יסוד, טיפה שממנה נעשה עיבור, שהוא וא"ו, שהרי וא"ו בלי טפה, אין לה עבור, וזהו המח, ששם החכמה.</p>
--	--

אנפוי דמטרוניתא אינון מ"ט כו' - דמ"ט פנים לתורה, וע' פנים, וד' פנים שהן פרד"ס. והענין כי ב' כללי שמות הן שמהן משתרגין הכל: א', שם מ"ב למעלה. וב' שם ע"ב למטה מהן, כמ"ש פרשת תרומה (קלב ע"ב)¹³⁵, והוא ד' פנים בד' חיוון, וג' חיוון שהן ג' גוונין דאבהן, הוא שם ע"ב, דויסע ויבא ויט¹³⁶, שיוצא מהן, שהן ע"ב דנפיק מהן, ע' שמהן, ע' אנפין, כי ב' הם כללא דלהון, כמ"ש במ"א בארוכה¹³⁷ (א). ויהיה הרביעית אדם דשליט עליהן, הוא שם מ"ב, דממנו מ"ט אנפין, כמ"ש"ל (לז ע"ב %) דאינון ז' שבתות דאית בהו מ"ב יומין דשתא¹³⁸ דכל שבוע ושבע שבתות הא מ"ט דאינון מ"ט אנפין טהור כו', עש"ב. וע"ל (סג ע"א &) ואינון תרי עשר אנפין לכל חד שית סלקין לע"ב כו' ואדם רכיב ע"ג דא מטטרון דאיהו כליל שמא דמ"ב אתוון כו' דכמה דאיהו שמא דקב"ה מ"ב וע"ב לעילא כך איהו שמא דמ"ב וע"ב לתתא כו'. ואמר תרי עשר אנפין, כמ"ש"ש, ג' הויות¹³⁹ ביי"ב אנפין דלהון, וכל פנים הוא שית, דכליל משית תיקונין. ואמר מ"ט כליל שמא דמ"ב, והוא במ"ט דמ"ט, כמ"ש בפ' משפטים (קטו ע"א)¹⁴⁰ וש"מ. וז"ש כאן מ"ט אנפין כו' ומאלין ג' גוונין כו' בד' אנפין כו', וארבע הוא כלל מ"ט וע', ובאלין פנים ניתנו למשה, שנאמר (תהלים ח ו) ותחסרהו מעט מאלהים¹⁴¹, שער הנר"ן, וזהו מעט, ע' מ"ט¹⁴²: כשושנה חוור וסומק נטלין מימינא ומשמאלא גוון חוור בלבון דענוה גוון סומק בבשת דדחילו ירא בשת - ר"ל, דכתיב (שיה"ש ב ב, זהר ח"א א ע"א)¹⁴³ כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות, מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחיוור אוף כ"י כו', ולכן אמר נטלין מימינא ומשמאלא, ואמר זה לפרש ע"ב אנפין דילה, כמו שמפרש והולך, ומאלין תלת כו'. ואלו ב' גוונין היא נטלא מימינא ומשמאלא, דהיא אתבנית מנהון. וכד נטלא מבעלה נטלא גוון ירוק, כמ"ש (ישעיה כט כב)¹⁴⁴ לא עתה יבוש יעקב, בבשת דדחילו, ולא עתה פניו יחורו, בגוון חוור, וכמ"ש בפרשת פנחס (רטו ע"א)¹⁴⁵. וז"ש, כד יתחזרו ירוקין הא חתן דילה יחורו:

¹³³ איהו (נוסח רבינו). AMSTERDAM@.

¹³⁴ אמסטרדס ?? לך אמת? נמחק בנוסח רבינו, "כ"ז נמחק בסכ"י" (?).@

¹³⁵ עי' מלואים אות (יב).

¹³⁶ עי' לעיל קנח ע"ב.

¹³⁷ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹³⁸ פרלמוטר הסגיר לבדוק כת"י אולי דשיתא

¹³⁹ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

¹⁴⁰ עי' מלואים אות (יג).

¹⁴¹ עי' ר"ה (כא ע"ב): חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד, שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים.

¹⁴² עי' לעיל פד ע"ג ד"ה אר"א וכי מאן.

¹⁴³ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

¹⁴⁴ ז"ל: לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו:

¹⁴⁵ ז"ל: ר' אבא אמר יאות הוא אבל הכי אמר בוצינא קדישא חוור דא אברהם דאתלבן בחוורא דנורא סומק דא יצחק ודאי ירוק דא הוא יעקב דקיימא בין תרין גוונין וכתוב ביה ביעקב (ישעיה כט כב) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו דהא כל ערסיה שלים הוה והכי הוא לא עתה יבוש יעקב לאתחזאה בגוון סומק כיצחק דנפק מניה עשו ולא עתה פניו יחורו כאברהם לאתחזאה בגוון חוור

תיקו"ז חלק ה

אסתלק לגבי כמה דאיהי אימא עלאה, דמשם אצטבע בגוון ירוק, כמש"ל (קמג ע"ב &) **אין נסתר מחמתו דא כו'**. ואלין תלת גווינין הן גווינין דאבהן, כמ"ש בפרשת פנחס שם. ומהן ע"ב גווינין ושם ע"ב, כמ"ש ב' בשלח (נא ע"ב) 146 ופ' בהעלותך (קנ ע"ב) 147 בארוכה. וז"ש **ומאלין תלת כו'**, ואמר **בחושבן חסד כו'**, מורה שהם כוללין שם ע"ב, דחסד מורה על התיבין וגבורה על האתוון, שהם כלל ופרט וכלל (ע"י לעיל קמט ע"ב), דמים דרכן להתדבק, וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה, מתדבק במים. ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנשרף מתפרד, וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד 148. וידוע בסוד המרור ללעסו (שעה"כ פסח ה) 149, וסוד הקטורת, הדק היטב (כריתות ו ע"ב), שוחקין מן לצדיקים (זהר ח"ג רלו ע"א) 150, וכן תורה שבכתב ובע"פ הן כלל ופרט, שהן חו"ג. ותורה שבע"פ צריך להחזירה לכלל,

דנפק מניה ישמעאל אלא נטל גווינין לאתעטרא בהו על אבהן דיליה ובאלין לבושיין מתלבשא קשת בשעתא דאתחזי קמי מלכא.

תרגום: \$

146 סטרא תליתאה אתלבשת בלבושי ארגווא דלביש מלכא עלאה קדישא דאקרון תפאר"ת דירית ברא קדישא בשבעין עטרין עלאין מסטרא דאבא ואמא והוא כליל להאי סטרא ולהאי סטרא וס"א ותרין עטרין מסטרא דאבא ואימא ואינן שבעין ותרין שמהן ותנינן מסטרא דחס"ד שבעין ותרין סהדין מסטרא דגבורה שבעין ותרין סופרין מסטרא דת"ת שבעין ותרין גווינין לאתפארא:

תרגום: \$

ביאור: דעת המכריע (רח"ו), ור"ל פ' ויסע שיש בו ע' אותיות הם ז' חסדים דאבא ואע"פ שהם ה' כללותם ביסודו וכללות כללותם במלכות דאבא, הרי ז', ופסוק ויבא נגד ז' גבורות דאימא כי הם ה' וכללותם ביסודה וכו' ופ' ויט נגד דעת המכריע, כמ"ש הרב שיש דעת המכריע בין החו"ג, ומ"ש דירית ברא קדישא הוא ז"א שירש ג' בחי' הנזכרות (מ"מ).
147 ע"י מלואים אות (יד).

148 הנה אמרנו לעיל פ"א כי הצמצום הוא מבחי' גבורות ודינין, כי החסד הוא דרכו להתפשט, אבל הגבורה ודין הוא מצמצם ומקמץ. וכן הוא טבעו של מים ואש, כי מים דרכן להתדבק, וכל דיבוק כגון קמח לעשות עיסה הוא ע"י מים, ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנשרף מתפרד. וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד, כמ"ש הגר"א בתיקונים האחרונים (דף קסז ע"א קע ע"א ד"ה כשושנה). ולכן הוא כי כל דבר הנגבל בגבול, הוא מבחי' גבורה ודין, כי הדין נותן גבול ושיעור (הקדו"ש סב ע"ג), וע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה הנה מן מאה ז"ל: אף שלא היה שם [ברל"א פעמים אחור] דין ממש, אלא כח דכח דין לגבי ידיה, ולא בערך העולמות שלמטה הימנו, שהוא ממש כח הרחמים. ואם לא היה בעולם הראשון דין קצת, לא היו האותיות נראים, מפני שלא היה להם גבול לעמוד, והיה הכל חוזר אל אחד הפשוט, ולא היתה שום בריאה בעולם לעץ החיים, שהוא סוד שם הויה, ולעץ הדעת טוב ורע שהוא סוד שם אלהים, המתחלק לסוד אלהים קדושים ואלהים אחרים. ולא היתה טוב ורע, ושכר ועונש בעולם, עם המשרתים של טוב ורע להשלים פעולותיהם.

וע"י דע"ה ח"א ו ע"ד: וע"י עוד ביהל אור (ח"א דף ט"ז סע"ג) [ז"ל: ואמר רסיסי לילה שהן הגבורות בסוד לילה רסיסי הן טפות דקות כי המיתוק של הגבורות להתפזר הרבה ולטחון דק כידוע בסוד הקטרת הדק הטיב הטיב הדק דקה מן הדקה ביוה"כ כי ביוה"כ הגבורות מתעוררין כידוע ה"ג שכנגדן ה' ענויין ולכן צריך דקה מן הדקה בסוד והכה הבית הגדול רסיסים והבית הקטן בקיעים וכו'], וכן בפע"ח (שער השופר פ"א) [ז"ל: וסוד שחיקה וטחינה זו היא, כי הדין כדי לכפותו, צריך לטחוננו ולפררו, שלא יהא דבוק במקום א', ולפררו לפרורים דקין. והנה שם ע"ב ס"ג הנ"ל, היו שם הדינין מחוברין יחד, ועתה ע"י טחינה זו מתפרדין כל א' בפני עצמו, ובה נטחונין הדינין, והם מתחברין אח"כ ע"י הב' יודי"ן של השיניים ונעשין מ"נ. והרי עם זה נמתקו הדינין אלו, שהם ב' אותיות של מנצפ"ך הכלולים בשופר כנ"ל, שהם אותיות פ"ר משופר. והנה חזר זה המ"ן אחר שנמתק לטעם דבש, כמ"ש וטעמו כצפיחת בדבש. והוא סוד ש"ו משופר, שהוא ג' דבש].

149 ז"ל: המרור בגימ' מ"ת, והוא בחי' הדינים הקשים שצריך לטחון וללעסן בשיניים כדי למתק המרירות שבהם, כנודע בסוד השחקים הטוחנים מן לצדיקים לעת"ל.

150 ז"ל: שחקים דבהון ריחים דטוחנים מן לצדיקים לעתיד לבא ואינן אקרון שחקים ע"ש ושחקת ממנה הדק ואינן נצח והוד עלייהו אתמר ושחקים יזלו צדק דאיהי שכינתא תתאה.

תרגום: \$

ביאור: מן לצדיקים - לצדיק וצדק. תרין כולין שמבשלין וטוחנין הזרע לצדיק, וממנו נוזלין לצדק. וז"ש ושחקים יזלו כו' (יהל אור). נצח והוד - הב' ריחים עליון ותחתון דטוחנים מן לצדיקים, וכן הוא שם ויקרא (דף כו ע"א), והרי לנו כי הנצח והוד הם מעלה ומטה (ביאורים ח"א נט ע"ב), הנצח הוד בה' התרין בעינין הם השחקים ששוחקים מ"ן לצדיקים שהם צדיק וצדק (ביאורים ח"ב פט ע"ד). שכינתא תתאה - והיינו רקיע ראשון משבעה רקיעים שהוא נקרא וילון (אור יקר).

תיקון חלק ה

לתורה שבכתב, והוא עמודא דאמצעייתא, חבורא דחורג¹⁵¹, והוא "וכלל". וזהו דכללין שניהם ע"ב¹⁵². ואמר ודא איהו רזא דויעבר, שהוא ע"ב רי"ו¹⁵³, ב' גוונין דחורג, שבהן נהרין פניו, סהדותא דאור"א (אד"ו רצב ע"ב), י"ה, עדות לישראל (&), וזהו "על פניו". וה¹⁵⁴ ג"כ על פניו¹⁵⁵, שהן אלו ג' גוונין. וז"ש ה' נהיר כו' הה"ד וארבעה כו' - והן י"ב פנים דג' חיוון, וכלילין בוא"ו. וז"ש דעמודא דאמצעייתא איהו וא"ו עיבור כו' - ר"ל אלף דבגווייה¹⁵⁶, הוא חודש הי"ג¹⁵⁷, דהוא עבור, וזהו ויעבר ה' (שמות לד ו). ויעבר הוא אותיות עיבור, שהן שם ע"ב, ושם ע"ב הוא נכלל ביי"ג, כמ"ש בתו"ח (ע"ב ע"ב &) אבל¹⁵⁸ ליי"ג מכילין דרחמי דאינון וא"ו ויעבר ה' על פניו ויעבר ע"ב רי"ו כו' ליי"ג מכילין דכלילין בחדס דכליל ע"ב שמהן דאינון כללא דלהון ויהו א"ו ויהו¹⁵⁹, וע"ל (סו ע"א &) תלת אבהן דאינון ברזא דשמא דע"ב בגוונא דא חסד אתקרי גדולה בגין דאיהו כללא דע"ב תיבין גבורה כללא דרי"ו אתוון דאית בשמא דע"ב עמודא דאמצעייתא דאיהו וא"ו כליל כולא ודא איהו רזא ויעבר ה' על פניו ע"ב רי"ו יהו"ה על פניו מאי פניו אנפוי דא וא"ו י"ג מכילין דרחמי כו'. וז"ש תלת עשר ירחין ואינון ויהו א"ו יהו"ה - וכיצד הן כוללין כל שם ע"ב כתבתי במ"א בארוכה (&). והכלל כי ויעבר הוא ע"ב רי"ו, דב' חורג. ה¹⁶⁰ הוא י"ג אנפין דכללין ע"ב כנ"ל, והוא כולל שניהן בסוד עיבור, דהוא ע"ב רי"ו, ועיבור הוא ביי"ג חודש: *וביה איהו אשה עוברת - כצ"ל, ר"ל בוא"ו, כמ"ש בפרשת אחרי מות (&) ובסד"צ (&) ה' ד' הות ומדאתעברת אתעבידת ה', שהוא ו' שבתוך ה"א, והכל ע"י האלף שבתוך הוא"ו, שהוא חודש הי"ג, שנעשה עיבור ע"י. והוא סוד הדעת, משך הזרע¹⁶², והוא ביסוד כמש"ל (קיד ע"א קלה ע"ב) וייצר ה' אלהים את האדם דא צדיק ח"י עלמין כו' דאינון י"י מן אלף ו' וייצר ו' כו', ועמש"ש. וז"ש סוד העיבור, דסוד העיבור נק' סוד, והוא יסוד, סוד שבו (זהר ח"ג כ ע"א¹⁶³ וע"י לעיל צה ע"א). ע' לשון, ע' אנפין, סוד ה' ליראיו (תהלים כה יד), עיבור הוא הטיפה שבתוכו, שהוא י', שבו מתעברת האשה. והוא ע"ב רי"ו, שהטיפה כלולה מחורג, והוא י', שבו

ועי' שעה"כ עמידה דרוש ה: הוא כי שני יודין אלו עם הוא"ו שבאמצע הנחלקת לשתי וויין כנ"ל הם ה"ו שינים העליונים ו"ו שינים התחתונים וכאשר השפע והדינין יורדין מן אור"א הנק' ע"ב וס"ג שבהן ז' יודין יורדין לז"א הם נטחנין תחילה ע"י השינים הנז' שבפה העליון שה"ס השחקי' הטוחני' את המן וכאשר ה' יודין נטחנין תוך ה' יודין שבשינים מתמתקין שם ונעשה הכל מן.
¹⁵¹ עי' זהר (ח"ג לג ע"ב): לכו לחמו בלחמי מימינא ובחמרא [דאיהו] [דידו] יינא דאורייתא משמאלא בנסוך המים ויין דאורייתא דבכתב ובעל פה מעמודא דאמצעייתא דכליל תרווייהו:

תרגום: לכו לחמו בלחמי מימין, וביין שהוא יין התורה משמאל, בניסוך המים ויין התורה שבכתב ובעל פה, מהעמוד האמצעי שכולל את שניהם.
ביאור: ובעל פה - מפרש מהו נסוך המים והיין, כתב ובע"פ, שהן ימינא ושמאלא (יהל אור).
ועי' לעיל (לו ע"ג ד"ה דאיהו רזא): ר"ל, הקבלה הוא חיבור שני התורות¹⁵¹ שמביא סודות קבלה שבע"פ במקרא, ולכן כל עסקן של ראשונים במדרשי המקראות

SCHOTENSTEIN?¹⁵²

¹⁵³ עי' לעיל קמט ע"א.

¹⁵⁴ פי' ושם הוי"ה.

¹⁵⁵ עי' זהר ח"ב פו ע"א: לא יהיה לך אלהים אחרים על פני (שמות כ ג) רבי יצחק אמר אלהים אחרים לאפקא שכינתא על פני לאפקא אפי מלכא דבהו אתחזי מלכא קדישא ואינון שמיה והוא אינון הוא שמיה דכתיב (ישעיה מב ח) אני יהו"ה הוא שמי הוא ושמיה חד הוא בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמיא:

תרגום: \$

אפי מלכא - עי' לעיל ג ע"ב בהגהות רח"ו אות ד' [והם דברי הקב"ה שלא יהיו לו אלהים אחרים זולת פניו שהם הספירות] ועי' פרשת אמות צג ע"ב ומשם תראה כי אפי מלכא הוא הספירות (לש"ו), האצילות הוא פניו (הקדו"ש טו ע"ג).

¹⁵⁶ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁵⁷ עי' ביאור רבינו בספד"צ (כ ע"א): חדש העיבור, והוא נגד תיקון י"ג נגד בינה עצמה, וז"ש משתכחי ירחי אלין כו'. ועי' לעיל קטז ע"ב ד"ה ואינון ו'.

¹⁵⁸ אולי אב לבדוק הנוסח שם

¹⁵⁹ עד היכן מודגש.

¹⁶⁰ היינו שם הוי"ה.

¹⁶¹ עי' מלואים אות (טו).

¹⁶² עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁶³ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

תיקון חלק ה

נעשה יסוד, וכן גי"ד ג"ד¹⁶⁴. ז', שהוא ע', סוד, וטיפה הוא גיד, כמש"ל בתיקון כ' (מו ע"א &).
וז"ש סוד העיבור יסוד, דאיהו י', טיפה, דמינה אתעברת עיבור, דהא בלא טיפה ל"ל¹⁶⁵ עיבור, ר"ל
דאלף שבתוך הוא י', הוא צורת יו"ד¹⁶⁶, כמש"ל בתיקון ע' (&) בסוד כתרין ועטרין. וז"ש וא"ו
שהוא ל"ב נתיבות, ואמר ודא איהו מוחא¹⁶⁷, דתמן חכמה, דהטפה נמשכת ממוחא (&), והוא
חכמה, י', ור"ל דסוד העיבור הוא חכמה, שהוא חכמה נפלאה¹⁶⁸. וענין וא"ו מלא, שהוא בפנים, ב'
וויין בב' אנפין, שכל הפנים הוא ו' כנ"ל (&), וחוטמא ביניהון, שהוא א', ב' יודין בב' נוקבין
דחוטמא, והכותל שביניהון, א'¹⁶⁹, והוא א'. והוא כללא דכל הפנים דביה, אשתמודע ציורא דאנפין
ז"א או א"א וכמ"ש לענין הכרת פנים (יבמות &) ועי' מ"ש באד"ר (קל ע"א)¹⁷⁰, ועמ"ש בספד"צ (ו
ע"ב)¹⁷¹ בארוכה, והוא סוד הדעת, רוחא דקודשא, דביה (ישעיה יא ב) ונחה עליו רוח ה', כמ"ש באד"ר (קל
ע"א)¹⁷². והוא סוד העיבור, דביה עתידא לאפקא רוחא דמשיחא, והוא בז' תיקונין, יסוד¹⁷³, כמ"ש
בריש ספד"צ (ו ע"ב ד"ה ואע"ג). ובד' תיקונים דד' חושים, הוא עמודא דאמצעיתא, כמ"ש בתיקון ע'
(&) ובז"ח כפ' יתרו (כז ע"ב)¹⁷⁴ אנשי אמת בדיוקנא דחוטמא דאיהו רוחא דקודשא ודא תפארת
איהו חוטמא חותם אמת יעקב שלימא תרין אנפין אית לה כו', ואלין אינון אנפוי דרחמי כלילין חוור
וסומק מסט' דחו"ג כו', וחוטמא דאיהו יעקב, אתמר ביה (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים, ודא

¹⁶⁴ עי' שער מאמרי רשב"י י ע"ב: כי ג"ד הוא סוד הזרע הנופל וצומח מעצמו בזמן הגלות וזהו כי
שבע יפול צדיק כי ג"ד עולה שבע והוא ג"ד שבשבתים ועליו אמרה לאה בג"ד חסר אלף כי מורה על
זמן הבגידה והגלות וחסר אלף המורה על עלמ' דדכור' כנודע והמן מאור זה נעשה כי בא הטל העליון
עד חקל תפוחין קדישין ומשם חזר וצמח ונעשה מן. וזמ"ש והמן כזרע ג"ד לכן ואעפ"י שאמר הנאמר
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וכן אמרו בזהר דאתא מז"א מאתר דאקרי שמים הכונה היא כי
נמשך מזרע הזכר העליון כי הוא זרע מעצמו וחוזר וצומח ולפי שבא מן הזרע העליון נקרא מן
השמים ואמנם הזרע עצמו ממש יהיה בתוספת י' ויקרא גי"ד ולא ג"ד והוא בגמטריא ט"ר"ב כד"א אמרו
צדיק כי טוב.

¹⁶⁵ לית לה?

¹⁶⁶ א.

¹⁶⁷ מודגש?

¹⁶⁸ עי' ב"ע לח ע"א, ז"ל, בחכמה דז"א יש ל"ב נתיבות והם מאירים על ידי הארת מו"ס שמאיר בהם
על ידי השערות [רבינו סידר את חכמה דאצילות בין מו"ס לחכמה דז"א], שכל הל"ב נתיבות כלולים
במו"ס בהעלם בצירוף אות א' כזה א, שהם שורש הל"ב נתיבות שבחכמה, ולכן אמרו בס"י בל"ב
נתיבות פליאות חכמה וכו', ור"ל שהם מפליאות חכמה העליונה דע"ק, שעליו נאמר (חגיגה יג ע"א)
במופלא ממך וכו', ס"י מתחיל ממו"ס שהוא שירותא דאצילות וכן התורה מתחיל בראשית ות"י
בחוכמא ולכן הם סוד ל"ב אלקים דעובדא דבראשית ונק' אלקים ע"ש גבורה הנכלל במו"ס בוצד"ק,
עכ"ל.

¹⁶⁹ אולי ו' עי' כת"י

¹⁷⁰ ז"ל: ת"ח כתיב (ישעיה מא) אני יי ראשון ואת אחרונים אני הוא כלא הוא והוא סתים מכל
סטריו בהאי חוטמא בחוטמא אשתמודע פרצופא ותא חזי מה בין עתיקא לזעיר אפיין דא מאריה
דחוטמא מחד נוקבא חייין ומחד נוקבא חייין דחייין.

תרגום: בא וראה: נאמר "אני יה"ה ראשון ואת אחרונים אני הוא" הכל "הוא", ו"הוא" סתום מכל
צדדיו בחוטם זה, בחוטם ניכרת צורת הפנים. ובא וראה: מה (ההפרש) בין עתיק לז"א? זהו בעל
החוטם, מנקב א' יוצא (הבל שנקרא) חיים, ומנקב א' (יוצא הבל) חיים של חיים.

¹⁷¹ ז"ל: אמר בא"ר (קל ע"א) בחוטמא אשתמודע פרצופא כו', וכן אמר בז"א (דף קלז ע"ב), והוא
שיסוד הוא הדרת פנים, וכן בחוטם אשתמודע פרצופא, שבע"ק חוטמא אריך כמ"ש בא"ז (דף רצד
ע"א) חוטמא דע"ק אריך ואתפשט ואקרי אך אפים, אבל דז"א קצר, כמ"ש שם והאי חוטמא זעיר כד
תננא שרי נפיק בבהילו ואתעבד דינא, ומאן מעכב להאי חוטמא {ז ע"ג} דעתיקא, וכן אמר בא"ר (קלז
ע"ב) תאנא האי חוטמא זעיר וכד כו', ולכן נקרא ז"א, וע"ק אריך אנפין, וכן נקרא על שם פנים של זעם
ופנים של רצון.

¹⁷² ז"ל: מההוא נוקבא אתער ונפיק רוחא ממוחא סתימא זמין לאשראה על מלכא משיחא דכתיב
(ישע"י יא) ונחה עליו רוח יי' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יי'
תרגום: מזה הנקב מתעורר ויוצא רוח ממוחא סתימא והוא עתיד לשרות על מלך המשיח. שנאמר
"ונחה עליו רוח יה"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת יה"ה".

¹⁷³ פי' בז' ת"ג דא"א החוטם הוא בחי' היסוד.

¹⁷⁴ עי' מלואים אות. **Error: Reference source not found.**

תיקוני חלק ה

בינה, בן י"ה (אד"ו רצ ע"א)¹⁷⁵, משה רבינו, ואיהו ליה כנשמטא דחיי כו' (זו"ה שם)¹⁷⁶, ור"ל הדעת, והוא בב' ציורין: א', וא"ו, בב' אנפין וחוטם. והב', א', בהון ב' יודין בב' אנפין וחוטמא הוא וא"ו, והוא וייצר, צורתו צר בב' יודין ווא"ו דוייצר, וכמש"ש (כט ע"ד)¹⁷⁷ והכרת אנפין בעמודא דאמצעיתא צייר תרי אפין בתרין יודין מן וייצר חוטמא באות ו' מן וייצר וסליק בהון חושבן הוי"ה צר לון בהאי שמא לאשתמודעא מיניה ליוצר עלמין הוי"ה איהו תפארת איהו נהיר באנפין תרין גוונין דאנפין עבד ליה דאינון חיוור וסומק דאינון חו"ג דאינון רזא דויעבר כו', ור"ל, דהפנים צורתו הוא ה'¹⁷⁸, וגוונין הן ויעבר. וזהו ויעבר ה' על פניו (שמות לד ו) וכנ"ל:

וא"ו איהו חוטמא מתתקנא באנפין עלייהו אתמר (&) וייצר ה' אלהים ונהרין בחוור וסומק וחוטמא דאולא בארע מישור איהו חותם אמת ואם לאו איהו בארע קשופ לאו איהי חותמא דגושפנקא דמלכא ובגין דא ציורא דמטרוניתא דיוקנא דילה דחוטמא מתתקנא באנפין ובארע מישור על אנפין:	וא"ו הוא החוטם, נתקן@ בפנים. עליהם נאמר "וייצר יה"ה אלהים" ומאירים בלבן ואדום, והחוטם שהולך בדרך ישר, הוא חותם אמת. ואם אינה בדרך אמת, אינה חותם הטבעת של המלך. ולכן ציור המלכה, הדמות שלה של החוטם נתקן@ בפנים ובדרך ישר על הפנים.
--	---

וז"ש כאן ו' איהו חוטמא אתתקנא באנפין עלייהו אתמר וייצר ה' אלהים ונהרין בחיוור וסומק - ור"ל וייצר כנ"ל, והוא צורת הפנים, והוא חוטמא עם אנפין, ב' יודין כנ"ל. וז"ש חוטמא ו', ר"ל ו' פשוט. ואמר ונהרין בחוור וסומק, שהן ב' דויעבר¹⁷⁹, והוא ה' אלהים, חו"ג, גוונין דאו"א, סהדותא דאנפוי (אד"ו רצב ע"ב), ואלו¹⁸⁰ וייצר ה' אלהים, הוא ויעבר ה', שהוא על פניו. ואמר וחוטמא כו' חותם אמת כו', דהוא אמת ליעקב (&), אנשי אמת (&), וכנ"ל, וכמש"ל (קכא ע"א &) ריחא תמן אנשי אמת כו', וזהו שכל הפנים מתתקנא בחוטמא, דהוא ת"ת, כלל הפנים. ואמר באורח מישור, לאפוקי מעוות. וע"ל (קכד ע"א &) מזה בארוכה שיהא ג"כ לפי הפנים והאברים:

ותרין נוקבין דחוטמא תרי נביאי קשופ פומא ברתא דמלכא ובה לשון למודים (ישעיה נ ד) דאיהו צדיק ועלה (נ"א ועלייהו) אתמר (שיה"ש	ושני נקבי החוטם, שני נביאי אמת. הפה, בת המלך. ובה לשון למודים, שהוא צדיק. ועליה (ועליהם) נאמר "כחוט השני שפתותיך ומדברך נאוה". בתורה, הפה הכלל של הכל,
--	--

¹⁷⁵ עיי' לעיל הערה. Error! Bookmark not defined.

¹⁷⁶ ז"ל: וחוטמא דאיהו יעקב אתמר ביה (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים ודא בינה בן י"ה משה רבינו איהו ל' כנשמטא דחיי.

תרגום: והחוטם שהוא יעקב, נאמר בו ויפח באפיו נשמת חיים, וזו היא בינה ב"ן י"ה, ומשה רבינו הוא לו כנשמטא חיים.

ביאור: ודא בינה - ר"ל בינה נקרא ע"ש הדעת, בן י"ה, והוא אתרא דנשמטא, שהוא בבינה, והוא הדעת. וז"ש בנשמטא (יהל אור על הז"ח ח"ג כז ע"ב), ועיי' לעיל הערה Error! Bookmark not defined.

¹⁷⁷ ז"ל: ואיהו דצייר שרטוטין והכרת אנפין בעמודא דאמצעיתא צייר תרי אפין בתרין יודין מן (וייצר) [וצייר] חוטמא באות ו' מן ויצר וסליק בהון חושבן יה"ה צייר לון בהאי שמא לאשתמודעא מינה ליוצר עלמין:

יה"ה איהו תפארת איהו נהיר באנפין תרין גוונין דאנפין עבד ליה דאינון חוור וסומק דאינון חסד וגבורה דאינון רזא דויעבור ה' על פניו ויקרא ועלייהו אתמר לגבי עילא ודבר ה' אל משה פנים אל פנים:

תרגום: והוא שצייר שרטוטין והכרת הפנים, בעמוד האמצעי, צייר שתי פנים, בשתי יוד"ן מן וייצר, חוטם באות ו' מן וייצר, ועולה עמם לחשבון שם הוי"ה, וצייר אותם בשם זה, כדי להכיר ממנו את יוצר כל עולמות.

השם הוי"ה הוא תפארת הוא מאיר בפנים, שני צבעים של הפנים נעשה בו, שהם לבן ואדום שהם חסד וגבורה, שהם סוד ויעבור, וזהו הסוד הפנים, דויעבור יה"ה על פניו ויקרא, ועליהם נאמר כלפי

¹⁷⁸ פי' הוי"ה.

¹⁷⁹ היינו ע"ב רי"ו.

¹⁸⁰ ניקוד בסדר*##

תיקוני חלק ה

<p>ד (ג) כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה באורייתא פומא כללא דכלא מיניה (קע ע"ב) קול ודבור דאינון ו"ה מינה הבל דאיהי ה' פומא דקיקא סתימא באות י' מתתקנא בשמא דה' ובגין דא כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה:</p>	<p>ממנו קול ודבור, שהם ו"ה. ממנה הבל, שהיא ה', פה קטן@ סתום באות י', נתקן בשם של יהו"ה, ולכן "כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה".</p>
---	--

ותרין נוקבין כו' פומא כו' - ואינון ז"ת, חוטמא וב' פנים בב' גוונין, הן חג"ת כנ"ל. וב' נוק' ופומא, נהי"ם. וג"ר אינון הנסתרות¹⁸¹ בג' מוחין: ועלה אתמר כחוט כו' - ר"ל "כחוט כו", זהו פומא. "ומדברך" הוא הלשון. ומ"ש באורייתא דהוא לשון למודים דאיהו צדיק, שהוא ספר תורה: פומא כללא כו' - כמ"ש ל (&) שהן ע"ס בתיקונין באנפין. ואמר דפומא {קע ע"ב} כוללת כולן, דמלכות לעולם כוללת כולן¹⁸², ומפרש והולך קול ודבור ו"ה, הבל ה', והפה הוא צורת י', כשהיא סתומה והוא הוי"ה שלימה, והוא י', קמץ, סתום בחכמה. ה', פתח, שנפתח היד בה' אצבעאן¹⁸³. וכן פה כשהיא סתומה היא י', וכשהיא נפתחת, מוציאה הבל כלילא בה' מוצאות¹⁸⁴, ומולידה קול ודבור. ובאבא הוא סתום, וכשהיא באימא אז פטר רחם נפתחת: ובג"ד כחוט כו' - חוזר הפסוק, דעתה מפרש "ומדברך" עם ה"חוט", כללא דשם, דחוט הוא בעגולא צורת י':

<p>צוארך כמגדל השן (&) דא ירושלים עלה אתמר (&) כמגדל דוד צוארך תכשיטין דילה כהנים לויים ישראלים בנוי לתלפיות דא צדיק דאיהו תל שהכל פונים בו (פנות) פיות דילה תרין נביאי קשוט דשכינתא ודאי איהי ירושלים תכשיטין דילה תלת אבהן חרוזין דילה תרי סמכי קשוט¹⁸⁵:</p>	<p>"צוארך כמגדל השן", זו ירושלים, עליה נאמר "כמגדל דוד צוארך", תכשיטיה כהנים לויים וישראלים. "בנוי לתלפיות", זה צדיק, שהוא (&) תל שהכל פונים אליו (הפנות) פיות שלו, שני נביאי אמת, שהשכינה ודאי היא ירושלים, התכשיטים שלה, שלשת האבות, החרוזים שלה שני עמודי אמת.</p>
---	---

צוארך כו' - מפרש כל הפרשה דשובי שובי השולמית למפרע, כסדר השעור קומה. פתח בראשך, ואח"כ עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים, דאינון אבהן, הלכה כרבים (&), דאינון תלת גוונין דעינא, כמ"ש למעלה. ואח"כ הפנים, שהוא מתתקנא בחוטמא, והוא (שיה"ש ז ח) אפך כמגדל הלבנון, שהוא באורח מישור, כמו מגדל הלבנון¹⁸⁶. ואח"כ, צוארך כו'. ואח"כ, שני שדיך, דמתתקנא עם הידין, כמ"ש למטה, וכולל בהן חמוקי ירכיך כו', שהן תרין בתולין כו', כמ"ש. ואח"כ, בטנך שררך, שהוא שבחא דגופא, כולל בפסוק, זאת קומתך כו', ואח"כ, מה יפו פעמיך כו': **תכשיטין דילה - ר"ל, תכשיטין שעל הפנים וחרוזין על הצואר, וכמ"ש (&) תורי זהב נעשה לך כו', והוא על הפנים, כמ"ש (שיה"ש א ט) נאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזים, והם (&) כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרורותיך. ולוית היא תכשיטים, כמ"ש. וז"ש (&) בנוי לתלפיות, שהן נהי"ם. ת"ל צדיק שכל פנות, שהאשה פונה הכל לצדיק, וכן כל תיקונין של ישראל ושכינתא: פיות תרי כו' - והוא הכל בצואר: ואמר *חרוזין דילה תרי סמכי קשוט וצדיק, כצ"ל, וכמ"ש לעיל, לתלפיות, שהן נו"ה וצדיק. והן חרוזים, ג', כמו תכשיטין, ג' אבהן. וכלל הצואר הוא מלכות, מגדל דוד, כולל נו"ה בחרוזים. וכלל הפנים הוא חג"ת, כנ"ל. וכן ב' מגדלים, אפך כמגדל הלבנון, וצוארך כמגדל השן (שם ח), דאפך ת"ת, כולל חו"ג כנ"ל. כמגדל השן, דא ירושלים, שהוא מלכות, כמ"ש דשכינתא ודאי איהי ירושלים, ונהי"ם כוללין בה, והוא לשון למודים (ישעיה נ ד), שיוצא מצואר והדבור. ומ"מ כל התכשיטים והחרוזים, תולה הכל על הצואר (כמ"ש למטה (&) וכד אסתלק צואר כו'), והיא כללא**

¹⁸¹ עיי' לעיל קנא ע"א והערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁸² עיי' שער מיעוט הירח פרק א' אתנטילת מכולהו, ומקורו לעיל סא ע"ב.

¹⁸³ עיי' לעיל ה ע"ב: קמץ איהו י' כד אתפתח בחמש נקודין איהו ה' חמש אצבעאן דבהון אתפתח קומץ דאיהי י' לחמשין תרעין דחירו.

¹⁸⁴ עיי' ס"י פ"ב מ"ג הוב"ד לעיל הערה 97.

¹⁸⁵ ולדיק (נוסף בנוסח רבינו). עיי' אלמסטרלס @.

¹⁸⁶ עיי' יהל אור ח"א טו ע"ד שזה מגדל דוד.

תיקון חלק ה

דכולהו, וז"ש (שיה"ש ד ד) אלף המגן תלוי עליו, שהן נו"ה, כמ"ש בפ' פקודי (רמ"ט ר"נ) ¹⁸⁷ לההוא אתר דאקרי תא הרצים כו' כל אינון מגינין די דהבא כו' ורזא דא הרצים יצאו כו', עש"ב. וכמ"ש (מלכים א' יד כח) ¹⁸⁸ ויהי מדי בא המלך בית ה', ישאום הרצים והשיבום אל תא הרצים, כל שלטי הגבורים אינון דאבהן גבורי כח כו' :

<p>דבר אחר צוארך דא אורייתא תכשיטין דילה רמ"ח פקודין דילה חרוזין וקמיעין¹⁸⁹ דילה אינון ממנן על שם"ה לא תעשה דנטרין לה בהון וכד אסתלק צואר בתכשיטין דילה לגבי התן כמה ריחין טבין סלקין בה הה"ד (שיה"ש ג ו) מי זאת עולה מן המדבר דא טורא דסיני דאיהי צואר עלמא מקטרת מור (&) דא קודשא בריך הוא דאתמר ביה (שיה"ש ד ו) ¹⁹⁰ אלך לי אל הר המור ולבונה דא סיהרא קדישא עלה אתמר ואל גבעת הלבונה מכל אבקת רוכל (שם) דא צדיק דאיהו כל¹⁹¹ כליל בכלא:</p>
--

תיקון חלק ה

אמר מר - דהוא מימרא דגמ': **מכל אבקת ווכל כו'** - ר"ל כלל הגמ', דאית בה כלא¹⁹², והוא נהורא דאורייתא דבע"פ, וז"ש **ודא נהיר כו'**: **ומיד דאיהי כו'** - חוזר לענין הראשון, דקאי על ירושלים, וה"ה לכל הנך, **דהכל¹⁹³** הוא בשכינה, **והוא יחבק לה כו'**, כמו שמפרש והולך. ומקום החיבוק הוא בצואר, והוא **דאסחור לה ואני אהיה כו'**, ועתה מפרש ידן דידה, שכולל הפסוק בשני שדיך:

<p>וידן דמטרוניתא כלה קדישא אינון רשימין כלהו בשמא דיהו"ה כנוונא דא¹⁹⁴ בכפ¹⁹⁵ י' בחמש אצבעאן ה' בדוועא דילה¹⁹⁶ ו' בכתף דילה¹⁹⁷ ה' בכף דילה מצוירין כמה שרטומין כענפין דאילנא דחיי לרשמא ביה דאיהו עין החיים הה"ד (משלי ג יח) עין חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר מימינא דיליה אתייהיבת אורייתא דבכתב משמאלא דיליה אורייתא דבעל פה ובאן אתייהיבו בתרין לוחין דאתמר בהון שני שדיך כשני [קמד ע"ב] עפרים תאמי צביה:</p>	<p>וידן המלכה, הכלה הקדושה, הם רשומים בשם של יהו"ה, כדוגמא זה, בכף י', בחמש אצבעות ה', בזרוע שלה ו', בכתף שלה ה'. בכתף שלה מצוירים כמה שרטומים כמו הענפים של עץ החיים, לרשום בו שהוא עץ חיים, זהו שנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מואשר". מימינו נתנה תורה שבכתב, משמאלו תורה שבעל פה. ובאיפה נתנו, בשני לוחות, שנאמר בהם "שני שדיך כשני עפרים תאמי צביה".</p>
--	--

כענפין דאילנא דחיי - שהשרטומין הן ענפין, ויש ענפין דעין הדעת וכמ"ש תיקון ע' (&) וש"מ. אבל בה ענפין דעין חיים. ואמר **הה"ד עין חיים היא למחזיקים בה**, שהן הידים, דמחזיקים התורה בידיים. ומפרש והולך דב' הידים הן תורה שבכתב ושבע"פ, כמ"ש מימינו אש, ואש הוא תורה שבע"פ, אלא דנכללת בימין, כמ"ש בפ' יתרו (פא ע"א)¹⁹⁸: **תאמי צביה** - שב' הלוחות היו שוות, תאמי צביה:

<p>ועוד ו' איהו אורייתא דבכתב דאתייהיבת בתרין דוועין דאינון שית פרקין ובאן אתייהיבת בתרין לוחין דאינון שני שדיך ואינון י' י' (ובהון צורת ז') ובהון צר הה"ד (&) וייצר ואינון (תרין) בתולין דעולימתא דאיהי אורייתא דבעל פה דאתמר בהון (שמות לב &) וישבר אותם תחת ההר חתן דילה ההוא דאמר (דברים כב יז-כ) ¹⁹⁹ לא נמצאו בתולים לנערה וענשו אותו מאה כסף אליו מאה ברכאן ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה בגלותא כל</p>	<p>ועוד, ו', היא תורה שבכתב, שנתנה בשתי זרועות, שהם ששה פרקים. ובאיפה נתנה, בשני לוחות, שהם שני שדיך, והם י' י' (ובהם צורת ז') ובהם הוא צר, זהו שנאמר "וייצר" והם (שתי) בתולים של הנערה, שהיא תורה שבעל פה, שנאמר בהם "וישבור אותם תחת ההר". החתן שלה, אותו שאמר "לא נמצאו בתולים לנערה, וענשו אותו מאה כסף", אלו מאה ברכות. "ולו תהיה לאשה, לא יוכל לשלחה" לגלות "כל ימיו".</p>
--	--

¹⁹² עיי' סנהדרין (כד ע"א): מאי בבל, אמר רבי יוחנן, בלולה במקרא, בלולה במשנה, בלולה בתלמוד.

¹⁹³ דה"כל"?

¹⁹⁴ אמר המגיה הלשון מוטעה ונ"ל שהלשון כך.

¹⁹⁵ בקמץ (דפ"א). כף (דכך אמת).

¹⁹⁶ תוספת של הדך אמת.

¹⁹⁷ תוספת של הדך אמת.

¹⁹⁸ עיי' מלואים אות (טז). וגם נמצא ביתרו דף פד ע"א, ע"ב.

¹⁹⁹ והנה הוא שם עלילת דברים לאמר לא מצאתי לבתך בתולים ואלה בתולי בתי ופרשו השמלה לפני זקני העיר. ולקחו זקני העיר ההוא את האיש ויסרו אתו. וענשו אותו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו. ואם אמת היה הדבר הזה לא נמצאו בתולים (לנער) לנערה.

תיקוני חלק ה

	ימיו:
--	-------

ועוד ו' כו' - מפרש והולך האיך התורה נכללת בהן, דו' הוא התורה. וע"ל תיקון כ"ה (&) והוא בשית פרקין דידין, והוא הוי"ה שלימה, שהוא התורה. והוא עם ב' שדים, שהם ד', והם וייצר, שנצטיירה התורה כמו צורת הולד במ' יום. ואמר **ואינן תרין בתולין כו' - ר"ל ב' הלוחות, שהן ב' בתולין ג"כ, שהן חמוקי ירכיך. ובתולים הם שני מכסאות, זה על זה, שלכן נאמר בתולים, לשון רבים. וכן בבתוליה, שבהן (&)** בערב היא באה, בתולה, ובבקר היא שבה, בתולה. ב' פעמין המייחדים, והיא בתולה, ואיש לא ידעה (בראשית כד טז), כמש"ל תיקון כ' (&). ואמר **חתן דילה ההוא דאמר כו' לשלחה כל ימיו בגלותא, דבשביל ששיבר הלוחות, נגזר הגלותא. ומשה, עמה, לא יוכל. ויפסול שני לוחות (&), והוא הוציא שם רע²⁰⁰, שאמר (&) למה ה' יחרה אפך בעמך, ואינן לא עבדו אלא הערב רב, שקבל, ולכן בשביל זה נגזר עליו גלותא, עד דיתמחון הערב רב שקבל, דבשבילם יצא שם רע על ישראל, לשמחה בקמיהם (שמות לב כה)²⁰¹, ועי' בפרשת תצא (רעו ע"א וע"ב)²⁰² ואורייתא דאתבריאת אתברי לוחין דילה דאינן משולים לבתולים כו' ובגין דאתמר בך כי הוציא שם רע על בתולה ישראל כו', עש"ב. ואינן תרין בתולים, וכנ"ל ובגמ' דרשו בתולים תרין, כדרכה ושלא כדרכה, ובתרווייהו אינן ישראל בבתולים שלמים, דלא עבדו כדרכה ושלא כדרכה²⁰³, דהן שני מיני עבודות שחייבין עליהם, והן נמצאו שלמים בשניהם:**

<p>שבחא דגופא זאת קומתך דמתה לתמר ומאן דידע שעור קומה דילה איהו ירית עלמא דאתי דאיהו ו' דאתמר ביה מקוה ישראל יהו"ה (&). מקוה דאיהו קומה דילה שעור דילה שעור קומה דא צדיק דאתמר ביה צדיק כתמר יפרה ועלה אתמר דמתה לתמר:</p>	<p>השבח של הגוף "זאת קומתך דמתה לתמר", ומי שידע שעור הקומה שלה, הוא יורש את העולם הבא, שהוא ו', שנאמר בו "מקוה ישראל יהו"ה". המקוה שהוא הקומה שלה, השעור שלה, שעור קומה, זה צדיק, שנאמר בו "צדיק כתמר יפרח", ועליה נאמר "דמתה לתמר".</p>
--	--

שבחא דגופא זאת קומתך כו' - כולל בטן ושרר כנ"ל (&): דאיהו ו' - ר"ל, ו' הוא עלמא דאתי, ה' הוא עלמא דין, כמ"ש ברע"מ פ' ויקרא (כד ע"ב)²⁰⁴ וש"מ. וקומה הוא ו', דביה שיעור קומה, כמש"ל ריש תיקון י"ט (&) וצורת הקומה הוא ו', והוא תפארת, ו'. וע' ריש פרשת בראשית (כד ע"ב)²⁰⁵ וריש פרשת תצוה (קפ ע"ב)²⁰⁶ בארוכה: ואמר **דאתמר ביה מקוה כו' - ר"ל דמקוה הוא אותיות**

²⁰⁰ עי' זהר ח"ג רעו ע"ב: ואיך הוא שם רע דאפיקת עלה [אלא] בתר דאתייהבת איהי לישראל כל מאן דאפיק שום ביש על ישראל כאילו אפיק עלה ושום ביש [הוא] והוה דאמרת לקב"ה (שמות לב יא) למה י' יחרה אפך בעמך וקב"ה אמר וכי אנת אפיק שום ביש על ישראל דעבדו ית עגל (שם ז) לך רד כי שחת עמך ערב רב ודאי דאנת גיירת לון עבדו ית עגלא ובגין דא כי הוציא שם רע על בתולה ישראל ולו תהיה לאשה (דברים כב יט):

תרגום: §

עי' לעיל קסו ע"ב.

²⁰¹ ז"ל: וירא משה את העם כי פרע הוא כי פרעה אהרן לשמחה בקמיהם. WHAT IS ADDED BY @? THIS

²⁰² עי' מלואים אות (ז).

²⁰³ עי' הלכות ע"ז (\$) שיש ד' עבודות האסורים לכל ע"ז ויש שדרכו בכך כמו מרקולס.

²⁰⁴ עי' מלואים אות (יח).

²⁰⁵ עי' מלואים אות (יט).

²⁰⁶ ז"ל: רזא תליתאה [את] ו' האי את דיוקנא דרזא דאדם כמה דאתמר והא אוקימנא דהאי את קיימא על י"ב רתיכין וכד מתפרשאן אינון כ"ד רתיכין דכלילן בהאי את פשיטו דיוקנא דבר נש לקבל דרועין וירכין וגופא שייפין דלהון כ"ד אינון דרועין וירכין וגופא הא אתמר אבל כלהו סתימין בגופא וגופא קיימא בכלהו כ"ד²⁰⁶ וכלהו רתיכין כלילן ביה בגופא ובגין דכלילן כלהו²⁰⁶ ביה²⁰⁶ קיימא ו' פשיטו חד:

תרגום: §

ביאור: כ"ד - פי' כדמפרש הראש יש בה ב' אזניים ב' עינים וחוטם ופה, הרי ו'. והגוף יש בו י"ח חוליות השדרה, הכל כ"ד (מ"מ). כלהו - קשיא ליה כי בשלמא במדות אשכחן לפרושי הכי משום דת"ת בעצמו כליל יהו"ה כנודע, אמנם הגוף הוא ו' לעצמה, ויריכיו וזרועיו הם רמז אל הספירות חסד

תיקון חלק ה

קומה, ונאמר ה'207, שהוא ו', בעלה. ואמר שיעור דילה, כמש"ש (&) איהי שיעורא כו' ואיהי שיעורא כו',208 ושיעור הוא עשר, ו'209. ו' דאתכללא בעשר, שהם ששים בעמודא דאמצעיתא, כמש"ל (קג ע"ב &). והתכללות הזו היא בצדיק, דביה י', וכמש"ש, וביה אתכללא כו', השיעור וקומה, וז"ש שיעור קומה דא כו' - ר"ל כמו שמפרש והולך דכתיב דמתה לתמר:

<p>דאתמר בה (&) ויבאו אלימה ושם שתיים עשרה עינות מים ושבעים תמרים תרין עשר עינות אלין אינון תרין עשר פרקין דאינון שית בתרין דרועין ושית בתרין שוקין הה"ד (שיר השירים ה יד) ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש מאי בתרשיש בתרי שש בתרין דרועין שית פרקין וכן שית אחרנין {קעא ע"א} בתרין שוקין שוקיו עמודי שש (שיה"ש ה טו):</p>	<p>שנאמר בה "ויבאו אלימה ושם שתיים עשרה עינות מים ושבעים תמרים". "שנים עשר עינות", אלו הם שנים עשר פרקים, שהם ששה בשתי זרועות, וששה בשתי שוקים, זהו שנאמר "ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש". מהו "בתרשיש". בתרי שש, בשתי זרועות ששה פרקים, וכן ששה אחרים, בשתי שוקים, "שוקיו עמודי שש".</p>
--	---

שם כו' - ר"ל, דהכל ע"ב, הידים והרגלים דכלילין בגופא, י"ב הן פרקין דלהון, בכל א' ג', י"ב שבטין, דמתחמין211 בצדיק, וע"ב ביי"ג פרקין. וה' אצבעין ד' פעמין ח"י, שהן נגד י"ג חולייין וה' קשרים, כמ"ש ברע"מ פרשת פנחס (רכז ע"א רכח ע"א)212, ופרק התחתון דגודל לא חשיב, {קעא ע"א} שאינו בסדרן, כמ"ש למעלה מזה בארוכה (&). וכולהון אתכלילו בצדיק, שנק' ח"י עלמין ד' פעמין, הן ע"ב. ויכולו, דכלילין בצדיק כמש"ל תיקון כ"ב (&) והן ע' תמרים, צדיק כתמר יפרח, והן ח"י הויו"ת, שע"י הצדיק חי ואזיל בתוקפא לימא213:

Commented [02]: וכול הון אתכלילו בצדיק מדוגש בדפ"י וקשה שאין כאלה מילים ביקו"ז

<p>אלין אינון תרין עשר עינות מים ושבעים תמרים די בהון (&) צדיק כתמר יפרח הא אינון חמש אצבעאן ובהון תליסר פרקין אינון ח"י וכן ח"י ביד ימין תלתין ושית וכן ח"י ח"י בתרין רגלין הא ע"ב214 שבעין דלהון שבעין תמרים תרין צדיקי כתמר יפרחו בהו ובהון כתיב215 (שיה"ש ז ב) מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב נעלים216 דילה נעילת החג ונעילת הפסח ולא צריך לאתחזאה קדם נעלים דהול דאינון שאור וחמין217:</p>	<p>אלו הם שנים עשר מ@עיונות מים ושבעים תמרים, שבהם "צדיק כתמר יפרח", הרי הם חמש אצבעות, ובהן שלשה עשר פרקים, הם שמונה עשר. וכן שמונה עשר ביד ימין, שלשים וששה. וכן שמונה עשר שמונה עשר בשתי רגלים, הרי שבעים ושנים. שבעים שלהם, שבעים תמרים. שנים, צדיקים כתמר יפרח בהם. ובהם נאמר "מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב", הנעלים שלה, נעילת החג ונעילת הפסח, ולא צריך להראות לפני נעלים של חול, שהם שאור וחמין.</p>
---	--

וגבורה ממש, ות"ת ענין לעצמו, ונ"ה לעצמם, לזה אמר שהגוף שהוא אדם בגוף עצמו מלבד מה שהוא נכלל ב"ב וכ"ד בזרועות ושוקין, כאן בעצמו גופו כ"ד, לרמוז כעין שם יה"ה שהוא בת"ת לעצמו כ"ד כדפי' (אור יקר). ביה - בת"ת (אור יקר).

207 פי' שם הו"ה. SCHOTENSTIEN@

208 עד היכן המודגש?

209 פיסוק?

210 בדפ"ו עיתא קסח ע"א.

211 עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

212 עי' מלואים אות (כ).

213 עי' זהר ח"ב ק ע"ב הוב"ד במלואים אות. **Error! Reference source not found.**

214 אמר המגיה תימא כי הפרקין לרכיסק ואיך אמר תליסר.

215 "ובהון כתיב" נמחק בנוסח רבינו.

216 נעילה (נוסח רבינו).

217 עי' לעיל קעא ע"א ד"ה ול"צ לאתחזאה קדם'.

תיקון חלק ה

***יפרח בהו מה יפו כו' - כצ"ל**, ומפרש והולך הפרשה: **בת נדיב נעילה דילה נעילת החג כו' -** ול"ג "נעילת הסנדל", ור"ל כמ"ש, מה יפו פעמיך כו', בשעה שעולין לרגל, ונעלים הוא נעילת החג, שנעלין בעזרה²¹⁸, והוא נעלים דילה, שישראל מתלבשין בהן, ואסור שם בנעילת הסנדל כמו שמפרש והולך, **ול"צ לאתחזאה קדמי נעלי דחול כו' -** דשני הנעלים הן שאור וחמץ²¹⁹ כמו שמפרש והולך, דחמץ הוא נועל הה"א דמצה²²⁰, והנעלים הן נעל וסנדל, ב' נעלים שהן במט"ט וסנדל, שמט"ט תופר נעלים ובהון סביב דילה: **שאור ודבש²²¹ - דו"נ**, אבל נעלים דידה דבריא²²², קדש, אדמת קדש הוא (&):

<p>ועלייהו אמר למשה (שמות ג ה) של נעליך מעל רגליך דתרומה וחולין כגוונא דא לא צריך לאתערבא תרומה בקדש וכן מלאכה דחול לא צריך לאתחזאה קדם מלאכה דקדש דאיהו מלאכת הכהנים וכן אש דחול לא צריך לאתחזאה בשבת קדם אש דקדש דכלהו חול ואחרנין קדש ובגין דא מני המבדיל בין קדש לחול:</p>	<p>ועליהם אמר למשה "של נעליך מעל רגליך", שתרומה וחולין כדוגמא זה, לא צריך לערב תרומה בקודש, וכן מלאכה של חול, לא צריכה להראות לפני מלאכה של קודש, שהיא מלאכת הכהנים. וכן אש של חול, לא צריך להראות לפני אש של קודש, שכלם חול ואחרים קודש, ולכן צוה "המבדיל בין קודש לחול".</p>
<p>הא ציון דאיהו שכינתא נפקא בכל קשומין דילה וכל עלמא מורין לה באצבע הה"ד (ישעיה לג ב) חזה ציון קרית מועדנו וחתן נפיק מעוטר לגבה וכל עלמא אמרי (שיה"ש ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו חתונתו שכינתא עלאה שמחת לבו שכינתא תתאה יום דתרוייהו עמודא דאמצעיתא בוצינא קדישא הא כלה מתקשטא לגבי בעלה דאיהו יהו"ה ברא דמלכא דא איהו²²³:</p>	<p>הרי ציון, שהיא השכינה, יוצאת בכל הקשומים שלה. וכל העולם מורים עליה באצבע, זהו שנאמר "חזה ציון קרית מועדנו", והחתן יוצא מעוטר אליה, וכל העולם אומרים "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו". חתונתו, השכינה העליונה. שמחת לבו, השכינה התחתונה. היום של שניהם, העמוד האמצעי, הנר הקדוש. הרי הכלה מקושטת לבעלה, שהוא יהו"ה בן המלך, זה הוא.</p>

הא ציון כו' - דסיים כל קישומין דילה ואמר, ציון כו', כמו שמפרש והולך, חזה ציון קרית כו', כמ"ש (&) ונחזה כן: **חתונתו שכינתא עלאה -** חופה דיליה כנ"ל (קסט ע"ב): **ביום כו' -** שהוא נקרא יום, ונאמר בשניהם יום, שמתייחד עם שניהן, כידוע²²⁴: **ברא דמלכא -** לקשר תיקון ז' (דלהלן) כמ"ש:

²¹⁸ א

²¹⁹ עי' לעיל קנג ע"א ד"ה ולבערא.

²²⁰ עי' מלואים אות (כא).

²²¹ וחמץ - נוסח?

²²² עי' עמק המלך (שי"ד פק"ו): שד"י הוא גימטריא מטטרון שר העולם, הנקרא שד"י, וידוע כי מטטרון הוא נעל ומלביש השכינה דבריא. ועי' פע"ח שער התפלה ג.

²²³ "דא איהו" הוא בכלל תיקון ז' בדפ"א ודפ"ז, אמנם רבינו גורסו כאן, כמ"ש כ לקמן בריש תיקון ז.

²²⁴ עי' זהר ח"א לב ע"א: אמר רבי יצחק אי הכי מאי דכתיב (בראשית א ד) ויבדל אלהים בין האור ובין החשך א"ל אור אפיק יום וחשך אפיק לילה לבתר חבר לון כחדא והווי חד דכתיב (שם ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד דלילה ויום אקרון חד. תרגום: \$.

תיקון חלק ה

(א) עי' זהר ח"ב רד ע"ב: כתיב (שם) וינפש ואוקמוה ווי נפש²²⁵ דאבדת ושפיר איהו אבל אי הכי ווי גופא אצטריך למימר דמניה אבדת נפש אבל רזא דמלה כבר נש אית נפש דנטלא ומשיך לגביה להאי רוחא מערב שבת וההוא רוחא שריא בגווה דההיא נפש ודיירא בה כל יומא דשבתא וכדין ההוא נפש²²⁶ יתירה ברבויא²²⁷ ותועלתא יתיר ממה דהוה:
ועל דא תנינן כל נפשאן דישאל מתעטרן ביומא דשבתא ועטרא דלהון דשריא האי רוחא בגוייהו כיון דנפק שבתא ויהוה רוחא סלקא לעילא כדין ווי לנפשו (ווי נפש) דאבדת מה דאבדת אבדת ההוא עטרא עלאה וההוא חילא קדישא דהוה בה ודא והוא וינפשו (איהו שבת כיון דהאי שבת אסתלק לעילא לבתר) ווי נפש דאבדת מה דאבדת:
תרגום: §

(ב) עי' זהר ח"ג סח ע"א: דיענך יי' ביום צרה²²⁸ (תהלים כ ב) אתפתחת רחמה דאיהי ב' כלילא מתרין ביתין²³⁰ לאולדא ב' משיחין ואעילת רישה בין ברכהא דאיהי רישא²³¹ דילה עמודא דאמצעייתא תרין שוקהא²³² נצח והוד תרין נביאים²³³ מתמן אולידת תרין משיחין בההיא זמנא ויחשוף יערות (תהלים כט ט) יתעבר²³⁴ נחש מעלמא²³⁵.
תרגום: §

(ג) עי' זהר ח"ח רמד ע"א: [ובחבורא קדמאה] ועשירית האיפה (במדבר כח ה) אמאי אלא עשירית האיפה לקבל כ"י דאיהי עשיראה דדרגין²³⁶ ואצטריכא לאתייהבא²³⁷ בין תרין דרועין ואיהי סלת נהמא ואיהי נהמא ובגין דאיהי נהמא לא אתפקד על נהמא²³⁸ [דחמשת] (בשבע) מינין²³⁹

²²⁵ קשה דהול"ל שבת ונפש כנודע מן הדקדוק. אבל סוד הדבר יובן במ"ש באוצרות חיים כי דעת הנוק' בשבת הוא שם ס"ג, וידוע שס"ג הוא בז' תחתונות דבינה שה"ס רוח. והנה ו' הקצוות הם ס' והעטרה סוד שליש כמד"א (ישעיה מ יב) וכל בשליש, והרי ס"ג. והנה רוח זה בא לנפש, וז"ש שבת, שבו סוד הרוח, ואז וינפש, כמו ויתנפש, פי' שאז נתגדל כח הנפש, וממילא שאחר כך בבוא ימי החול שמסתלק הרוח אז תאבד הנפש. וזה שאמרו רז"ל כיון ששבת ווי וכו', כלומר אם לא היה החטא אז היתה הקדושה של שבת גם בחול, אבל כיון שהוצרך להיות שובת דווקא ביום השבת זהו סימן שבבוא החול ישתנה ויתמעט האור ועיין עוד לקמן (רמ"ז).

²²⁶ פי' נפש של חול (מ"מ).

²²⁷ פי' יש לה יתרון (מ"מ).

²²⁸ הן ע' שנין הנ"ל (יהל אור).

²²⁹ שעד שהיא סתומה נקר' מ' סתומה, וכשנפתחה נקר' ב', דומה לעולם, פתוחה לצד צפון, שמשם נפתחה כנ"ל (יהל אור).

²³⁰ צ"ל מתרין דלתין, א' למעלה וא' למטה. והן שני דלתות שברחם האשה כידוע. והענין של הב' הן הב' שנין שלאחר הע' שנין שבהן אולידת כמ"ש ברע"מ פ' פנחס (רמט ע"א). וע"ב שנין הן נגד שם ע"ב, אפיקי מים, בחסד שיתגלה בבקר דאברהם, כמ"ש בפ' משפטים (ק"ט ע"ב) דלאחר השחר דשנין הנ"ל יתגלה בקר דאברהם, שכבי עד הבקר (יהל אור).

²³¹ ר"ל שאולידת ע"י עד"א, מתוך נר"ה. והן ע"ב הנ"ל, ע' דעד"א כנ"ל, וב' דנר"ה (יהל אור).

²³² ר"ל שמשם בנינה (יהל אור).

²³³ ר"ל נביאים ראשונים ואחרונים (יהל אור).

²³⁴ וזהו יערות, אילני סרק, מסטרא דיע"ר, פ"ר כידוע. ואז יתעבר, שאין משלו אלא בעפר, ונחש עפר לחמו, וכיון שיתגלו אפיקי מים, כמים לים מכסים, אפתח טל שפיים, נהרות כו', יתעבר כו'. ולכן אמר דוד ז' קולות, מסטרא דבת שבע כלילא מע' קלין כידוע, על המים. ואז ובהיכלו כלו אומר כבוד (יהל אור).

²³⁵ סיום זה המאמר פרשת פנחס רמט ע"א ואי תימא (דרך אמת).

²³⁶ בחינתה למטה מכל האצילות, והיותה למנחה היינו סלוקה למעלה אל בין שתי הזרועות שהם חסד וגבורה בסוד שמאלו תחת לראשי (אור יקר).

²³⁷ ואז בעלותה שם נעשת לחם שהוא מעלה יותר מסולת שאין בו תיקון וזהו שאמר "ואיהי נהמא" (אור יקר).

²³⁸ שאין שוטר על התבואה כאומרו אם תשים משטרו באירץ אלא מידו של הקב"ה מה שאין כן שאר מיני קטניות (אור יקר).

תיקון חלק ה

דאיהי חטה ושעורה ושיפון וכו' ממנא דעלמא ולא שוי ממנא עלייהו אלא קב"ה בלחודו²⁴⁰:
תרגום: §

(ד) עי' זהר חדש ה ע"ג: ה"א רזא דכתיב (ישעיה מא ד) ואני אחרון דא ה"א בתראה דשמא קדישא²⁴¹ רתיכא קדישא באחרון דכתיב (שם) ואת אחרונים אני הוא אחרון ואחרונים כלהו ברזא חדא אתכלילו אלין באלין רזא דה"א²⁴² אינון ד' ואלין ד'²⁴³ דאיקרון אחרונים כלהו קיימין מסטרא דלעילא ומסטרא דלתתא²⁴⁴:

²³⁹ הם תבואה והם מצד המלכות שהיא ה' והשאר הם קטניות ודאי מהקטנים השרים כדפירשונו (אור יקר).

²⁴⁰ ולהיותה אשה בחיק בעלה "לא שוי ממנא עלייהו אלא קב"ה" דהיינו ששם היא מתנהגת על ידי בעלה (אור יקר).

²⁴¹ עתה מכאן מתחיל סוד ד' אותיות יה"ה ממטה למעלה ופי' מתתא לעילא מאות ה' וכו' אמר כי מאות ה' זאת ולמעלה הם ט' מרכבות לבדם בלי חשבון ובזה תבין מה שביארתי לך למעלה כי ניצוץ קדמון י' יש לו ט' עמודים ומכחם יוצא נקודה אמנם בדמיון הראשונה ובה ט' נקודות נסמכים ומתפשטים ממנה ואלו נקראים נקודות שמתפשטים להיות ט' נקודות התורה מהם אבל הראשונות הם ניצוצות והם לבדם ואינם נמשכים בחשבון ולא בשם אלו הט' שניים שנאצלים מבחי' שנית הם בחשבון והם נקראים בשם כמו שביארנו למעלה והט' ראשונים עם הי' עצמה כולם נעלמים בתוכה ומכאן ולמעלה הוא שם הקדוש שם בן ד' אותיות שנתעטר באותם המרכבות שאמרנו עשר המרכבות השניות נכללים בהיכל א' שהוא דמות ה' כמו שראית למעלה הרי י"ה ו' עמודים והיכלם ה' אחר כך חוזרים הם למקומם למעלה ונעלמים בהיכלם בכח הארת האור שהניחו שם בהיכל התנוצץ ממנו מתוכה ה' עמודים שהם ה' נקודות שבתוך ה' כמו שראית למעלה ואלו נקודות נכללים בהיכל היא

ה' שניים באופן כי י"ה ראשונה היא והיכלה עשרה וי' ג"כ היא וט' והיכלה הם ט"ו@ט"ו כזה י"ה בין הכל הם כ"ה והם מרכבות שאמרנו וחסידך יברככה אבל הי' עליונה אינה בחשבון כלל ועליה אמרה שנקראו א"ס ולא שהם א"ס ומאלו המרכבות בה ולמטה שם הקדוש בצורת אותיות הו"ה משא"כ בעליונים שהוא בסוד הנקודות ולא באותיות (הדרת מלך). עי' לקמן הערה 245, ואולי מקומו כאן. עי' לקמן יא ע"א.

²⁴² כי אותיות י"ה הוה יתברך ואותיו' אדנ"י יתברך הם ארבעה ארבעה וכלם נכללים אלה באלה י"ה אהדונהי (כתם פז).

לאנהרא איהי עבידת גוונין לאנהרא כו' ודא איהי ויאמר אלהים יהי אור כו' והן ד' גוונין כנ"ל ונקודה אמצעית {כ ע"ב} דאיהי סתימא הוא ה' וז"ס ד' על י' וכמ"ש בסוף ת"ח האי נקודה כו' אתלבשת בגוונין ד' בהיכלא עילאה איהי מדיד ה' גוונין כו' מי מדד בשעלו כו' דא סליק כו' כולהו נקודי כגלי ימא כו' איהי בארבע כו' ובז"ח@ בס"ת ד' ה' ע"ג רזא דה"א אינון ד' ואלין ד' כו' עד נקודה דשריא באמצעייתא אתעביד ה"א ואמר שם בתיקונים במאמר הנ"ל ואינון כחוטא חיוורא כו' שהן ה' גוונין הנ"ל ועוד גוון תכלת שהוא כולל הכל והוא נגד הכסא שמתייחד עם האצילות וז"ש ופרשו עליו בגד תכלת והוא תכלת שבציצית כמ"ש ציצית דומה (בהגר"א בת"ח כ ע"ב).

יהל אור ח"ב (&): כגוונא דנטיל ימינא הכי נטיל שמאלא הכי נמי מקמייהו הכי נמי מבתרייהו. ר"ל אלו הג' ראשים הן לכל צד, ומספרם וכל הנשיאים, שהן הג' מלאכים, הכל הוא לכל צד של מזרח. וכן הוא בכל הדגלים בכל הרוחות, ובד' סטרין יש נקודה האמצעית, בסוד ארגמן, ובסוד ה"א שבשם, כמ"ש בס"א דף ה' ע"ג {ליורנו ד. מרגליות@ א:} רזא דה"א אינון ד' כו' רתיכא דא מ"כאל גבריאל רפאל א'וריאל, אלין אינון ארבע, וחדא נקודה דקיימא עלייהו, אינון ה"א. ולא אקרי ה"א דא, אלא ברזא דאלין ארבע, ונקודה בתראה דשריא עלייהו. ורזא ה"א דל"ת הוה, וההוא נקודה דשריא עלייהו באמצעייתא אתעביד ה"א כו' ע"ש כל המאמר. וכן בריש ויקרא ברזא דאותיות דד' משריין של כל חד, **לגו לגו באתר דקדש נציץ את חד בטמירו כו' ע"ש.** והוא רזא דישראל, שהן לגו לגו, בסוד מעי המו לו. והן כוללין כל הה' קצוות, לכן נמנו בתורה ה' פעמים בפ' במדבר, א' בפרטות, וא' בכללות, ואח"כ בדגלים, א' בפרטות, וא' כללות כל דגל, וא' כלל הכל. ומזה תבין השינויים בפסוק בלשון של כל מנין הנ"ל, שהוא לפי הבחינה, שאף שכל המשריין שבכל הצדדין שייך במספרן, מ"מ משונין זה מזה, כמ"ש בפ"פ {רס:} דכולהו משניין דא מן דא לאכללא לון לטב, שז"ס כללותם זה בזה כמ"ש.

יהל או רח"ג א ע"ד: **לגו לגו באתר דאיקרי קדש נציץ כו'.** כי הפרטים דומה לכלל, כמו בד' החיות, א' ע"ג, שהן נגד ד"ס חגת"ם, וע"ג נגד בינה, הכסא שע"ג החיות. שד"ס אות ה' שבה"א, ד' חיון, ונקודה שבתוך הה"א הוא שע"ג. ועיין בז"ח@ סתרי אותיות דף ה' ע"ג רזא דה"א אינון ד' כו' ע"ש כל המאמר. וכן כאן באותיות שהן חגת"ם, אות חמישי מס' דקדש, בינה.

תיקוני חלק ה

רתיכא דא מיכאל גבריאל רפאל אוריאל²⁴⁵ אלין אינון ארבע וחדא נקודה דקיימא עלייהו אינון ה"א²⁴⁶ ולא איקרי ה"א דא אלא ברזא דאלין ארבע ונקודה בתראה דשרייא עלייהו ורזא דה"א דא דל"ת הות וההוא נקודה דשרייא עלייהו באמצעיתא אתעביד ה"א²⁴⁷ :
תרגום: ה"א סוד הכתוב "ואני אחרון", זו ה"א האחרונה של השם הקדוש, מרכבה קדושה באחרון @, שנאמר "ואת אחרונים אני הוא", אחרון ואחרונים, כלם בסוד אחד, נכללו אלו עם אלו. הסוד של ה"א הם ד', ואלו הד' שנקראים אחרונים, כולם עומדים מהצד של מעלה ומהצד של מטה. המרכבה הזו מיכאל גבריאל רפאל אוריאל, אלו הם ארבע. ונקודה אחת שעומדת עליהם, הם ה"א והה"א הזו אינה נקראת אלא בסוד ארבע הללו, והנקודה האחרונה ששורה עליהם. והסוד של ה"א זו היתה דל"ת, ואותה הנקודה ששורה עליהן באמצע נעשית ה"א.

יהל אור ח"ג ב ע"ב: **ושלמים אחידן במ"ע ובמל"ת**. שפי' שלמים הוא תשלומין. שכל הקרבנות באים על חטא, עולה ומנחה על מ"ע, וע"ל ט' ע"ב. וחטאת ואשם על מל"ת, כ"א במקומו, אלא שג"ת נה"י הן של נוקבא, לכן מנחה נאמר היא, וכן חטאת. שלמים אינון באים רק לתשלום הנדר, כמ"ש ואם נדר או נדבה, וע"ז נאמר כי תדור נדר כו' מוצא שפתיך. ולכן לא נאמר שם רק שלמים וכולהו אתי מדרשא פ"ק דר"ה {ה. ע"ש בתוד"ה אלו}. וז"ש אחידן ב', והוא יעקב ויוסף שלמים. ותודה בנוקבא, ולכן בה ד' מינין הנכללין בה, וכולהו מעשר. ורביעי שלה הוא מחמץ, וגדולה ככל הג' מינין, כמ"ש בז"ח @ נ' ב' {מרגליות סג. ליורנו עז}: בהאי פן אתכלילו כו'. ורבוכה שמן כשניהם, שהוא הג' באמצע. וימין בלולות, ושמאל משוחות. והן להט כו', שהן בידא דנער כמש"ל ס' א'. והן מ' חלות. ועיין בז"ח @ ה' ג' {מרגליות ב.} רזא דה"א אינון ד' ואלין ד' דלתתא כו', אשתכח האי נקודה דאשלים לכל סטר לעשרה כו'. ויצה"ר אינו שולט אלא באדם אשר בארץ, ושם מגיע פגם, ובפשעם כו', ולכן הוא לחם חמץ. והתודה נקראת בפ' זאת התורה ולמלואים, שהיא אשלים ה' אחרונה דהוי"ה. ועיין ר"מ ט"ז א'. והיא בעצמה החמישית דקיימא על הד', הוא מהתודה. ושלמים שנים נדר ונדבה, ונכללין כאחד, דגוף וברית כחדא כו'. והענין שבין רגלים הוא הפסק, משא"כ כאן. וענין תודה על חטא, כמ"ש אוילים מדרך שעם. וכנגד הד', ד' צריכין להודות, וכ"א לפני עשרה.

²⁴³ כלומר המרכבה הראשונה ומרכבת המשנה (כתם פז).

²⁴⁴ כי אותיות אדנ"י עומדים בעולם האצילוי' וגם פועלות למטה (כתם פז).

²⁴⁵ עי' מלואים אות (ה).

יהל אור ח"ג [יב ע"א]: כגוונא דנטיל ימינא הכי נטיל שמאלא הכי נמי מקמייהו הכי נמי מבתרייהו. ר"ל אלו הג' ראשים הן לכל צד, ומספרם וכל הנשיאים, שהן הג' מלאכים, הכל הוא לכל צד של מזרח. וכן הוא בכל הדגלים בכל הרוחות, ובד' סטרין יש נקודה האמצעית, בסוד ארגמ"ן, ובסוד ה"א שבשם, כמ"ש בס"א דף ה' ע"ג {ליורנו ד. מרגליות @ א}: רזא דה"א אינון ד' כו' רתיכא דא מיכאל ג' גבריאל רפאל אוריאל, אלין אינון ארבע, וחדא נקודה דקיימא עלייהו, אינון ה"א. ולא איקרי ה"א דא, אלא ברזא דאלין ארבע, ונקודה בתראה דשריא עלייהו. ורזא ה"א דל"ת הוה, וההוא נקודה דשריא עלייהו באמצעיתא אתעביד ה"א כו' ע"ש כל המאמר. וכן בריש ויקרא ברזא דאותיות דד' משריין של כל חד, לגו לגו באתר דקדש נציץ את חד בטמירו כו' ע"ש. והוא רזא דישאל, שהן לגו לגו, בסוד מעי המו לו. והן כוללין כל הה' קצוות, לכן נמנו בתורה ה' פעמים בפ' במדבר, א' בפרטות, וא' בכללות, ואח"כ בדגלים, א' בפרטות, וא' כללות כל דגל, וא' כלל הכל. ומזה תבין השינויים בפסוק בלשון של כל מנין הנ"ל, שהוא לפי הבחינה, שאף שכל המשריין שבכל הצדדין שייך במספרן, מ"מ משונין זה מזה, כמ"ש בפ"פ {רס}: דכולהו משניין דא מן דא לאכללא לון לטב, שז"ס כללותם זה בזה כמש"ש.

עי' תיקוני קא ע"א בענין מט"ט כיוני שיש בו מיכאל גבריאל נוראל רפאל²⁴⁶ כאן ביאר כי ד' פרקי מרכבת המשנה הם מ"כאל גבריאל אוריאל רפאל והנקודה עליהם הם חמש סוד הה"א כי ע"כ נקראת ומצטיירת ה"א. ומ"ש "ורזא דה"א דא דל"ת הות" יבאר כי צורת הה"א יורה על סודה כי השטח העליון עם הנצב הימיני הוא צורת ד כמו שהקדמתי בהקדמה החמישית דחשבונה ארבע רמז לד' פרקי המרכבה והנקו"דה אשר באמצעיתה הוא הנצב האחרון היא החי"ה הממלאת אותה אורה והיא אחרונה להורות על כי הוא ראשון והוא אחרון והכל בצורת הה"א כי הנקודה הראשונה היא האחרונה וזהו אני ראשון ואנ"י אחרון ואותיות א"י"ן הם אותיות אנ"י ואגב אורחיה ביאר סוד "ואת אחרונים אני הוא", כי פרקי מרכבתה הנקראים אחרונים לא יסורו ממנה (כתם פז).

²⁴⁷ עי' ספד"צ ל ע"א: י' בלחודוי דכר ה' נוקבא, ה' ד' הות בקדמיתא ומדאתעברת ביה בגווה אפיקת ו', הרי כי בה"א אית ד"ו.

פי' ד' הוא בסוד דלה ועניה קודם הזיווג דאז לית לה מגרמה כלום, והיא נשלמת ע"י הזווג שמקבל טיפת הולד וכו' ובשעת הזווג אז נכנס בגוה ו' דכורא והוא סוד ו' יסוד דדכורא דעייל בה ולכן נותן לה טיפת הולד שהוא סוד ז"א ו' של השם ואז נשלמת בצורת ה' ד"ו (ב"י ח"ב קכג ע"ב).

תיקוני חלק ה

(ה) עי' זהר ח"ב רנד ע"א: (ובהאי סטרא²⁴⁸) (סטרא דמערב) נהורא חד [ונוריא"ל] (ועריאל) שמיה ואיהו אוריא"ל²⁴⁹ ודא איהו כליל מכלהו וקיימא שליחא בכלא²⁵⁰ ואית ליה תלת סטרין אבל תרין אינון²⁵¹ בגין דכל חד מאלין כליל בחבריה²⁵² דאינון ארבע יסודין תתאין מאינון ארבע יסודי עלמא עלאין על כלא²⁵³ ובגין דכלהו מתקשרין²⁵⁴ דא בדא רמו קרא ואמר (שיר ו יא) אל גנת אגוז ירדתי לראות:

תרגום: ובצד הזה (צד מערב) אור אחד ששמו נוריא"ל, והוא אוריא"ל. וזהו כלול מכולם ועומד שליח בכל. ויש לו שלשה צדדים, אבל הם שנים, כי כל אחד מאלו כלול בחברו, שאותם ארבעה יסודות התחתונים, מאותם ארבעה יסודות העולם, עליונים על הכל. ומשום שכלם קשורים זה בזה, רמז הכתוב ואמר "אל גנת אגוז ירדתי לראות".

תרגום: §

(ו) עי' זהר ז"ח נב ע"ד: כד אתתקנו לאתחברא ברזא דא"ת ב"ש²⁵⁵ אתתקנו ואתיישבו אנפין באנפין ונוקבא כד בעא לאתחזאה לגביה²⁵⁶ היא אומרת דהא אתקשטא ברעו דאימא וכל אתון אתתקנו וע"ד (&) הביאני המלך חדריו לאתתקנא ולא אתקשטא כדקא יאות²⁵⁷:

[03] Commented: לבדו ק הערות.

²⁴⁸ ר"ל בצד מערב (יהל אור).

²⁴⁹ כמ"ש בתיקונים (קמח ע"ב) ובתז"ח (כז ע"ד) דמסט' דימינא נקרא אוריא"ל, ומסטרא דשמאלא נקרא נוריא"ל. וז"ש ודא איהו כליל כו' (יהל אור).

²⁵⁰ ר"ל שהוא שליח בכל הדברים שממונין הג' נהורין הנ"ל, שהוא כליל מכולם. והוא שליח, בסוד המלאך הגואל. ואמר ואית לי' תלת סטרין. כנ"ל מג' נהורין הנ"ל (יהל אור).

²⁵¹ ר"ל דהוא כליל מכל הג' נהורין הראשונים, דלעולם הרביעי כלול משלשתן, בסוד המלכות דכלולה מכלם. וכן ה' אחרונה, כלול מג' אותיות י' ה' ו' כידוע. וכן בחיות, שלכן נאמר ודמות אדם להנה, שאדם כלול מכל החיות, שלכן לא מנה בתיקונים בכ"מ רק ג' אנפי חיוון, "ב אנפי החיות, וכמ"ש בז"ח (שיה"ש נ ע"ב [סג ע"א]) וארא החיות רזא דישאל סבא כו' ע"ש, וז"ש ודא איהו כליל מכלהו (יהל אור).

²⁵² עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

²⁵³ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

²⁵⁴ ר"ל אלו הד' חיות כנ"ל בפרשת בראשית (יהל אור).

²⁵⁵ עי' בהגר"א בתיקוני' (קסח ע"ד): מה דהות דלת כו' בארגמן דאיהו סוד כו' - הענין כי כאשר היא ד' בלא נקודה דבגווה וכאשר היא ה' אז היא עשירה והוא סוד ארגמן שהוא ה' ועבסת"א פרשת בראשית ה' ג' רזא דה"א אינון ד' כו'רתיכא דא {קסט ע"א} מיכאל גבריאל רפאל אוריא"ל אלין אינון ארבע וחדא נקודה דקיימא עלייהו ואינון ה"א ולא אקרי ה"א אלא ברזא דאלין ארבע ונקודה בתראה דשריא עלייהו ורזא ה"א דא דל"ת וההוא נקודה דשריא עליה באמצעייתא אתעבד ה"א והוא נוריא"ל דהוא מטטרון דהוא צדיק ועי' בפרשת משפטים ק"ד א' ובז"ח @ שיה"ש בענין רזא דא"ת ב"ש ואמר הה"ד תפילה לעני כו' דהוא תפילה של יד תפילה לעני דלת כו' וע"ל קמ"ג א' ומה דהות בגלותא דלת תפילה לעני ודא תפילה דיד דבה הוה מתעטף עני בצלותא הה"ד תפילה כו' ר"ל צדיק דהוא עני מתעטף בח"י ברכאין דצלותא דהוא ביה וצריך שיהי' בתפלין כדי שיתעטף בה שיהי' מדוריה בה:

²⁵⁶ היינו להיות בהם קבוץ ההתעוררות דהיינו סוד קשר העולמות בה, בסוד ויעשו כולם אגודה אחת דהיינו ההיכלות זה בתוך זה וכולם בתוך היכל קדש הקדשים והכל בסוד הבריאה והכל בסוד המלכות והרי היא מקושטת בסוד כל הרינה והשירה הנעשית בתחתונים כדפי' השיר תתנ"ו, והיא רצונה להתפשט בניצוצי התעוררותה "ולאתחזאה לגביה" ממטה למעלה וקשר העולמות וקיבולם אליה הוא "ברעו דאימא" בסוד בחינת התשובה שהוא חזרת הדברים אל מקורם כמעט והיינו אומרו "ברעו דאימא" והיינו "הביאני המלך חדריו" וקבלו שם אותיותיה רוחניות והתנוצצות לעורר למעלה והיינו "לאתתקנא" בסוד תיקון האותיות, "לאתקשטא" היינו הארתם וזכוכם ודקותם להיותם כסא לאותיות הרוחניות העליונות שבזכר כדפי' (אור יקר).

²⁵⁷ עי' ע"ח???? גם דע, כיון שכללות ז"א אינו רק ו'ק בחי' גופא, אלא שבבחי' רוח נשלם ליכ"ב, לכן גם האותיות אינם רק בו"ק^{כב}. לכן אות א' מתחיל בחסד כנזכר בתרומה (דף קנ"ט ע"א)^{כג}, גם בזוהר שיר השירים (ז"ח @) סו ע"א) גבי הביאני המלך חדריו באדרא תניינא וז"ל, כ"ב אתון מתפשטים ושריין לאתנהרא מרישא דנהורא קדמאה וכו'. כי כבר ידעת כי רישא דמלכא בח"ג אתתקן וכו' פ' משפטים (דף קכב ע"ב)

תיקוני חלק ה

תרגום: כשהתקנו להתחבר בסוד של א"ת ב"ש, הם התקנו@ והתישבו@ פנים בפנים. ונקבה כשרצתה להראות לפניו, היא אומרת, שהרי התקשטה ברצון האם, וכל האותיות התקנו@, ועל זה "הביאני המלך חדריו", להתקן@ ולהתקשט@ כראוי.

(ז) עי' זהר ח"ג סה ע"א: א"ל [אי] ניחא קמיה דאבא הא שמענא בהאי²⁵⁸ דכתיב (שמות ג יד) אהיה אשר אהיה ולא קיימנא²⁵⁹ ביה א"ל אלעזר ברי הא אוקמוה חברייא והשתא בחד מלה אתקשר כלא²⁶⁰ ורזא דמלה הכי הוא:

אהיה דא כללא [דכלא]²⁶¹ (וכד) דכד שבילין סתימין ולא מתפרשין וכלילין בחד אתר כדין אקרי אהיה כללא כלא סתים ולא אתגלייא בתר דנפק [מיניה] שירותא²⁶² וההוא נהר אתעבר לאמשכא כלא כדין אקרי אשר אהיה כל' ע"כ אהיה אהיה זמין לאמשכא ולאולדא כלא²⁶³: אהיה כלומר השתא אנא הוא²⁶⁴ כלל כלא כללא [דכל] (בלא) פרטא אשר אהיה דאתעברת אמא וזמינת לאפקא פרטין כלהו ולאגלייא שמא עלאה²⁶⁵ לבתר בעא משה למנדע פרטא דמלה מאן הוא עד דפריש ואמר אהיה (ס"א יהו"ה) דא הוא פרטא²⁶⁶ והכא לא כתיב אשר אהיה²⁶⁷ ואשכחנא בספרא דשלמה מלכא אשר בקיטורא דעדונא²⁶⁸ קסטירא²⁶⁹ ובחברותא עלאהו (עלאה חברותא) אשתכח²⁷⁰ כד"א (בראשית ל יג) באשרי כי אשרוני בנות אהיה זמינא לאולדא²⁷¹:
תרגום: §

(ח) עי' זהר ח"א מב ע"ב: וכלהו סמכין תריסר נטלין מגו אמצעייתא²⁷² וההוא אמצעייתא סגיר²⁷³ [ופתח²⁷⁴] (ופתיח) וכל גלגלא וגלגלא כד נטלא קלא אשתמע בכלהו ריקיעין²⁷⁵ אלין ארבע

²⁵⁸ יח ע"א (הערת הזהר).

²⁵⁹ קיימא (דפ"ו)

²⁶⁰ שמות הכלליים דאצילות הוא רק אהי"ה יהו"ה אדנ"י שהם שמות דא"א ז'ו', ע' זוה"ק אחרי מות (סה ע"א וע"ב) ובתיקונים (קמב ע"ב), אבל או"א אין להם שמות בפנ"ע (כללים ח"א כז ע"ד).

²⁶¹ פי' אריך ועיין פי' ויקרא בדף י"א ע"א (מ"מ).

²⁶² פי' אחר שיצאו מאריך אבא הנקרא שירותא וההוא נהר שהיא בינה נתעברה בז'ו'ן כדין אקרי אשר אהי"ה שהם או"א אשר אב"א שהוא ראש, ואהי"ה בינה (מ"מ).

²⁶³ פי' כמ"ש הרב שאהי"ה מורה על העיבור (מ"מ).

²⁶⁴ פי' חזר לפרש הענין היטב שאהי"ה הא' הוא אריך אשר אהי"ה הם או"א (מ"מ).

²⁶⁵ פי' זעיר הנקרא הוי"ה (מ"מ). הא"א הנה הוא רק השורש דכל עולם, שהרי הוא רק בהקוצו של י' דהשם הכללי שבכל עולם, וגילוי הוא באו"א ז'ו'ן וכנ"ל, לכן נקרא א"א בשם אהי"ה, שהוראתו הוא על לעתיד, אנא זמין לאתגליא כמ"ש בפ' ויקרא (יא ע"א) ופ' אחרי (סה ע"ב), והוא במה שמתגלה אח"כ בהד' פרצופים או"א ז'ו'ן, שהם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה, אבל הוא עצמו הנה הוא רק בבחי' אהי"ה, כי אין לו גילוי בשם הוי"ה ב"ה, אלא רק בקוצו של י' (הקדו"ש לד ע"ג), נקראו אורות המקיפים רק בשמות של אהי"ה וכמ"ש בשער השמות (פרקים ג ד ו), כי הוראת אהי"ה הוא רק לעתיד, אנא זמין לאתגליא כמ"ש בזוה"ק (אחרי מות דף סה ע"ב), כי כל המקיפים הוה עיקר גילויים רק לעתיד (ביאורים ח"א כג ע"ב).

²⁶⁶ פי' בינה ואהיה הג' שזה מורה על זמן הלידה דזעיר שאימא ילדתו כדמפרש בסמוך ובכך קראה פרטא, ואי גרסי' הוי"ה זה היה פרטא א"ש שהוא זעיר הנק' הוי"ה (מ"מ).

²⁶⁷ ויחי קלה (הערת הזהר).

²⁶⁸ פי' בקשר העדון שהוא אבא הנק' עדן קסטירא עילאה שהיא אימא (מ"מ).

²⁶⁹ אוהל כי אהל היא בינה, כמד"א באשרי פי' שבינה נק' אשר על שם שמתחברת עם חבא הנק' אשר שהוא ראש (מ"מ).

²⁷⁰ דהיינו שמתחברת עם אבא ומזדווגים ומתעברה מזעיר ולכך נכתב ע"ג בקיטורא קשר וע"ש (מ"מ).

²⁷¹ פי' אהי"ה הג' מורה על זמן הלידה וכדבסמוך (מ"מ).

²⁷² כמ"ש בז'ו"ח (לג ע"ב [מ ע"א]) דחיות נטלין למטלין לון כג"ד ארון כו', והגלגלין מסתכלין אל הצדדין והסמכין מסתכלין האמצע ונטלין מגו אמצעייתא בגין דאמצעייתא נטיל הכל (יהל אור).

²⁷³ סגר (יהל אור).

²⁷⁴ ר"ל ברצונו הולכין ועומדין לכך נטלין הסמכין לגלגלין (יהל אור).

²⁷⁵ כמ"ש וקול רעש גדול כמ"ש"ל (יהל אור).

תיקו"ז חלק ה

חיוון [דלעילא] כלהו (מתלבשן) [נ"א] אשתלבו] דא בדא²⁷⁶ ועאלין אינון אופנים דלתתא בגו אלין חיוון דלעילא כליין אלין באלין²⁷⁷ רוחא דא דאתכליל²⁷⁸ באינון רוחין מלהטא וסלקא לאתאחדא לעילא וקיימא לאתאחדא²⁷⁹ ולא תקשרא ברעותא דבר נש זכאה בההיא צלותא דצלי דכד סלקא ועאלת בההוא היכלא²⁸⁰ נטיל כלא וכלהו נטלין בהדה²⁸¹ ואתכלילו דא בדא עד דאתכלילו בההוא רוחא :

וההוא רוחא נטלא ברעותא דקשורא דיתודא דצלותא דמיתדא כלא עד דמטו כלהו להיכלא תליתאה כליין דא בדא כדקדמאי (ב)אשא במיא ומיא באשא רוחא בעפרא ועפרא ברוחא מזרח במערב²⁸² מערב במזרח צפון בדרום דרום בצפון והכי [הני] כלהו מתקשרן דא בדא ומתאחדן דא בדא ומשלבן דא עם דא²⁸³ וכן כמה חיילין ומשריין דאתאחדן (ו) [נ"א דנחת] לתתא ואתערבו באינון תתאי עד דמטו לככבא דצדק ותמן כמה ממנן על עלמא וכד רוחא דא (דאתכליל) [אתכליל] מכלהו וכלהו כליין ביה סליק ואתאחד ועאל בגו היכלא תליתאה (ו)עד דאתאחד ברוחא דתמן בגו ההוא עמודא דקאים באמצעיתא וכדין כלא אשתלים עד הכא כדקא יאות וכלהו רוחא חדא כליל מכלא ושלים מכלא כמה דאת אמר (קהלת ג יט) ורוח אחד להנה²⁸⁴ הכא הכרעה²⁸⁵ לאתדבקא במאריה²⁸⁶ : תרגום : §

(ט) ע"י זהר ח"א רמו ע"א : כיון דמטו להאי רוחא אינון נשמתין נוקבין נקטא לון האי רוחא וקיימאן ביה ולבתר אתכלילו רוחא דא דשמאלא ברוחא דא דימינא וכדין אתעבידו אינון נשמתין כליין דכר ונוקבא כחדא מזדווגן²⁸⁷ ופרחאן מהאי היכלא ואתפרשאן בכני נשא וכדקא יאותו כד אתא לאתכללא וכל חד כפום ארחיה ולבתר מזדווגן כחדא רוחא דא²⁸⁸ דשמאלא בימינא בטש דא בדא לאתכללא ונפקי נציצין דמתפשטי לכל עיבר ואתעבידו אינון אופנים מנייהו מאינון נציצין דנפקי מגו רוחא שמאלא²⁸⁹ דכתיב בהו (יחזקאל א טז) מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש ואלין אינון אופנים דמלהטן אשא²⁹⁰ וקיימן בשירתא²⁹¹ :

²⁷⁶ כמש"ל בהיכל הראשון שנכללין זה בזה בסוד ד' יסודות הממוזגים וכמ"ש למטה (יהל אור).
²⁷⁷ ר"ל האופנים של היכל הראשון שהן תחת החיה ששם והן ד' האופנים שלהן ג"כ לכל א' ד' גלגלים, ותריסר (סמכין), ונכללו באלו ד' החיות שתחת החיה הזו ומקודם צריכין להכלל החיות עצמן זה בזה ואח"כ להכלל באופנים שכבר נכללו ג"כ בעצמן כנ"ל בסוד ה' אחד ושמו אחד, וכל א' נכלל במינו וכן חיה דשם בחיה דכאן ורוחא ברוחא כמש"ל (יהל אור).

²⁷⁸ ר"ל רוחא דהיכל הזה שנכלל ברוחין דלתתא ודבסטר שמאלא סלקא לאתאחדא בהיכלא תליתאה כמש"ל שהרוחין נטלין רעותא לבד (יהל אור).
²⁷⁹ "וקיימא לאתאחדא" מוסגר בדפ"ו.

²⁸⁰ ר"ל כאשר התפלה עולה בהיכל הזה וסלקא עמו הרוחין ונהורין וכל שבהיכל הראשון ונכללו ברוחא של היכל הזה והרוח עולה למעלה להיכל השלישי (יהל אור).

²⁸¹ ר"ל כל האופנים והחיות והשרפים ונהורין וגלגלין וסמכין של הב' היכלות כלהו נטלין בהדי התפלה ונוסעין עמה וז"ש "נטיל כלא" ר"ל התפלה מסיע את הכל והכל נוסעים עמה עד שנכללים כולם ברוח שבהיכל הזה (יהל אור).

²⁸² הם הכלים דת"ת ומלכות ועי' בפרשת וארא (מ"מ)

²⁸³ "עם דא" נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא "בדא".

²⁸⁴ לשון הפסוק (קהלת ג יט) "רוח אחד לכל".

²⁸⁵ פ' כדי לעורר היכל זה צריך הכרעה (מ"מ).

²⁸⁶ כי עי"ז מקשר היכל זה בהיכל שעליו ומושך ממנו הארה (מ"מ). שכאן הברכים וכן חשיב בכל היכל מעשה אחר, ובהיכלא קדמאה הוא מעשה התפלה, כידוע בסוד ח"י ברכאן לח"י עלמין, וברכות לראש צדיק ובכל ששה היכלות הוא מעשה, ובהיכל הז' רק רעותא בלבד, ושם הוא רעותא והן ז' דברים בז' היכלות, ואע"ג דסלקא בכל ההיכלין, מ"מ עיקרו כל אחד בהיכל שלו, ונכללין כל הרוחין ברעותא דב"נ בהיכל הז', ושם אין שם רק רוחא (יהל אור).

²⁸⁷ מוסגר בדפ"ק.

²⁸⁸ ר"ל כשרוצין ליכלל זה בזה, קודם התכללותם עצמם זה בזה נכללו מקודם הנהורין זה בזה, ומנייהו אתעבידו אופנים, ואח"כ כשנכללו הרוחין עצמם זה בזה יוצאין מהם החי' בזק כמש"ל, וזה ענין הבטישה, כלילת הנהורין זו בזו (יהל אור).

²⁸⁹ שהאופנים הם מסט' דנפש נוק', ולכן נפקי מרוחא שמאלא (יהל אור).

²⁹⁰ כמ"ש מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים כו' (יהל אור).

תיקו"ז חלק ה

כיון דאתבסמו²⁹² רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא כדין נפקא חד נהירו דסלקא ונחתא ומתישבא על ארבע שורין דאופנים ואיהי חד חיותא דשלטא עלייהו ואקרי בזק²⁹³ האי בזק נהיר בנהורא דנציץ גו שלהובא ושלטא על כל אינון אופנים²⁹⁴:

תרגום: §

(י) עי' זהר ח"ב רנ ע"ב: ביומא דראש השנה כד קודשא בריך הוא קאים בדינא על עלמא וההוא סטרא בישא אתי לאסטאה כדין מתכנפי כל הני וקיימן קמי קודשא בריך הוא וכדין מתעטרן כלהו וקיימן קמיה²⁹⁵ קודשא בריך הוא בההוא זמנא מה כתיב (שיה"ש ב ט) משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים מציץ כמאן דאשגח²⁹⁶ מאתר דקיק דחמי ולא חמי כל מה דאצטריך ולבתר משגיח מן החלונות אתר אשגחותא יתיר דפתח פתחין לרחמא על כלא וכד קודשא בריך הוא אשגח על עלמא אסתכל באלין חלונות ובאלין²⁹⁷ חרכים וחייס על כלא:

וכדין כד ישראל תקעין בההוא שופר [ואתערי ואתערו] מתתא ההוא קול דנפיק משופר כליל מאשא ומיא ורוחא ואתעביד מכולא] ההוא קול בגין לאתערא קול עילאהו דנפקא מגו [ההוא] שופר דאיהו כגוונא דא כליל באשא ובמיא ורוחא כדין כרוזא נפקא ואכריז בכלהו רקיעין ואמר קול דודי הנה זה בא²⁹⁸ וגו' משגיח מן²⁹⁹ החלונות מציץ מן החרכים:

תרגום: §

(יא) עי' זהר ח"א כד ע"ב: ועל דא אוקמוה במקום שאמרו לקצור³⁰⁰ אין אדם רשאי להאריך³⁰¹ לקצור בצלותין³⁰² (במדבר יב יג) אל נא רפא נא לה בנקודה די' להאריך ולהתנפל (דברים ט ח) ואתנפל לפני יהו"ה כראשונה מ' יום ומ' לילה כלא מ"ם י' נקודה באמצע³⁰³ אתעביד מי"ם

²⁹¹ בשורתא, ובפ' בראשית (מא ע"ב) כד אתכלל רוחא ברוחא נפיק מינייהו נהירו דחד חיותא כו', עמש"ש (יהל אור).

²⁹² ענין הביסום הוא סוד הזיווג לאתבסמא גבורות דנוק' בחסדים דדכורא, כמ"ש באד"ר (יהל אור).
²⁹³ וז"ס והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק, ואמרו (חגיגה יג ע"ב) כאור היוצא מבין החרסים. והענין כמ"ש בפ' בראשית ובפ' פקודי, רוחא דא דכליל רוחא אחרא תנינא סלקא ונחתא נהורי' דלא שכיך לעלמין כנהורא דשמשא גו מיא כו'. וידוע שג' עולמות ב"ע בכל עולם, ומלכות של כל עולם נקרא עולם העשייה של אותו העולם, והן ג' חלקי נר"ן, והן אש רוח מים, בינה וזו"נ. ונקרא שמש בג' לשונות: שמש, חמה, חרס, בג' עולמות ב"ע, בבינה זו"נ. נמצא כי במים שהוא מלכות נק' חרס. וסוד מלכות בג' מקומות: א', תחת היסוד בעטרת. והשני, בת"ת, ב' מלכים בכתר א'. והג', בדעת שהוא ז"ת של בינה כנ"ל. וכן ז"א בג' מקומות אלו נק' שמש חמה חרס. וכאן בלבנת הספיר נקרא חרס, וכאן הוא סוד המים (והמים נק' אדירים, ולכן רוחא דלבנת נק' אדיר"ה, ואין אדיר אלא מלך כמאמר חז"ל. ולבנת הוא סוד מלכות, ועוד לה שם [סנוניה בסוד סנונית] לבנה, והוא בגימ' אפ"ק בסוד אפיקי מים וק"ל). ולכן כאן כמראה היוצא מבין החרסים, ר"ל שמש במים, וכאן הוא יסוד דכורא גו נוק' דבטיש בטישין, יוצא ונכנס תמיד, ולא נח אפילו רגע א'. ולכן והחיות רצוא ושוב, וכמ"ש בספד"צ (יג ע"ב) והחיות רצוא ושוב אמרו צדיק כי טוב כו' ע"ש. ולכן השמש רץ במים, והבן. ומכלילת אלו הרוחין יוצא הבזק, וזהו כמראה הבזק, שהכל נמשך אל שרשו, וזהו תנועות האדם בעסקו בתורה, שאז נקרא חי בסוד אבר חי (ובפ' בראשית דיוקנא דיליה כארי' כו' עמש"ש) (יהל אור).

²⁹⁴ כמו שהאופנים שיצאו מהנהורין נהרין מנציצין דנפקו מגו רוחא שמאלא, וכן הבזק נהיר ג"כ מנהורא שמאלא (יהל אור).

²⁹⁵ קמי (דפ"ו).

²⁹⁶ כמ"ש לעיל שהארלים הן פתחים קטנים להשגיח בהן, שאלו הם יוצאים מן החלונות (יהל אור).
²⁹⁷ ר"ל במעשה ב"א התלוי באותן חלונות וחרכים, והם אותן דברים שחשיב למעלה, וע"י המצות הנזכרות חייס קב"ה על עלמא (יהל אור).

²⁹⁸ ר"ל אותו קול ה' (קלא) עלאה דנפיק משופר, והן חג"ת, שהן אשא ורוחא ומיא כידוע, דנפקין משופר עלאה (יהל אור).

²⁹⁹ הוא בזה ההיכל, שהוא אחר היכל חג"ת, ובכאן כלילן כל היכלי נה"י כמש"ל (יהל אור).

³⁰⁰ בתפילה הנוגעת אל המלכות (מ"מ).

³⁰¹ בתפילה הנוגעת אל ז"א, באריכות מ' יום ומ' לילה (מ"מ).

³⁰² תקונים דף ע"א (ד"א).

³⁰³ כי באמצעות המלכות עולה התפילה אל ז"א, כי היא השער לה' (מ"מ).

תיקון חלק ה

מסטרא דחסד³⁰⁴ צריך לארכא בצלותא ובשמא קדישא וסליק יהו"ה ברביע לארכא בתנועה דא דאיהו רזא דתקיעה³⁰⁵ לקצר מסטרא דשברים³⁰⁶ בינוני לא בקצירו ולא באריכו בתרועה בעמודא דאמצעיתא דאיהי שלשלת דתרוייהו שקל הקדש³⁰⁷ לקביל רביע דסליק איהו חולם³⁰⁸:
תרגום: §

(יב) עי' זהר ח"ב קלב ע"ב: ובגין כך ההוא שמא אדע"ב³⁰⁹ כלילא ברזא דאבהן ימינא ושמאלא ואמצעיתא ואיהי מתעטרא בהו למהוי שמא קדישא ולא שמא עלאה כאינון שמהן עלאין דעלמא עלאה דאתאחדאון לעילא לעילא ואף על גב דהאי שמא עלאה איהו אבל רזא דיליה דוד מלכא דמתעטרא באבהן:

שמא דמ"ב אתוון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרו³¹⁰ בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא וס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף ועל דא סליק ולא נחית³¹¹ אתעטר גו מחשבה ועילאה זכאה חולקא (עלאה זכאה חולקיה) דמאן דידע ליה ואודהר ביה:
שמא דע"ב אתוון דוד דקא³¹² מתעטרא באבהן ורזא דיליה סליק ונחית כגוונא דא מצפ"ץ ומצפ"ץ שמא דתליסר מכילן דרחמי³¹³ אינון תריסר רזא דרתיכא קדישא דנפקין מחז דשריא

³⁰⁴ ז"א (מ"מ).

³⁰⁵ חסד (מ"מ).

³⁰⁶ שהם גבורה (מ"מ).

³⁰⁷ שהוא ת"ת (מ"מ).

³⁰⁸ שהוא נקודת הת"ת (מ"מ).

³⁰⁹ עי' בהגר"א בתיקון ז' כ ע"ב ליקוט בענין כללי השמות.

³¹⁰ ויקרא עח ע"א קח רנו ע"ב (הערת הזהר).

³¹¹ רוב אותיותיו מצורפות על סוד העליה, כיצד, אבגית"ץ הרי כל הו' אותיות עולות ולא יורדות כי פ' פשוטה היא תשע מאות, ק"ר ע"ש ט"ן הרי ג' זוגות עולות ולא יורדות (גדיכ"ש הם אותיות עולות ולא יורדות), בט"ר הרי ג' עולות, צ"ת הם ג"כ עולות, ח"ק בטנ"ע הרי זוג עולה וד' עולות, גל"ף הרי ג' עולות, ז"ק הרי זוג עולה, קו"צ הרי ג' עולות, ו"ת הרי זוג עולה נמצא כל השם עולה ואינו יורד אלא מעט מזער לכך עיקרו עולה, ושם ע"ב יקרא עולה ויורד בסוד היושר וההפוך כדפי'. ושם מצפ"ץ יקרא עולה ויורד על שם הא"ב, וענין העליה משובחת אלא שאין בה עונ'ג לתחתונים, דהיינו כעין יום שבת היא א"ת ב"ש, עולה להקשר ברוחניות העליון, ויורד במנוחה לישראל, ויש בו ענג ומותר באכילה ושתייה, ושאר ענג שבת, אמנם כעין שבת ויום הכפורים היא א"ל ב"ם, דהיינו מיותר בקדושה, אמנם עולה ונקשר והתחתונים אין להם שפע, דהיינו יה"כ אסור בעני"ג (אור יקר). פי' כיון ששם מ"ב רמוז באלב"ם דהיינו ב"ם דאלב"ם כמ"ש לקמן לכ"א סליק (מ"מ). הנה אמרנו כי כל הביטוי נעשה ע"י בחי' הגבורות, כי הגבורות הם דוחין ומכלין את הקליפות והחיצונים, והוא משום כי בחי' החסד הרי הוא סובל הכל וטוב ומטיב לרעים ולטובים. משא"כ הגבורות הם דינים, ובהם הוא כל ההבחה בין רע לטוב, והוא דוחה את הרע ומברר את הטוב אליו. וכן בחי' החסד דרכו הוא להתפשט למטה, כי הוא עושה חסד עם כל כנז', והוא תכונת מים שהם מתפשטים ויורדים תמיד, משא"כ הגבורות הוא כתכונת אש שהוא תמיד עולה למעלה. והוא ענין שם מ"ב דהוא סליק ולא נחית כמ"ש בזוה"ק (תרומה קלב ע"ב), ולכן הוא כי רק הגבורות הם המבררים ומעלים למעלה, ועל ידם נעשה כל העליות כולם (דע"ה ח"ב נד ע"ג). והנה יש שם מ"ב בכל עולם ועולם לבד בעשיה, כמ"ש הרב בסוף שער כסא הכבוד, והשם מ"ב אשר בעולם אצילות הנה הוא הו"ה פשוט ומלא ומלא דמלא, שהוא מ"ב אותיות. ובעולם הבריאה הוא הב' שמות אה"ה, דאה"ה אשר אה"ה (שמות ג יד), וכן אה"ה יה"ו. ובעולם היצירה הוא השם אבגית"ץ כו', וכמ"ש כ"ז בתיקונים (תיקון סט דף קיט ע"ב). ושורשו דכל שם מ"ב הוא בגבורה, כי הוא מסוד הצמצום, והוא סליק ולא נחית וכמ"ש בפ' תרומה (דף קלב ע"ב), וע' עוד בתיקונים (דף קכ ע"א) כל הענין שם. וזהו שאמר הספר יצירה בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', ואמר פליאות כי מרמז בזה על הרשימו שבהצמצום שהיא פלא, מופלא ומכוסא, גנוז ונעלם, והוא העשר פנימיות, כי כל רשימו הוא בסוד י', והוא הנקרא פליאות חכמה, וממנה יצא כל הל"ב נתיבות, ועם אותה הרשימו הוא מ"ב, והוא השם מ"ב שבו נבראו כל העולמות כולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"א) וכנ"ל (ביאורים ח"א נט ע"א).

³¹² בראשית לג ע"ב רז ע"ב רלד ע"ב ויקרא קנ ע"ב (הערת הזהר).

³¹³ פי' כל השמות יוצאים בחילוף האלפא ביתות, והנה י"ג מדות של (שמות לד ו) ויעבור מתחלפים בא"ת ב"ש, וא"ת ב"ש סליק ונחית, וגם אלו השמות סלקין ונחיתין (זהר הרקיע). והוא מצפ"ץ מצפ"ץ תע"ך גספ"י וכו' (רמ"ז). פי' כתב הרב ה' ה' הם ב' מצפ"ץ והם ב' פאות דא"א ומשפיעים לדיקנא שהם י"ג מכילן דרחמי (מ"מ).

תיקון חלק ה

עלייהו³¹⁴ ובגין כך סליק ונחית וכלהו סלקין ונחתין בר האי דסליק ולא נחית ועל דא³¹⁵ שמא דע"ב סליק ונחית³¹⁶ סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא שמא דתליסר מכילין סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא וההוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא ועל דא א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ן ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל אתון קדמאי סלקין בחושבנא ואתון אחרנין נחתי בחושבנא בגין לאמשכא טיבו ודלעילא לתתא (לעילא ותתא):
שמא דמ"ב איהו מתעטרא לרתיכא עלאה³¹⁷ שמא דע"ב איהו מתעטרא לרתיכא תתאה³¹⁸ זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי:
תרגום: §

(יג) עי' זהר ח"ב קיד ע"ב: דקדם דחזרת בתיובתא לא הוית אלא באילנא דטוב ורע³¹⁹ עבד ונער הוה שמך בקדמיתא (שמות ב ו) והנה נער בוכה עבד נאמן הדא הוא דכתיב (במדבר יב ז) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וההוא רע ושותפא דעבד (טוב) גרם לך למחטי בסלע בגין דמטה דאתמסר (לך) הוה דאילנא) [בידך³²¹ הוא אינלא] דטוב ורע³²² מטטרו"ן טוב סמא"ל רע³²³:
וכען דחזרת³²⁴ בתיובתא ואתדבקת באילנא דחיי הא נפקת מעבד ואתהדרת בן לקודשא בריך הוא ומטה דאתמסר בידך הוא [נ"א יהא] עץ חיים ו' דאיהו בן י"ה ו[ת]יעול במ"ט אנפין דילך [דאורייתא] (באורייתא) ויתעבד מוט³²⁵ ויתקיים כך (תהלים נה כג) לא יתן לעולם מוט לצדיק³²⁶ מ"ט אנפין מ"ט אתון [דשמע] (משמע) ישראל אוברוך שם שית תיבין דיחודא עלאה ו' עלאה תפארת שית תיבין תניינן דברוך שם ו' תנינא צדיק³²⁷ מ"ט [דאמצעיתא] (באמצעיתא) א³²⁸

³¹⁴ נוצר חסד הוא כולל כולם וכן מזל ונקה כולל כולם, נמצא שה"ב האחרים יוצאים ממזל הח' או ממזל ונקה (מ"מ).

³¹⁵ "סליק ונחית וכלהו סלקין ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא" מוסגר בדפ"ק.
³¹⁶ ר"ת וס"ת הולך כסדר הפסוקים ואמצע הוא להיפך וכ"ה רוב השמות וכמעט כולם כידוע וז"ש (לעיל) שמא דמ"ב [כו'] סליק ולא נחית שהוא כסדר וכ"ה שמא דתליסר מכילין ג"כ סליק ונחית כנ"ל (יהל אור).

³¹⁷ בכח"ב ד' אותיות הוי"ה בכתר ו' דמילוי בחכמה וכ"ח דמילוי המילוי בבינה, אדם ישר בדרוש השמות, וע"ב ו' פעמים י"ב בו"ק (רמ"ז), פי' חג"ת כמ"ש לעיל שע"י מ"ב חג"ת עולים לאימא, ואימא לאבא (מ"מ).

³¹⁸ פי' כמ"ש דוד שהיא מלכות עולה עד לחג"ת (מ"מ).

³¹⁹ ר"ל במט"ט (יהל אור). עי' דע"ה ח"א נג ע"ב.

³²⁰ שהוא מ"ט פנים טהור מ"ט פנים טמא, משא"כ שער הנ' שאין נגדו, ושם עלמא דחירו (יהל אור).
עי' תיקון ז' (תיקון ס דף קט ע"א ובתיקון כא מדף מג עד דף מו) בהגר"א שם ע"ש כל הענין. וב' המטות, שניהם הם על יסוד דז"א, וכשהוא בגדלות אז הוא בסוד לויטן נחש בריח, שמשמש באור הדעת עלאה המבריח מן הקצה אל הקצה, אבל כשהוא בקטנות אז הוא משתמש ע"י מט"ט וכמ"ש בתיקון ס' שם (דע"ה ח"ב קכח ע"א) ועי' דע"ה ח"ב קכט ע"ב.

³²¹ ע"י ההכאה נעשה בידו (דע"ה ח"ב קלג ע"א).

³²² תיקון צ ע"ב (הערת הזהר).

³²³ ר"ל שהרע כרוך סביבו (דע"ה ח"ב קלג ע"א).

³²⁴ ר"ל בגלות האחרון שיפדו ע"י התשובה, שגאולה הראשונה לא היתה ע"י התשובה ומע"ט, היתה במנוסה מסטרא דעבד, שלא היה להם שטר חירות. אבל גלות האחרון שיצאו ממנו ע"י תשובה ומע"ט, יצאו מסטרא דבן כמ"ש בתז"ח (יהל אור).

³²⁵ החקיקה היה מסוד הארחא עלאה דפלגותא דשערי, רזא דמתקלא, שהוא לויטן נחש בריח, סוד שורש נשמת משה רבינו ע"ה, סוד הדעת, והוא סוד המטה שהוא האות ו' דשם הויה ב"ה (דע"ה ח"ב קלב ע"א), אלולא אותו החטא היה נכנס משה לארץ ישראל והיה חוזר העולם לתיקונו מאז ולהלאה כמו בתיקון העתיד (וכמבואר בתיקונים מדף מב עד דף מז בארוכה, וכן בתז"ח דף ז ע"ד ח ע"א י ע"ד, וברע"מ משפטים קטו ע"א, ופ' תצא רעט ע"ב, וע' עוד בהגר"א ביהל אור פקודי דף לד ודף לה (דע"ה ח"ב קל ע"א).

³²⁶ ר"ל לא יתן מ"ט לצדיק בעבור הוא"ו שבמוט (יהל אור).

³²⁷ דברוך הוא צדיק כמ"ש בתז"ח, והמלך שלמה ברוך, ושמע ישראל הוא ת"ת ישראל סבא (יהל אור).

³²⁸ ר"ל ב' ווי"ו הן מ"ט שבכללן הם מ"ט אותיות וא' באמצע הוא שער הנ' וחוזר ומפרש צדיק מט לפי שאינו רק מ"ט וב' ווי"ו הן בפירודא שאין דרגא דמשה ביניהן וכמ"ש הקס' כו' בן עמרם דאיהו א'

תיקו"ז חלק ה

וישאוהו כמוט בשנים בלא וא"ו באמצעיתא איהו מ"ט (נ"א בלא א' דאמצעיתא דו"ו) (משלי כה כו) וצדיק מ"ט לפני רשע ומאן גרע דא א' אחד מחמשים דחמשין תרעין אתיהיבו (דיהבו) לך חסר חד כמה דאוקמוה מארי מתניתין חמשים שערי בינה נמסרו למשה חוץ מאחד והאי איהו א' דחסר מחמשין ואשתאר מ"ט ודא גרים לך צדיק מ"ט לפני רשע מאי רשע דא סמא"ל :
והאי איהו מ"ט מן מטה דילך דאתמר ביה (שמות יז ט) ומטה האלהים בידי דמטה אחרא אית לך³²⁹ ומטה דילך הוא מטה דמשה³³⁰ ובגין דא [א' מטה דילך] דאיהי בינה³³¹ חוזרת לך כמה דאוקמוה במתניתין אלף בינה דחזרת [לך בתיובתא] וכך בתיובתא ותיעולו (בך בתיובתא תיעול) בין ו"ו ואתעביד וא"ו לקיים בך³³² [ובישראל] ולישראל (ישעיה נד ו) וברחמים גדולים אקבצך (ירמיה לא ח) ובתחנונים אובילים³³³ מתמן ואילך יתקיים בך לא יתן לעולם מוט לצדיק :
תרגום : §

(יד) עי' זהר ח"ג קנ ע"ב: הכא אתעטר אברהם בעטרוי³³⁴ ואעטר לה לכנסת ישראל³³⁵ ואלין אתוון כלהו בארח מישר למיהך ביממא דכתיב (תהלים מב ט) יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי וע"ד כתיב ויסע אימתי נטלין במטלנייהו (ו) כלא³³⁶ [הוי אימא] (הוה) ביממא כד נהיר שמשא³³⁷ ודא חד קרא דאיהו בשבעין ותרין אתוון :
[תניינא דיצחק הכי נמי דאשתכח בע"ב אתוון לאשתכחא בדינא לגבי מצראי עלייהו³³⁸ דישראל] (ואשתכח בדינא כנסת ישראל) ברחמי וע"ד כתיב (שמות יד כ) ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל לקביל אלין ולקביל אלין³³⁹ :
ויהי הענן והחשך (שם) דהכי הוא יומא (רתיכא) דיצחק [דעיבא³⁴⁰ הוי (ס"א יומא דעיבא דיצחק עננא דעיבא הוי)] עננא (הוי) וחשוכא מניה הוא ובגין כך סדורא דאתוון למפרע (בארח עקימא) ולא בארח מישר כגונא דא :
תרגום : §

(טו) עי' זהר ח"ג עז ע"ב: תאנא אתעברת ה"א עלאה ברחימותא וחיבבותא דלא מתפרש מנה יו"ד לעלמין (ו) אתעברת ואפיקת וא"ו לבתר קאים קמה וינקא ליה ודא [נ"א ודיין³⁴¹ ביה

ואז הקם תקם (יהל אור). ר"ל שמ"ט שערים הוא מסטרא דבינה שנקרא אל"ף אלף בינה, והיא מתפשטת בתוך ב' ווי"ן ונעשית וא"ו ובכ"ז עדיין אינו בשלימות דעיקר הא' שהוא שער א' שער החמשים שהוא בינה עצמה שנק' אל"ף כנ"ל שמ"ט שערים שלה הוא בסוד התפשטות שלה למטה ושער הנ' הוא בה, וז"ש פעם שמרע"ה הוא בעד"א ופעם אמרו שהוא בבניה והוא בסוד מ"ט שערים הנ"ל שעליו נאמר ותחסרהו מעט מאלהים שאלהים הוא בינה מעט הוא מ"ט ע' והן ע' אנפין ומ"ט אנפין הידועים וז"ש "וצדיק מ"ט וכו'" שהצדיק הוא יסוד עדיין מ"ט כו' בשביל שאין בו אלא מ"ט שערים כמש"ו (יהל אור).

³²⁹ "דמטה אחרא אית לך" מוסגר בדרך אמת.

³³⁰ עי' ע"ח שער הארת המוחין פרק ב.

³³¹ ר"ל שבפורקנא בתרייתא יתגלי ליה אילנא דחיי שער החמשים של בינה כנ"ל (יהל אור).

³³² ר"ל ו"ברחמים א"קבצך ו"בתחנונים הוא ר"ת וא"ו והוא וא"ו הנ"ל (יהל אור).

³³³ ובתחנונים אובילים (מוסגר בדפ"ק).

³³⁴ במציאות החסד שבחכמה שהיא עטרה לחסד ממש (אור יקר).

³³⁵ בחוט של חסד המשוך עליה בענין שהם ג' בחינות האמצעית חסד ועטרת החסד ומה שמאיר החסד למטה (אור יקר).

³³⁶ נמחק בדפ"ק.

³³⁷ ת"ת שהוא לימין כדכתיב מוליק לימין משה זרוע תפארתו, והוא מאיר ממזרח שמש דהיינו חכמה דהיינו תגבורת צו החסד (אור יקר).

³³⁸ ולגבי (דפ"ק).

³³⁹ שהגבורה מצד הקדושים הנאחזים בה, ישראל אחוזים בה, ומצד החיצונים האחוזים בה מצריים אחוזים בה, לכן היא בינונית בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויש בה כנגד אלו וכנגד אלו (אור יקר).

³⁴⁰ קשיא ליה דלעיל בפסוק ראשון שהוא בחסד כתיב עמדו הענן אם כן מאי קאמר ויהי הענן, לזה אמר דהכי הוא האמת "דיומא דעיבא דיצחק הוי" ולעיל קאמר עמוד הענן שאינו מחשיך השמש ח"ו אלא אדרבה מאיר בו, אבל באומרו ויהי הענן דהיינו יומא דעיבא שיש בו חשך (אור יקר).

תיקון חלק ה

עלמאן וא"ו כד נפקא בת זוגו נפקת עמיה אתייה חסד ואתער גביה ופריש לון³⁴² ונפקו גזעין מתחות לעילא ואתפשטו ענפין ואסגיאו ואתעבידת ה"א תתאה³⁴³ ואתרביאת [בענפהא] [באנפהא] לעילא לעילא עד דאזדווגת באילנא עלאה ואתחברו וא"ו עם ה"א:

תרגום:

PERL אמר

סה ע"א: אהיה³⁴⁴ דא כללא [דכלא]³⁴⁵ (וכד) דכד שבילין סתימין ולא מתפרשן וכלילין בחד אתר כדין אקרי אהיה כללא כלא סתים ולא אתגלייא בתר דנפק [מיניה] שירותא³⁴⁶ וההוא נהר אתעבר לאמשכא כלא כדין אקרי אשר אהיה כל' ע"כ אהיה אהיה זמין לאמשכא ולאולדא כלא³⁴⁷ אהיה כלומר השתא אנא הוא³⁴⁸ כלל כלא כללא [דכלן] (בלא) פרטא אשר אהיה דאתעברת אמא זמינת לאפקא פרטין כלהו ולאגלייא שמא עלאה³⁴⁹ לבתר בעא משה למנדע פרטא דמלה מאן הוא עד דפריש ואמר אהיה (ס"א יהו"ה) דא הוא פרטא³⁵⁰ והכא לא כתיב אשר אהיה³⁵¹ ואשכחנא בספרא דשלמה מלכא אשר בקיטורא דעדונא³⁵² קסטירא³⁵³ ובחברותא עלאה (עלאה חברותא) אשתכח³⁵⁴ כד"א (בראשית ל יג) באשרי כי אשרוני בנות אהיה זמינא לאולדא³⁵⁵:

תרגום:

(טז) ע"י זהר ח"ב פא ע"א: תנא רבי יהודה אומר בסטר גבורה³⁵⁶ אורייתא אתייהבת אמר רבי יוסי אי הכי³⁵⁷ בסטר שמאלא הוי³⁵⁸ אמר ליה אתהדר לימינא דכתיב (דברים לג ב) מימינו אש

³⁴¹ ודאין (דפ"ק).

³⁴² ע"י ע"ח שער הנסירה פרק א'.

³⁴³ ע"ש הה"ג המגדלים אותה ובזה תבין למה המלכות היא דין שהיא בסוד אור חוזר שאינו יכול להתפשט ותחלה נעשה שם פרצוף קטן ואח"כ אתרביאת לעילא עד ג"ר דז"א ואז היתה שוה אליו עד דאזדווגת באילנא עילאה שהוא ז"א והנה החסד שהם הה"ח הם דוחין את הה"ג לחוץ ומפרידם בסוד נסירה ועל ידי כך חוזרת פ"ב פ"ב וזה שכתוב (ויקרא כ יז) כי חסד הוא (זהר הרקיע).

³⁴⁴ שמות הכלליים דאצילות הוא רק אה"ה יהו"ה אדנ"י שהם שמות דא"א ז"ו, ע"י זוה"ק אחרי מות (סה ע"א וע"ב) ובתיקונים (קמב ע"ב), אבל אר"א אין להם שמות בפנ"ע (כללים ח"א כז ע"ד).

³⁴⁵ פי' אריך ועיין פי' ויקרא בדף י"א ע"א (מ"מ).

³⁴⁶ פי' אחר שיצאו מאריך אבא הנקרא שירותא וההוא נהר שהיא בינה נתעברה בזו"ן כדין אקרי אשר אה"ה שהם אר"א אשר אב"א שהוא ראש, ואה"ה בינה (מ"מ).

³⁴⁷ פי' כמ"ש הרב שאה"ה מורה על העיבור (מ"מ).

³⁴⁸ פי' חזר לפרש הענין היטב שאה"ה הא' הוא אריך אשר אה"ה הם אר"א (מ"מ).

³⁴⁹ פי' זעיר הנקרא הוי"ה (מ"מ). הא"א הנה הוא רק השורש דכל עולם, שהרי הוא רק בהקוצו של י' דהשם הכללי שבכל עולם, וגילוי הוא באר"א זו"ן וכנ"ל, לכן נקרא א"א בשם אה"ה, שהוראתו הוא על לעתיד, אנא זמין לאתגליא כמ"ש בפ' ויקרא (יא ע"א) ופ' אחרי (סה ע"ב), והוא במה שמתגלה אח"כ בהד' פרצופים אר"א זו"ן, שהם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה, אבל הוא עצמו הנה הוא רק בבחי' אה"ה, כי אין לו גילוי בשם הוי"ה ב"ה, אלא רק בקוצו של י' (הקדו"ש לד ע"ג), נקראו אורות המקיפים רק בשמות של אה"ה וכמ"ש בשער השמות (פרקים ג ד ו), כי הוראת אה"ה הוא רק לעתיד, אנא זמין לאתגליא כמ"ש בזוה"ק (אחרי מות דף סה ע"ב), כי כל המקיפים הוה עיקר גילויים רק לעתיד (ביאורים ח"א כג ע"ב).

³⁵⁰ פי' בינה ואהיה הג' שזה מורה על זמן הלידה דזעיר שאימא ילדתו כדמפרש בסמוך ובכך קראה פרטא, ואי גרסי' הוי"ה זה היה פרטא א"ש שהוא זעיר הנק' הוי"ה (מ"מ).

³⁵¹ ויחי קלה (הערת הזהר).

³⁵² פי' בקשר העדון שהוא אבא הנק' עדן קסטירא עילאה שהיא אימא (מ"מ).

³⁵³ אוהל כי אהל היא בינה, כמד"א באשרי פי' שבינה נק' אשר על שם שמתחברת עם חבא הנק' אשר שהוא ראש (מ"מ).

³⁵⁴ דהיינו שמתחברת עם אבא ומזדווגים ומתעברה מזעיר ולכך נכתב ע"ג בקיטורא קשר וע"ש (מ"מ).

³⁵⁵ פי' אה"ה הג' מורה על זמן הלידה וכדבסמוך (מ"מ).

³⁵⁶ עם היות שהתורה היא קו האמצעי נתנה בסוד הגבורה (אור יקר). והיינו דאתהדר הגבורה בימין, והעד שנכלל השמאל בימין דכתיב מימינו אש דת למו, והיינו מימינו אש דת, דהיינו אש דת הגבורה שנטה אל הימין כדפי', וכתוב כענין הכללות הזה ימינך ה' נאדרי בכח, בסוד הגבורה הנכללת בה, וזה

תיקון חלק ה

דת למו וכתוב (שמות טו ו) ימינך יהו"ה נאדרי בכח³⁵⁹ וגו' אשכחן שמאלא דאתחזר לימינא³⁶⁰ וימינא לשמאלא הא גבורה [לימינא] (לשמאלא):
תרגום: §

(יז) עי' זהר ח"ג רעו ע"א: ואורייתא דאתבריאת (נ"א דאתייהבת) אתברו לוחין דילה דאיןון משולים לבתולים וקב"ה והדרו יהיב לון לישראל [לנטרא] לה אורייתא דבע"פ אתקריאת הלכה למשה מסיני וחתן דידה תבר בתולים דילה ומאן דאפיק שום ביש עלה דיימא דהא ההיא אורייתא לאו איהי דא דהא לוחין דילה אתברו קב"ה יימא ליה דאיהו אבי הנערה בת דאיהו בתיבת בראשית איהי ברתא דמלכא קב"ה אמר (דברים כב יז) ופרשו השמלה ואתפתחת יריעה מס"ת [ויחזון דאתמר] (ביה ואתמר) ביה (שמות לד א) פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת:
מיד קם אליהו וכל מארי מתיבתא ובריוכו ליה ואמר³⁶¹ סיני סיני³⁶² הכי אתחזייתא למשמע מלין דילך ולשותק אבל ברשותא דקב"ה ושכינתיה אנא בעי למללא מלה לגבך ליקרא דילך א"ל אימא:
פתח ואמר רעיא מהימנא האי כלה דילך קב"ה יהב לה לאברהם לגדלא [לה לגבך] (לך לגבן) ובגין דאיהו נטיר לה אתקריאת ברתיה הה"ד בת היתה לו לאברהם ובכל שמה³⁶³ ובה קיים כל אורייתא כלה ואפילו עירובי תבשילין הה"ד (בראשית כו ה) וישמור משמתי וגו' ואיהו הוה לגבה אומן כגון (אסתר ב ז) ויהי אומן את הדסה וקב"ה בריך ל[יה] בגינה³⁶⁴ הה"ד (בראשית כד א) ויי' ברך את אברהם בכל וגדיל ל(יה) מכל מדות טבין וגמיל לה חסד וסליק לה בגדולה במדת חסד דאברהם והוה ביתיה בגינה פתוח לרוחה למגמל חסד עם כל באי העולם³⁶⁵:

כי כשנדקדק ב' הפסוקים, נמצא שהם ב' עניינים מימינו אש, מורה אש הגבורה, לימין ולחסד, והנה השמאל אתחזר לימין וכתוב ימינך ה' נאדרי בכח, הרי זה מורה על הימין בשמאל (אור יקר).

³⁵⁷ ואנו קיימא לן קרא דכתיב פיה פתחה בחכמה, ותורת חסד על לשונה (אור יקר).

³⁵⁸ ולא בחסד, א"ל אין הכי נמי שנתנה בימין (אור יקר).

³⁵⁹ מורה שהוא הלך ואתחזר לשמאל (אור יקר).

³⁶⁰ עשה המאציל שתמיד הגבורות קשורים בחסדים. פי' מפסוק ראשון דכתיב מימינו אש דת למו, למדנו שהגבורות נכללו בחסדים, ומ"ש וימינא לשמאלא, היינו מפסוק ב' דכתיב ימינך ה' נאדרי בכח, הרי שהימין חזר להיות שמאל ועושה דין, ומ"ש הא גבורה לימינא חוזר לענין ראשון, שהשמאל נכלל בימין (מ"מ).

³⁶¹ ואמרי (דפ"ו).

³⁶² הוא רע"מ (בהגר"א על תיקון ד ע"ב).

³⁶³ שהרי ה' מדות גתנ"ה הם בסוד כ"ל. ועכשיו היתה מתחלת להתפשט במה שהוא כ"ל. ומה גם חסד דאקרי (תהלים מב, ט) יומם, דכליל כולהו יומי. וזהו בכל, פי' שמתפשט בכל, ושצריך שכל שפע הבא לעולמות התחתונים אינו בא אלא בצוות החסד שלה, ולכן חסדה נקרא בכל. ומה שנזכר למטה שיש שם ב"ן בחסד, נראה שגם שם ב"ן גי' ע"ב אם תמנה הד' ההין בצורת ד"ו. ועוד שגם שם ב"ן שהוא גי' בכ"ל ה"ס החסד דאתגלי בפום אמה, כמ"ש בסה"כ בדרוש אכילה ושתיה בסוד (שמות כ, ה) אל קנא. ואמנם אברהם היה מתגבר בכל כחו להחזיק אותו התפשטות של הגדולה שלה, בין בקיימו כל התורה, שיסודה מאבא, שורש החסדים, ובין במעשיו במעשי החסד עם כל באי עולם. ועוד הפליא להמשיך עליה אור י"ג מדות ששרשם מ"ג חיוורתי דהיינו י"ב ויין של ג' ע"ב שבחסד עילאה כנודע מיחוד היודין והויון, וי"ב ויין הוא בגי' חס"ד. ולכן ג' השמות ו"ה"ו א"צ"י ו"ה"ו ר"ת וא"ו, י"ג. וענין סוד שלהם הוא כי ו"ה"ו הראשון הוא השם הראשון, ושם אנ"י הוא שם ל"ו שהוא חצי ע"ב, ושם ו"ה"ו האחרון הוא שם מ"ח שהם שני שלישים ע"ב. הרי שבשלתם נרמז ראשו וחציו ושלישו, ולכן אמר שבהם נכללים ע"ב שמות, וא' היתירה שבוא"ו ה"ס מזלא י"ג הכולל כולם כנודע שסודו אה"ה, וזה סוד הא'. באופן שבהיות הנוק' בתכלית הקטנות גדל כחו של אברהם אבינו ע"ה להרקיע רקיע חסדה בכח מעשיו וכוונותיו, והמשיך אור חסד העליון. וזה נשלם אחר שגבר חסדו בעקידת יצחק, ואז היה בן קל"ז שנה שהוא גימ' וא"ו אל"ף וא"ו, בסוד ג' שמות הנ"ל הכוללים שם ע"ב, ואז נאמר ו"ה' ברך את אברהם בכל, שהיה (בראשית כד, א) זקן בא בימים, העליונים, שסודם מחסד ולמטה, והבן שאז נאמר בתורה שאברהם ישב (שם כג, ב) בקרית ארבע, שסודו יחוד ד' שמות הו"ה אה"ה הו"ה אדנ"י וכו' (רמ"ז). דכלילת מכל, ובה כל אורייתא. וז"ש ובה קיים כו' (יהל אור).

³⁶⁴ בגינה כו'. צ"ל בגינה. ור"ל דבית הוא שכינה, והוי פתוח כו' במדת החסד, דסליק לה בגדולה כנ"ל (יהל אור).

³⁶⁵ עולם (דפ"ו).

תיקו"ז חלק ה

ובגין דאיהו גמיל חסד עמה [כד] בנוי דאברהם הוּו ממושכנין בכמה חובין במצרים אמר קב"ה לך רעיא מהימנא זיל וגמיל טיבו למאן דגמיל ליה עמך דדא כלה דילך יהיבת לה (ו)ליה לגדלא לה במדות טבין [ואיהו גדיל] (ואיהו דגדיל) לה בתליסר מכילין דרחמי דרמ[י]זין בתלת תיבין וה"ו אנ"י וה"ו דאינון וא"ו דכליל בהון ע"ב שמהן כמנין חסד דבהון הוה אתגבר אברהם על ע"ב אומין ובכלה דילך הוה ליה סגולה בע"ב שמהן והוה נצח לכל אומה ולישן:

ובגין דא (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה זרוע תפארתו³⁶⁶ ובוקע מים דימא קרעת ליה קדם בנוי בתריסר קרעין בחושבן ו"ו ובזכות א' (ס"א ובגינה) עבדתו (עברת) ימא יבשתא ובה טובעו מצרים דלא מהימנין בוא"ו דאיהו אחד וולזמנא דאתי (מיכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות יתקיים בישראל (אראנו נפלאות) זרעא דאברהם אובך יתקיים (דאנת) מוליך לימין משה זרוע תפארתו (זרעא³⁶⁷ דאברהם) ובוקע מים דאורייתא קדמהון למהוי לך שם עולם³⁶⁸ ותמן (תרויח) (תנוח) כלה דילך:

ובגין דבת דא אתייהיבת לישראל דאיהי הלכה דילך מסטרא דשמאלא הלכה³⁶⁹ למשה מסיני דהא מסטרא דימינא ה' הלכה דילך מסטרא דשמאלא דאברהם י' דיצחק וכלא ה"י מן אלהים ואנת וא"ו מלא דילה שלימות דילה כוס מלא בקדמיתא³⁷⁰ כ"ס י"ה ולבסוף כוס מלא ברכת י"י (דברים לג כג):

ובגין דאתייהיבת לישראל על ידך דאינון מסטרא דעמודא דאמצעיתא אית לגלאה³⁷¹ אמאי אתייהיבת לון דהא ודאי אברהם הא אתמר אמאי אתייהיבת ליה ואנת גמילת חסד עם בנוי כגוונא דגמיל הוא [עמך] ליצחק יחב לה³⁷² קב"ה ליה [ולזרעיה] [ולזרעא] לנטרא ונ"א לעטרא לה [מאילנא] (דאילנא) דטוב ורע ועבדו (ל"ה) כמה גדרין וחתיכו לה כמה לבושין דאינון לבושי דהבא³⁷³ בכמה פסקות והוּו חולקין ומקשיין עלייהו על אלין פסקות לתקנא לה בכמה פרוקין לקשט לה בכמה [מינין] קשוטין לשבתות וי"ט למהוי מקשטא לגבך בזמנא דתייתי לגבה בפורקנא בתרייתא דאתמר [בה] [קהלת א ט] מ"ה ש"היה ה"וא³⁷⁴ אחסר כאן|:

[ו]בגין דאינון גרמו לך ועבידו עמך טבין אנת סבילת³⁷⁵ בגינייהו כמה מכתשין בגין דלא יתקטיל משיח בן יוסף³⁷⁶ דאתמר ביה (יחזקאל א י) ופני שור מהשמאל מזרעא דיוסף דאתמר ביה (דברים לג יז) בכור שורו הדר לו ובגין דלא יתחלל הוא וזרעיה בין עכו"ם ד[ב]חוביה דירבעם דעבד ע"ז הוה הוא לאתחללא בעכו"ם (הוא) וזרעיה [הוא] בגין דירבעם בן נבט מזרעיה איהו ובגיניה אתמר [בך] (ישעיה נג ה) והוא מחולל מפשעינו [וגו'] ובחבורתו נרפא לנו:

וישראל בגין דאינון כליין ימינא ושמאלא תמן ה"י [דילך בשלימו הוה] (הוא) אית לך לאתיחדא עמה בינייהו ובגין דאתמר בך (דברים כב יט) כי הוציא שם רע על בתולת ישראל אתמר בך (דברים כב יט) ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו בגלותא לא יכיל למפרש ליה מנה כל יומוי:

³⁶⁶ ימין של ת"ת (יהל אור).

³⁶⁷ זרע (דפ"ו).

³⁶⁸ מל'. וז"ש תמן תרויח כו' (יהל אור).

³⁶⁹ כמו שמפרש והולך דה' מן אברהם, וי"ד דיצחק, הוא ה"י מן אלהים, והוא ה' דהלכה, והוא מסט' דשמאלא, ה' על י"ד, ה' דאלהים (יהל אור).

³⁷⁰ מסט' דאברהם ויצחק הוי כ"ס י"ה כנ"ל, ועכשיו נעשית כוס מסט' דמשה, דרגא דעד"א, וזהו כוס מלא בוא"ו, וכוס בגי' אלהים מסט' דשמאלא, וזהו ברכת ה' בבניה, וזהו שאמר לעיל מסטרא דשמאלא כו' (יהל אור).

³⁷¹ כמו שמפרש והולך דאינון מסטרא דאברהם ויצחק ה"י, והוא וא"ו מתייחד עמה, כלה דיליה (יהל אור).

³⁷² ליה (דפ"ו).

³⁷³ מסט' דשמאלא ולכן שם המחלוקת לש"ש. וז"ש והוי חולקין כו' (יהל אור).

³⁷⁴ ר"ת משה. ור"ל גואל הראשון הוא גואל אחרון (יהל אור).

³⁷⁵ בגלותא, הת"ח כידוע (יהל אור).

³⁷⁶ טעם למיתת משיח בן יוסף ולא משיח בן דוד וגם בזה יתבאר ענין שינוי שנמצא במאמרי ס' הזוהר כי מהם נראה ששני המשיחים הם במלכות וממקצתם נראה ששניהם ביסוד והענין הוא כי שניהם הם ביסוד אלא שמשח בן דוד הוא ביסוד לאה ומשיח בן יוסף הוא ביסוד רחל ובזה צדקו כולם כי שניהם ביסוד ושניהם במלכות ולפי שרחל נאמר בה רגליה יורדות מות שהקליפות נאחזות בה לכן נהרג בן יוסף מה שאין כן בלאה שאינה במקום המיתה (שער מאמרי רשב"י). ועי' לעיל קנג ע"ב (הקדו"ש פט ע"א).

תיקון חלק ה

תרגום: §

(יח) עי' זהר ח"ג כד ע"ב: פקודא דא המועל בהקדש צריך להביא קרן וחומש³⁷⁷ הדא הוא דכתיב (ויקרא ה טז) ואת חמישיתו יוסף עליו קרן ו' חומש דיליה³⁷⁸ ה' ודא (יהושע ו ה) קרן היובל קרן דהוה³⁷⁹ במצחיה דההוא פר דהקריב אדם הראשון האי איהו עקרא³⁸⁰ דכל קרבניא הקרן קיימת³⁸¹ לו לעולם הבא ופירות דיליה בעלמא דין [ודא] ה' ה' ע"כ³⁸².

תרגום: §

(יט) עי' זהר ח"א כד ע,ב: כל מדה ומדה אתקרי עולם³⁸³ ואינון י"ו שיעור ומדה³⁸⁴ ו' שקל י' מדה דיליה³⁸⁵ ושעורא דמדה³⁸⁶ חמש אמות ארך³⁸⁷ וחמש אמות רחב³⁸⁸ ואינון לקבל שעורא דכל רקיע³⁸⁹ דמהלך ת"ק אורכיה ות"ק פותייה ואינון ה"ה הרי לך שעור קומה באתוון יהו"ה דאת ו' איהו רקיע השמים חמש רקיעין דיליה³⁹⁰ ה' אלין אתקריאו ה' שמים ה' חמש רקיעין³⁹¹ דכלילן בשמים חמש עלאין שמי השמים ואינון ה"ה³⁹² חמש בחמש ו' רקיע שתיאה לון³⁹³ י' שביעאה לון³⁹⁴ י' שבעה בשבעה³⁹⁵ וסלקין י"ד והכי אינון ארעין שבעה על גבי שבעה³⁹⁶ כגלדי בצלים³⁹⁷ וכלהו רמיון בתרין עיינין י' אתקרי עולם טון³⁹⁸ ו' עולם אריך³⁹⁹ וכל מאן דבעי למשאל שאלתין לגבי עולם אריך צריך לארכא ביה וכל מאן דשאל בעולם קצר צריך לקצרא:

תרגום: §

³⁷⁷ ה"ס יסוד אבא שבתוך יסוד אימא שה"ס קרן היובל, הנכנס בתוך זעיר עד דעתו או עד ת"ת שלו, והיינו ו', שכל יסוד סתמו ו', וגם זעיר הוא ו' בכללות, ודעת או ת"ת שלו הוא ו' בפרטות. חומש דיליה ה', היא הנוק' שלו (רמ"ז).

³⁷⁸ שהיא רובע ישראל, רובע מלגאו משלמת לחומש מלבר ולכן היא ה' (יהל אור).

³⁷⁹ ר"ל יובל בינה וקרן ת"ת דהוא כליל בה כידוע בן י"ה בינה (יהל אור).

³⁸⁰ ר"ל הפר כידוע והוא הראשון מד' מינים הנ"ל והוא בבינה ששם הו"ה מתחיל בה' כנ"ל (יהל אור).

³⁸¹ ר"ל הקרן הוא ו' כנ"ל עץ עושה פרי שהוא קיים ופריו הן י'. ו' סליק לבינה וזהו לעולם הבא י' נחית לעולם הזה, חכמה זעירא והעולם הזה ועולם הבא הן ב' הה"ן הרי כל השם וז"ש ודא ה' ה' (יהל אור).

³⁸² פרשת בא מא ע"ב קדש לי כל בכור וכו' (דרך אמת).

³⁸³ כי כל ספירה כלולה מהכל (מ"מ).

³⁸⁴ פי' י"ו מן יהו"ה, ו' שיעור ומשקל, הגם שז"א הוא בן עשר הספירות, הנה הוא בחינת ו' כי תחילתו הוא בן ר"ק (מ"מ).

³⁸⁵ היא מלכות שהיא משלימתו לעשר, והיא סוף קומתו ונקראת י' כנז"ל חכמה בראש וחכמה בסוף (מ"מ).

³⁸⁶ מדה שהיא המלכות הגדלת היא ע"י ה"ח וה"ג (מ"מ).

³⁸⁷ ה' גבורות, שמתארכים ויוצאים מז"א אל המלכות לצורך בניינה (מ"מ).

³⁸⁸ הם ה"ח שנשארים בז"א אלא שמתרחבים עד מקום המלכות כדי שתהנה מהם גם כן (מ"מ).

³⁸⁹ יסוד נק' רקיע, וכל יסוד יש בו ה"ח וה"ג ואינון ה' ה' הרי לך שיעור קומה באתוון יהו"ה (מ"מ).

³⁹⁰ ה' יסודות של חגתנ"ה דידיה, כי כל אחת היא בת עשר ספירות, חמש אלה של ז"א נקראים ה' שמים (מ"מ).

³⁹¹ רקיעין של חגתנ"ה דמלכות דכלילן בשמים כי ממנו נבנו ונגדלו קצוותיה. "חמש עילאין" חגתנ"ה של ז"א נקראים שמי השמים (מ"מ).

³⁹² חגתנ"ה דידיה וחגתנ"ה דידיה (מ"מ).

³⁹³ הוא יסוד שכללות חגתנ"ה בו (מ"מ).

³⁹⁴ מלכות שכללות כללותם במלכות (מ"מ).

³⁹⁵ ז' בז' מוצקות, ז' דידיה בז' דידיה (מ"מ). עי' בהגר"א בס"י ו ע"ב: והענין כי שבע היכלות אינון כפולות כמ"ש בזהר (זו"ח סב ע"א) שבעה ושבעה מוצקות.

³⁹⁶ עי' לקמן לט ע"א וכן ס"י פ"ד מט"ו.

³⁹⁷ והוא צורת ספירות העיגולים (ע"ח שער עגו"י פרק ב').

³⁹⁸ מלכות (מ"מ).

³⁹⁹ ז"א (מ"מ).

תיקו"ז חלק ה

(כ) עי' זהר ח"ג רכז ע,א: ואינון ל"ב כחושבן יו"ד ה"א ה"א שלימו דלהון וא"ו תליסר חוליין
ובכל ד' כנפי והוא"ו מתייחד עם כל ארבע חיות ואשלים לעילא⁴⁰⁰ אשלים לתתא⁴⁰¹ עמודא
דאמצעייתא איהו מטטרון לאשלמא לעילא כגוונא דתפארת⁴⁰² שמיא כשם רביה בצלמו כדמותו
אתברי דאיהו כליל כל דרגין מעילא לתתא ומתתא לעילא ואיהו אחיד באמצעייתא הה"ד (שמות כו
כח) והבריח התיכון⁴⁰³ בתוך הקרשים מבריח מן הקצה⁴⁰⁴ אל הקצה ואיהו כליל ד' אנפין וארבע
[גדפין] (אנפין) דכל חיה וחיה דלעילא דאינון יאהדונהי אז ישיר משה⁴⁰⁵ (שם טו א) בכל חיה ארבע
אנפין וארבע גדפין כגוונא דא"ז באריה א"ז בשור א"ז בנשר א"ז באדם דאינון ל"ב אנפין וגדפין
בחושבן א"ז ד' זמנין:

ואינון ד' אנפין יהו"ה ארבע גדפין אדני לקבל ד' בגדי זהב וארבע בגדי לבן דלביש כהנא לכפרא
על ישראל לקבל (תהלים נא יז) אדני שפתי תפתח⁴⁰⁶ וצלוחתא דתפלה⁴⁰⁷ יהו"ה בחתימה ח"י ברכאן
דצלוחתא ותמני סרי זמנין יהו"ה אית בהון ע"ב אתון בחושבן ויכלו דכלילן בצדיק⁴⁰⁸ ח"י עלמין:
תרגום:

ועיי"ש רכח ע"א: ואית טלית מסטרא דמטטרון דאיהו ט"ט כליל ח"י בין קשרין וחוליין לכל
סטרא ה' קשרין לקבל ה' חומשי תורה ותליסר חוליין לקבל תליסר מכילן דרחמי דאורייתא דאתמר
בהון ב"ג מדות התורה נדרשת ובגינה⁴⁰⁹ אתמר (יחזקאל א כו) כמראה אדם⁴¹⁰ (עליו) מלמעלה
[כגוונא⁴¹¹ דתפארת דאיהו ת"ת אדם עליו⁴¹²] ואתקרי בשמיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א (ישעיה מג ז) כל
הנקרא⁴¹³ בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו ולעילא⁴¹⁴ כמראה אדם דא שכינתא דאיהו
כחיוז דעמודא דאמצעייתא בד' אנפין ובעשר ספירא דאינון אדם⁴¹⁵ וארבע אנפין דאדם ארבע אתון
ואינון י"ד אתון ובהון (הושע יב יא) וביד הנביאים אדמה:

ועוד אתקרי [ח"י] [חד] מסטרא דצדיק וביה קב"ה ושכינתיה אתקרי [אז] אדם דאיהו עמודא
דאמצעייתא ט"ל ושכינתיה ה' ובה' איהו אדם בגין דט"ל הכי סליק בחושבן יו"ד ה"א וא"ו והאי
איהו מוריד הט"ל לגבי ה"א⁴¹⁶ קשר דטלית ח"י עלמין דקשיר קב"ה ושכינתיה בכל סטרין [בארבע]
(לארבע) כנפות דטלית:
תרגום: §

(כא) עי' זהר ח"ג רנב ע"א: ת"ח במצרים איהו⁴¹⁷ שלטא ומנה נפקו כמה שלטנין לזנייהו
וכלא ברזא דחמץ כיון דתבר לה קב"ה אפיק חמץ ואעיל מצה במה בחוטא זעירא מכלא תבר ח'
חמץ ואתעביד מצה אינון אתון אלא דתבר ח' דהאי חיה דאקרי חמץ וע"ד אקרי חית קנה דנוח
לאתברא כקנה דא:
במה אתבר בחוטא זעירא כנימא תבר ח' ואתעבר מאיתנה והוה מצה וע"ד כתיב (תהלים סח לא)

⁴⁰⁰ ר"ל באצי, עד"א (יהל אור).

⁴⁰¹ מט"ט ביצירה כמו שמפרש והולך (יהל אור).

⁴⁰² "עמודא דאמצעייתא איהו מטטרון לאשלמא לעילא כגוונא דתפארת" נמחק ביהל אור, ובמקומו
איתא "ואיהו מט"ט דאשלים עילא ותתא כגוונא דעד"א".

⁴⁰³ שהוא באמצע (יהל אור).

⁴⁰⁴ מכתר עד מל', באמצע (יהל אור).

⁴⁰⁵ שהוא בדרגא דעד"א, והוא ר"ת מט"ט ש'ר ה'פנים (יהל אור).

⁴⁰⁶ עי' שעה"כ סג ע"א

⁴⁰⁷ ר"ל הפתיחה באדני, וסתימת הברכות בהו"ה (יהל אור).

⁴⁰⁸ ל' ויכלו. וכן צדיק נק' כל. ותפלה בצדיק, ח"י ברכות, וברכות לראש צדיק (יהל אור).

⁴⁰⁹ צ"ל ובגיני'. ור"ל כמראה אדם ג"כ במט"ט, בט"ט כמו שמפרש והולך (יהל אור).

⁴¹⁰ בדפ"א "אדם" נמחק, וגורס את המוסגר.

⁴¹¹ בדיוקנא (דפ"ק).

⁴¹² מלמעלה (נוסף בדפ"ק).

⁴¹³ שכולם נקראים בשמו (יהל אור).

⁴¹⁴ באצילות (יהל אור).

⁴¹⁵ ע"ש י' אותיות דשמה מפרש נק' אדם (יהל אור).

⁴¹⁶ מ'וריד הט"ל ר"ת מ"ה (יהל אור).

⁴¹⁷ איהי (דפ"ו).

תיקו"ז חלק ה

גער חית קנה גער בה קב"ה ואתבר ח' חמץ⁴¹⁸ [ואתעביד ה'] | (ס"א ואתעבר ח' חמץ ואתאביד) | (ואתאביד) וזמין קב"ה לתברא ליה לההוא קנה כגונא דא יתבר רגליה דק' מקנה וישתאר הנה (ישעיה מ') הנה יי' אלהים בחזק יבא וזר(ו)עו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו מאי ופעולתו דא פעל [דהיא] ק' (ס"א פעולה דההוא חמץ) דיתבר לה [וההיא פעולה] (ואיהי פעלה) לפניו⁴¹⁹ איהו יעבר רגליוה ויהא הנה ראשון לציון הנה הנם וגו' (ישעיה מא כז):
תרגום: §

⁴¹⁸ סוד חמץ שנהפך ביציאת מצרים למצה, ובעוד שה' סתום היה הקליפה חמץ שולט, ובהפתח הה' נשבר חמ"ץ ונעשה מצ"ה, כמ"ש בר"מ פרשת פנחס (דף רנב ע"א) ובג"ד ח' דאיהו חוטא זעירא תבר לה ויעול ה' באתרהא כו', וז"ש (לעיל טו ע"ב) בלישן סתים לאימא, הולך כסדר שאח"כ נתעברה ממנו וסתים לד' של אימא, וז"ש בלישן סתים לאימא, והוא יותר בגילוי, מתחלה שהיה במילוי היו"ד (בהגרא על ספד"צ טז ע"ב). דנפיק ממעינא דמיא כו' - שהוא בין י"ה, שהוא הזרע שנותן אבא לאמא ומתמליא מיניה, ושם נתגדל ונתרבה ויוצא הולד. ומ"מ השורש נשאר שם כידוע, והוא הדעת נהר דנפיק כו', וז"ש ומיני' כו'. ועיינן בפ' בא (מב ע"ב). ור"ל בכאן ז"ש כל משבריך וגליך כו', משבריך הוא ה"א שנשבר הרגל מינה, ונפתח בלידה ביציאת מצרים, ביציאת הבן מינה כמ"ש בפרשת פנחס (רנב ע"א) דתבר ח' מחמץ ונעשית מצה. וגליך הוא י', גל נעול מעין חתום (שיה"ש ד יב) והוא המעין, וצינוריק הוא הוא"ו, וז"ש כל צינורין כו' מן את ו' (בהגרא על התיקו"ז לח ע"א).

⁴¹⁹ ור"ל שאותה הפעולה דהיינו שמשבר רגליה של קנה היא לפניו שמיד עושה אותה (מ"מ).